

”Tytöt leikkii hallitusta”

Suomen 2019–2023 hallituspuolueiden naispuheenjohtajien toimijuuden kuvaaminen
poliittisissa meemeissä Reddit-alustan r/Suomi-yhteisössä

Poliittisen historian
Pro gradu -tutkielma

Laatija:
Julia Niinistö

29.4.2026
Turku

Pro gradu -tutkielma

Oppiaine: Poliittinen historia

Tekijä: Julia Niinistö

Otsikko: ”Tytöt leikkii hallitusta”, Suomen 2019–2023 hallituspuolueiden naispuheenjohtajien toimijuuden kuvaaminen poliittisissa meemeissä Reddit-alustan r/Suomi-yhteisössä

Sivumäärä: 88

Päivämäärä: 29.4.2026

Pro gradu -tutkielmani aihe on Suomen 2019–2023 hallituspuolueiden naispuheenjohtajien toimijuuden kuvaaminen poliittisissa meemeissä Reddit-alustan r/Suomi-yhteisössä.

Meemit ovat usein visuaalisia, verkossa leviäviä tuotoksia. Ne toimivat merkityksen ja viestin välittäjinä, jotka liittyvät esimerkiksi kulttuuriin tai tunteisiin. Tämän lisäksi ne voivat toimia poliittisen keskustelun välineinä tai alustoina. Poliittiset meemit keskittyvät erityisesti politiikan, sen tapahtumien tai toimijoiden kommentointiin, kritisoimiseen, tukemiseen tai vastustamiseen.

Tutkimuskysymykseni on, miten suomalaisten naispoliitikkojen toimijuus esitetään Marinin pääministerikauden aikana tuotetuissa poliittisissa meemeissä hallituspuolueiden puheenjohtajista. Yksinkertaisimmillaan toimijuus tarkoittaa yksilön tai ryhmän tavoitteita ja kykyä toimia kyseisten tavoitteiden edistämiseksi.

Tutkielmani tarkoitus on laajentaa poliittisen historian alan tutkimuskohteita ja tarjota työkaluja verkossa olevan visuaalisen aineiston, erityisesti meemien analyysiin. Tämän lisäksi pyrin sijoittamaan meemit osaksi laajempaa visuaalisen poliittisen vaikuttamisen historiaa, karikatyyrien ja vastaavien visuaalisten tuotosten rinnalla.

Tutkimuksen aineisto on kerätty Reddit-alustalta, r/Suomi-yhteisöstä. Tutkimusmenetelmänä hyödynnän visuaalisen sisällön aineistonanalyysiä yhdistettynä poliittiseen toimijuuteen liitettyjen alakohdten kokonaisuuteen. Alakohdat auttavat tutkimaan sitä, miten poliittista toimijuutta kuvataan meemeissä.

Keskeisimmät tutkimustulokset osoittavat, että vaikka suurimmassa osassa aineiston meemejä poliittista toimijuutta itsessään ei kielletä, se koetaan jotenkin haitallisena tai banaalina.

Tutkimuksen myötä, koen sukupuolen huomioimisen verkkosisällössä ja sen tutkimuksessa tärkeänä. Internetin erinäisten poliittisten kuplien eriytyessä enenevässä määrin, on tärkeää huomioida, miten ihmiset lähestyvät sellaisia ominaisuuksia valtaapitävissä, joihin he eivät lopulta voi juurikaan vaikuttaa, kuten sukupuoleen.

Avainsanat:

Meemi, toimijuus, sukupuoli, internet, sosiaalinen media, keskustelupalsta

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
1.1	Primääriaineiston keruu ja sosiaalisen median aineistojen hyödyntämisen haasteet	8
2	Tutkimusmenetelmät ja toimijuuden käsite	14
2.1	Visuaalisen sisällön aineistonanalyysi	15
2.2	Poliittinen toimijuus	16
3	Meemit historiantutkimuksen aiheena	18
3.1	Meemit jatkumona karikatyyreille	19
3.2	Meemien tutkimus ja poliittisuus	22
4	Naispoliitikon visuaaliset esitykset historiantutkimuksen aiheena	23
5	Naispuheenjohtajien toimijuuden kuvaaminen poliittisissa meemeissä	26
5.1	”Sanna”, ”Marin” ja ”Sanna Marin” -hakusanoilla löydetyt meemit	26
5.1.1	#aamupalagate	26
5.1.2	Shannargth	28
5.1.3	Submarin	31
5.1.4	Kesäranta - GOV FLAKES	33
5.1.5	Närästääkö?	35
5.1.6	Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.	37
5.1.7	Marsalkka Marin	39
5.1.8	Sannan hakuhistoria	42
5.1.9	Hallitusneuvottelut 2023	45
5.2	”hallitus”, ”politiikka” ja ”tytöt” -hakusanoilla sekä puolueen ja muiden poliitikkojen nimillä löydetyt meemit	48
5.2.1	Hidasta Dressman kävelyä	48
5.2.2	”Aktiivimalli, aktiivimalli on tullut takaisin!”	50
5.2.3	Space Marin tarvitsi tuekseen Sisters of Hallituksen!	52
5.2.4	Tytöt leikkii hallitusta ja Disney hallitus	55
5.2.5	Meillä tais olla sama suunta	57
5.2.6	T-2022	60
5.2.7	Mjäy :3	63
5.2.8	Never stop the madness	67
5.2.9	Yllä oleva kuva on kovaa vauhtia muuttumassa meemiksi ainakin Twitter-kuplani mukaan	70

5.2.10	Ensitunnelmat hallituksen budjettiriihen tuloksista	72
6	Johtopäätökset	75
	Lähteet	81
6.1	Primääriaineisto	81
6.2	Kirjallisuus	82
	Muut lähteet	84

1 Johdanto

Tutkin pro gradu -tutkielmassani Sanna Marinin pääministerikauden 2019-2023 hallituspuolueiden naispuheenjohtajista tehtyjä meemejä ja sitä, miten kyseiset meemit kommentoivat puheenjohtajien sukupuolen ja poliittisen toimijuuden välistä suhdetta. Yksinkertaisimmillaan toimijuudella tarkoitetaan yksilön tai ryhmän tavoitteita ja kykyä toimia kyseisten tavoitteiden edistämiseksi. Keskeisin tutkimuskysymykseni on, miten suomalaisten naispoliitikkojen toimijuus esitetään Marinin pääministerikauden aikana tuotetuissa poliittisissa meemeissä, ja minkälaista kuvastoa naispoliitikoista meemit rakentavat.

Marinin pääministerikauden alussa kaikki hallituspuolueiden puheenjohtajat olivat naisia. Yksinomaan naispuheenjohtajien muodostamassa hallituksessa oli uutuusarvoa, mikä on osaltaan elävöittänyt kotimaista meemikuvastoa. Käytännössä tämä ilmenee muun muassa poliitikkojen sukupuolen korostamisena tai kommentoimisena useissa hallituskauden aikaisissa politiikkaa käsittelevissä meemeissä. Ennakoin sukupuolen nousevan aineistossa esiin tavalla, joka on korostainen suhteessa poliittiseen toimijuuteen ja siihen, miten se meemissä koetaan. Sukupuolen lisäksi ennakoin puolueen puheenjohtajien matalan keski-ian korostumista, mahdollisesti myös poliittista toimijuutta selittävänä tai siihen liitettyä attribuuttina.

Varsinaisen tutkimuskysymyksen ohella pyrin sijoittamaan meemit osaksi laajempaa visuaalisen poliittisen vaikuttamisen historiaa, selvittämällä meemien historiallisia esikuvia ja kehityskaarta. Pyrin osoittamaan, miten meemit asettuvat jatkumolle seuraten karikatyyrejä ja vastaavia visuaalisia tuotoksia, jotka ovat historiallisessa mielessä vakiinnuttaneet asemansa tietynlaisina politiikan ja poliittisten toimijoiden kriitikoina. Esitän meemit eräänlaisena seuraajana karikatyyreille, tarkemmin poliittisille karikatyyreille.

Marinin hallitus toimi ajalla 10.12.2019 - 20.6.2023. Hallitus oli enemmistöhallitus, jonka muodostivat Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue, Suomen Keskusta, Vasemmistoliitto, Vihreä liitto sekä Suomen ruotsalainen kansanpuolue. Käytän tutkielmassa puolueista nimiä ja lyhenteitä SDP, keskusta, vasemmistoliitto, vihreät ja RKP. Hallitusta ja sen tekemää politiikkaa voidaan luonnehtia muodostamiensa puolueiden osalta vasemmistokeskustalaisena tai punavihreänä ja liberaalina. Hallituksen toimintaan vaikuttivat keskeisesti erinäiset kansainväliset tapahtumat ja kriisit, joista huomattavimpia olivat koronapandemia keväällä 2020 ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan keväällä 2022. Jälkimmäisen kriisin myötä Suomi haki Nato-jäsenyyttä, joka virallistettiin hallituskauden aikana.

Meemit ovat huomattava osa verkossa käytävää poliittista keskustelua. Valta ja vaikuttaminen kuuluvat kriittisesti poliittisen historian tutkimuskenttään, ja haluan osaltani laajentaa sitä skaalaa, minkälaisia ilmiöitä alan tutkimuksen piiriin voi kuulua. Historiantutkimuksessa tullaan enenevässä määrin hyödyntämään verkossa syntyneitä lähteitä. Tavoitteeni on edistää ”meemien lukutaitoa” osana laajempaa median lukutaitoa. Meemit voivat olla monitulkintaisia, mikä tekee niiden tulkitsemisesta haastavaa, ilman niissä kuvattuihin asioihin perehtymistä. Näen juuri Marinin hallituskauden eräänlaisena käänteenä kotimaisessa meemikulttuurissa, sillä sen aikana politiikkaa ja poliitikkoja käsittelevät meemit nousivat verkkoalustojen ulkopuolella myös perinteisen median alustoille, ja herättivät keskustelua sekä kansallisesti että kansainvälisesti.¹

Vaikka meemien numeerisia vaikutuksia esimerkiksi äänestyskäyttäytymisen ei juuri voida selvittää, on meemeillä kiistatonta poliittista valtaa. Meemien poliittisesta vaikutusvallasta kenties tunnetuimpia lähihistorian esimerkkejä ovat Yhdysvaltain presidentinvaalien aikaiset meemit. Kaksi huomattavaa tapausta ovat Donald Trumpin vuoden 2016 presidentinvaalikampanjaan assosioituva *Pepe the Frog* -meemi ja Kamala Harriksen 2024 presidentinvaalikampanjan “*You Think You Just Fell Out of a Coconut Tree?*” -meemi. Lyhykäisyydessään *Pepe the Frog* tai Pepe oli alkujaan sarjakuvassammakko, josta kehittyi meemimuodossa yhdysvaltalaisen laitaioikeiston käyttämä poliittinen symboli, jonka Anti-Defamation League² listasi lopulta virallisena vihan symbolina, meemin sisältämien usein antisemitististen kuvausten vuoksi.³

Pepe tuli tunnetuksi vuoden 2016 Yhdysvaltain presidentinvaalien aikana, Trumpin uudelleenjaettua meemin silloisella Twitter-alustalla, jossa Pepe esitetään Trumpina.⁴ Jakamalla meemin Trump ikään kuin hyväksyi ja vahvisti laitaioikeiston meemiin liittämiä, vihamielisiä viestejä. Myöhemmin Pepe pyrittiin esittämään poliittisesti neutraalina ja hyväntahtoisena hahmona, siinä kuitenkin varsinaisesti onnistumatta.⁵ Meemistä käydyllä merkitystaistelulla oli siis voittaja ja häviöjä, joista voittajalla oli valta määritellä meemin merkitys, agenda, siihen liitetyt assosiaatiot ja konteksti. Tästä kertoo se, miten Pepe yleisellä tasolla jokseenkin yhä mielletään laitaioikeistolaisen ajatusmaailman edustajaksi, vaikkakaan ei enää yhtä tiukasti.⁶

¹ Esimerkkejä uutisotsikoihin nousseista meemeistä:

Yle Uutiset, 2024. <https://yle.fi/>

Euronews, 2021. <https://www.euronews.com/>

² Anti-Defamation League on yhdysvaltalainen kansalaisjärjestö, joka toimii erityisesti antisemitismia vastaan.

³ Anti-Defamation League, 2026.

⁴ KnowYourMeme, 2015. <https://knowyourmeme.com/>

⁵ Feels Good Man, 2021.

⁶ Pepe ei nähdäkseen enää nivoudu yksinomaan laitaioikeistolaiseen ajatteluun, vaan meemi kuvaa nykyään laajempaa verkon keskustelualustojen kulttuuria. Pepen konnotaatio on joka tapauksessa ollut pitkään laitaioikeistolainen.

“*You Think You Just Fell Out of a Coconut Tree?*” -meemi viittaa sitaattiin Kamala Harriksen vuonna 2023 pitämässä puheessa, jossa hän toteaa: “Everything is in context. My mother... would say to us, ‘I don’t know what’s wrong with you young people. You think you just fell out of a coconut tree?’”.⁷ Sitaatin noustessa uudelleen esiin Harriksen presidentinvaalikampanjan aikana vuonna 2024, äänestäjät loivat kookos-aiheisia meemejä ehdokkaasta.⁸

Esimerkit Yhdysvaltain lähihistorian politiikan tapahtumista puhuvat sen puolesta, miten meemit edustavat huomattavaa kulttuurista ja poliittista voimaa, minkä vaikutus voimistunee. Vaikka Yhdysvaltoihin kytkeytyvät meemit ovat lähtökohtaisesti kansainvälisesti tunnetumpia kuin kotimaan poliittiset meemit, se ei poissulje sitä, etteikö meemeillä voitaisi tai pyrittäisi vaikuttamaan politiikkaan myös Suomen kaltaisessa pienessä maassa.

Kokoelmameemi on luomani käsite, joka perustuu kandidaatintutkielmani löydöksiin. Tutkin kandidaatintutkielmassani vuoden 2016 Yhdysvaltain presidentinvaalien aikaisia meemejä silloisista ehdokkaista ja sitä, miten meemit esittävät ehdokkaiden poliittista johtajuutta. Meemien sisältämät tarinat ja narratiivit voivat olla erittäin kerrostuneita niiden sisältämien intertekstuaalisten viittausten myötä. Viittaukset voivat liittyä niin kulttuurisiin, ajallisiin tai paikallisiin konteksteihin. Kokoelmameemin käsite pureutuu juuri tähän ilmiöön: se yhdistelee yhden tai useamman meemimuodon elementtejä joko kuvan tai tekstin muodossa. Kokoelmameemi sisältää alakategorioita, joiden hahmottaminen on olennaista meemin ymmärtämisen kannalta. Loin käsitteen, sillä ilman seikkaperäistä analyysyä meemin sisältämät viestit eivät välttämättä kaikki välity katsojalle. Tutkimukseni on osoittanut, että meemeistä saatavan ensivaikutelman ja niistä tehdyn seikkaperäisen analyysin pohjalta tehtyjen tulkintojen välillä on usein ristiriita. Meemi saattaa siis nopeasti katsottuna välittää erilaisen viestin, ellei katsoja ole tietoinen sen sisältämisestä viittauksista. Kokoelmameemin ymmärtäminen edellyttääkin laajaa populaarikulttuurin kuvaston hahmottamista. On huomioitava myös se, että yleisön reaktiot ja tulkinnat meemistä ovat hyvin yksilöllisiä ja hankalasti tutkittavia asioita. Meemien kerrostuneisuuden ja tulkinnallisuuden huomioiminen onkin osaltaan analyysin kulmakivi, joka ilmenee erityisesti kokoelmameemeissä. Huomioin aineistossa mahdollisesti esiintyvät kokoelmameemit.

Hyödynnän tutkimuksessani visuaalisen sisällönanalyysyä, joka ammentaa mediatutkimuksen kentältä. Visuaalisen aineiston sisällönanalyysi on pohjimmiltaan kuvien ja tekstin järjestelmällistä muuttamista numeroiksi eli aineiston määrällisiksi piirteiksi. Tutkimukseni sisältää siis kvantitatiivisia elementtejä, mutta teen pääasiallisen analyysini kvalitatiivisella otteella. Toisin sanoen, yksittäisten, numeeristen

⁷ *The Washington Post*, 2024. <https://www.washingtonpost.com/>

⁸ KnowYourMeme, 2024. <https://knowyourmeme.com/>

meemien piirteiden takaa löytyvät seikat ovat olennaisimmassa osassa analyysiä. Sisällönanalyysin kohteena on usein laajempi aineisto, mutta metodi ei kuitenkaan sulje pois yksittäisen representaation, eli tutkimukseni tapauksessa meemin, analyysiä. Visuaalisen aineiston sisällönanalyysin avulla käsittelen tutkielmassani, miten ja minkälaisia käsityksiä meemit rakentavat poliitikkojen kyvystä toimia poliittisten tavoitteidensa edistämiseksi. Selostan menetelmästä tarkemmin alaluvussa 1.3.

Meemit ovat ilmiönä ja tutkimuskohteina verrattain uusia, joten nähdäkseni on perusteltua katsoa aineistoa monitieteellisen linssin läpi. Meemeihin tutkimuskohteena ei myöskään liitetä tieteenalakohtaista omistajuutta, mikä kertoo siitä, että kenties meemien kaltaiset intertekstuaalisuutta vilisevät ilmiöt kaipaavat rinnalleen historian tutkimuksen kentän ulkopuolisia työkaluja. Pyrinkin tutkielmallani tuomaan historian tutkimukseen uusia, kuvien tutkimuksessa hyödynnettyjä työkaluja ja sijoittamaan meemit osaksi historiallista, visuaalisen poliittisen osallistumisen jatkumoa.

1.1 Primääriaineiston keruu ja sosiaalisen median aineistojen hyödyntämisen haasteet

Reddit on sosiaalinen verkkosivusto, jonka keskiössä ovat *subreddits*, joissa keskustelut rakentuvat erilaisten aihepiirien ympärille. Käytän tutkimuksessani *subreddits*:stä suomenkielisiä käsitteitä yhteisö ja sivu. Reddit yhdysvaltalainen yritys, joka on perustettu vuonna 2005. Sitten sivusto on kasvanut yhdeksi maailman suosituimmista verkkosivuista. Valtaosa Reddit-käyttäjistä sijaitsee Yhdysvalloissa, mutta käyttäjiä on runsaasti muun muassa Kanadassa, Australiassa ja Saksassa. Redditiin käyttäjistä yli 60 % on miehiä, iältään 25-34 -vuotiaita. Suosituimpia keskustelukategorioita sivustolla ovat muun muassa videopelit ja -konsolit, tietokoneet, striimaus, ohjelmointi ja aikuisille suunnattu sisältö.⁹

Redditissä käydyt keskustelut ovat usein anonyymejä, eli kommunikaatio tapahtuu nimimerkkien takaa. Sivuston anonymiteetti voi lisätä suodattamatonta keskustelua – sekä hyvässä että pahassa – ja täten ilmetä myös sivuston meemeissä. Reddit on moderoitu alusta, ja sivujen sääntöjen vastaiset postaukset poistetaan usein nopeasti. Säännöt voivat erota kuitenkin huomattavasti sivu-kohtaisesti, joten yhtenäisiä julkaisukäytäntöjä ei ole. Yhteisö, josta olen kerännyt aineiston, on r/Suomi. Pieni r-kirjain viittaa yhteisön tai sivun nimeen. Sivuna r/Suomi kattaa laajasti Suomeen ja suomalaisuuteen liittyviä ajankohtaisia aiheita. Sivun julkaisut ovat usein uutisia, meemejä, politiikkaan liittyviä julkaisuja tai muita ajankohtaisia ilmiöitä käsitteleviä avauksia.

Tarkoitukseni oli aluksi hyödyntää aineistoon keruuseen Instagramia, joka on kuvien ja videoiden jakamiseen keskittynyt sosiaalisen median alusta. Instagramin runsaiden käyttäjämäärien ohella

⁹ Similarweb, 2026. <https://www.similarweb.com>

alustalla on aktiivisia meemiyhteisöjä, joista jotkin rakentuvat erityisesti poliittisten meemien luomiseen ja jakamiseen. Instagram osoittautui kuitenkin ennakoitua haasteellisemmaksi lähteeksi. Ensinnäkin, meemitilien löytäminen edellyttää haun käyttöä, eli alusta ei mahdollista laajemmin eri meemitilien selaamista. Haun lisäksi Instagram hyödyntää algoritmia, joka ehdottaa käyttäjälle henkilökohtaisesti kuratoitua sisältöä.¹⁰ Toisin sanoen, haku ehdottaa minulle eri meemitilejä kuin jollekin toiselle, jolloin sisältöä koskevien mielekkäiden yleistysten ja pääpiirteisen kuvan antaminen meemikuvastosta on lähes mahdotonta.

Tutustuessani Instagramin näkyvimpiin kotimaisiin meemitileihin huomasin, että useimmat suosituista meemitileistä olivat poliittiselta sävyltään melko yksipuolisia. Moni meemitili luonnehti itseään poliittiseksi toimijaksi tai vähintään sävyltään poliittiseksi. Vaikka poliittinen assosiaatio itsessään on tutkimustani helpottava seikka – haluanhan tutkia juuri poliittisia meemejä – kaipasin aineistoon sävyltään vaihtelevampaa meemikuvastoa.

Toinen alusta, jota harkitsin hyödyntäväni, oli Facebook. Alustalla jaetaan meemejä eri tavoin; yksittäisten käyttäjien profiilit voivat olla yksityisiä, jolloin jaettua sisältöä ei välttämättä näe. Suuri osa Facebook-käyttäjistä esiintyy alustalla omalla nimellään, mikä voi myös vaikuttaa siihen, miten ja minkälaista poliittista sisältöä käyttäjät jakavat. Eräs tapa jakaa meemejä on suljetuissa Facebook-ryhmissä, joiden jäsen pitäisi olla, jotta sisällön näkee. Tämän lisäksi Facebookin hakutoiminnot jättävät toivomisen varaa haun tulosten rajausten kannalta, joten jos aineistoa päätyisikin etsimään jostain ryhmästä, tutkimukseen valikoituvien meemien löytäminen ja rajaaminen voisi olla melko sattumanvaraista. Kuten Instagram, Facebook hyödyntää haun antamisessa tuloksissaan profiilia, jonka sivusto on luonut käyttäjästä.¹¹ Haun henkilökohtaisuuden lisäksi mielekkäiden tulosten löytämistä vaikeuttaa se, että esimerkiksi tiettyjen ryhmien löytäminen sivustolta edellyttää tarkkoja hakusanoja. Yleistävillä hakusanoilla, kuten ”meemi” tai ”poliittinen meemi” ei juuri löydy käyttökelpoista aineistoa.

Edellä kuvatut tekijät ohjasivat tutkimuksellisen linssini kohdistumaan muihin lähteisiin. Redditin r/Suomi-sivulla on noin 625 000 jäsentä, mikä tekee siitä Suomen näkyvimmän Reddit-sivun.¹² Sivulla on viikoittaisia vierailijoita noin 325 000. Julkaisuja ja kommentteja puolestaan yhteisössä julkaistaan noin 17 000 viikossa.¹³ Jäsenmäärä ylittää kaikki Instagram-meemitilit sekä Facebook-ryhmät, joita tutkimukseni alussa kartoitin.¹⁴ Redditin poliittiset värit ovat myös pintapuolisesti tarkastellen moninaiset. On tärkeää huomioida, että sisällöltään poliittiset verkkoympäristöt tapaavat muuttua kaikukopiksi, joissa alustojen käyttäjät saavat heijastuksia ja vahvistuksia omille mielipiteilleen, niitä

¹⁰ Instagram, 2021. <https://www.instagram.com/>

¹¹ Meta, 2026. <https://www.meta.com/en-gb/about/>

¹² Jäsenmäärä 23.9.2025. <https://www.reddit.com/r/Suomi/>

¹³ Vierailijoiden, julkaisujen ja kommenttien määrät 21.4.2026. <https://www.reddit.com/r/Suomi/>

¹⁴ Joitakin seuraaja- ja jäsenmääriä: 43 200, 8900 ja 7500.

juurikaan haastamatta.¹⁵ Vaikka Redditissä olisi monenlaisia poliittisia yhteisöjä, voi kuplautumista olla täten todennäköisimmin havaittavissa yksittäisillä sivuilla, joissa käyttäjät käyvät keskustelua.

Aineiston kerääminen Redditistäkään ei osoittautunut täysin ongelmattomaksi. Aineiston *scraping* eli sivun datan haravointi¹⁶ oltiin käytännössä tehty mahdolliseksi suurempien datamassojen kohdalla. Tarkoitukseni oli haravoida laaja aineisto rajaamalla langan otokset ajan ja mediatyypin mukaan. Mediatyypillä tarkoitin julkaistun median muotoa, eli kuvaa, videota ynnä muita. Kuvat läpikäytyäni olisin rajannut aineistosta ne meemit, jotka selkeästi esittäisivät tai kommentoisivat Marinin pääministerikauden hallituspuolueiden puheenjohtajia. Redditin koodin uudistuminen on kuitenkin tehnyt laajojen datamäärien haravoinnin käytännössä mahdolliseksi. Redditin sisäänrakennetun hakufunktion avulla on mahdotonta hakea sisältöä tietyn aikarajauksen sisältä, minkä lisäksi sivusto estää haravoinnin 1000 osumaan asti. Yksittäisen langan selaaminen taas on ennennäkemättömän työlästä, sillä r/Suomi-langalla on runsaasti tutkimukseni kannalta epärelevanttia dataa antamani aikarajauksen sisällä.

Julkaisut ajoittuvat vuosille 2019–2023. Marinin varsinainen hallituskausi oli 10.12.2019–20.6.2023, mutta perustelen hieman laajempaa rajausta sillä, että ajankohtaista keskustelua hallituksesta ja sen politiikasta käytäneen myös tarkasti rajautuvan pääministerikauden ulkopuolella. Hieman laajempi aikarajaus laajentaa siis otantaa, mutta kuitenkin olennaisessa ajanjaksossa pysyen, jotta sisältö pysyy tutkimuskysymyksen kannalta relevanttina.

Aikarajauksen lisäksi olen käyttänyt hakusanoina Marinin pääministerikauden hallituspuolueiden puheenjohtajien nimiä eri muodoissa.¹⁷ Hallituspuolueiden suomenkieliset nimet – eri muodoissaan nekin – toimivat myös hakusanoina.¹⁸ Marinin hallituskauden aikana keskustan puheenjohtaja vaihtui kesken kauden, joten huomioin aineistossa myös keskustan Annikka Saarikon, alkuperäisen kokoonpanon, eli SDP:n Sanna Marinin, keskustan Katri Kulmunin, vihreiden Maria Ohisalon, vasemmistoliiton Li Anderssonin ja RKP:n Anna-Maija Henrikssonin ohella. Mahdolliset sijaiset tai korvaajat, joita kauden aikana hallituksen kokoonpanossa oli, huomioidaan aineistossa tapauskohtaisesti. Olen pyrkinyt kuitenkin suosimaan aineistoa, jossa kuvataan hallituksen alkuperäinen kokoonpano. Hallituksesta käytetty käsitekin ’viisikko’ vakiintui tarkoittamaan nimenomaan hallituksen naispuheenjohtajien muodostamaa ryhmää.

Poliitikkojen ja puolueiden nimien lisäksi olen käyttänyt hakusanoja ’hallitus’, ’meemi’, ’valtio’, ’politiikka’, ’puheenjohtaja’, ’ministeri’ ja näiden yhdistelmiä, lyhennelmiä ja arkikielisiä ilmaisuja.¹⁹

¹⁵ Sparby, 2022.

¹⁶ Haravoinnissa dataa kerätään sivulta annettujen kriteerien perusteella.

¹⁷ Etunimi, sukunimi yhdessä tai erikseen.

¹⁸ Esimerkiksi ’SDP’ tai ’sosiaalidemokraatit’.

¹⁹ Esimerkiksi ’demari’.

Olen käyttänyt hauissa myös termejä 'tyttö' ja 'tytöt'. Käsitteitä käytettiin Marinin hallituskauden aikana alentavaan sävyyn hallituspuolueiden johtajista puhuttaessa. Nimet, jotka meemeille on tutkielman alaotsikoissa annettu, vastaavat meemien julkaisujen nimiä. Osa tuloksista näyttäytyi useamman hakusanan alla. Vastaavissa tapauksissa olen kirjannut kyseiset meemit niiden aihetta parhaiten kuvaavan hakutermin alle, aineiston luvun sujuvoittamiseksi. Olen huomionut analyysissä meemin nimen, joka voi osaltaan tuoda meemiin uusia merkityksiä.

On mahdollista, että aineistoon kohdistamistani kriteereistä huolimatta, sivulla saattaa olla meemejä, jotka eivät löydä tietään aineistoon. Tämä voi osaltaan johtua meemien nimeämisestä. Meemi saattaa esimerkiksi selkeästi kuvata Marinia, mutta Marinin nimeä ei ole mainittu meemissä itsessään. Olen pyrkinyt ennaltaehkäisemään vastaavia tilanteita käyttämällä mahdollisimman moninaisia hakusanoja, jotka voivat assosioitua Marinin hallituskauteen ja kauden aikaiseen politiikkaan. Tästä huolimatta, edellä kuvattu datan haravointi olisi ainoa täysin varma tapa varmistua siltä, ettei aineiston ulkopuolelle jää tutkimuksen kannalta olennaista dataa.

Ideaalitilanteessa olisin löytänyt meemejä kaikista puolueiden puheenjohtajista, mutta suurin osa aineiston meemeistä esittää Marinia. Tämän vuoksi olen päätenyt jakamaan aineiston meemeihin, jotka löytyivät Marinin nimen eri versioilla ja meemeihin, jotka löytyivät muuhun ajan politiikkaan liittyvillä käsitteillä. Hakusanojen moninaisuuden voisi ajatella puhuvan useamman alaluvun puolesta, mutta suurimmalla osalla hakusanoilla tutkimuksen kannalta olennaisia osumia löytyi vain yksittäisiä. Täten alalukujen rakentaminen yksittäisten hakusanojen alle ei ollut sisällöllisesti mielekäästä.

Aineiston rajauksen yhteydessä olen määritellyt myös aineiston meemimuodon, joka on tutkielmassani kuva tai kuvan ja tekstin yhdistelmä. Meemin muodon rajaus on olennaista metodin kannalta: vaikka meemit voivat olla esimerkiksi videoita tai äänileikkeitä, tarkoittaisi moninaisemman aineiston sisällyttäminen tutkielmaan erilaisia metodeja. Kuva sekä kuvan ja tekstin yhdistelmä ovat myös perinteisesti mielletty yleisimmäksi meemimuodoksi, joten aineistoa löytynee täten eniten. En huomioi selkeästi jotain muuta visuaalista sisältöä, kuten sarjakuvia tai lehtikuvia.

Rajausten joukosta olen priorisoinut meemejä, jotka ovat saaneet *upvoteja*, jotka ovat verrattavissa muiden sosiaalisen median alustojen tykkäyksiin. Meemejä löytyi edellä kuvatuilla rajauksilla useita kymmeniä, joten olen suosinut aineistossa meemejä, joiden vitsin avaaminen esimerkiksi selittämällä useampia viittauksia olisi olennaisessa osassa, jotta tutkielman meemikuvasto olisi mahdollisimman monipuolinen. Osa meemeistä oli myös sellaisia, jotka eivät juurikaan huomioineet politiikkaa, vaan vitsailivat jollain tutkimuskysymyksen kannalta epäolennaisella ilmiöllä.

Tutkimukseen valikoituneet meemit tarjoavat nähdäkseni optimaalisen mahdollisuuden seuraavassa luvussa selostettujen poliittisen toimijuuteen liittyvien ominaisuuksien analyysiin. Toisin sanoen, aineiston meemit käsittelevät tutkimuskysymyksen kannalta olennaisia seikkoja, eli ne ovat

mahdollisimman kerrostuneita. Aineiston meemit siis viittaavat yhteen tai useampaan politiikan tai kulttuurin ilmiöön. Edellä kuvattujen rajoitusten puitteissa, koostin aineiston erilliselle tiedostolle. Kyseisestä tiedostosta valitsin 20 meemiä, jotka vastasivat parhaiten edellä kuvattuja aineistoon kohdistamiani kriteerejä.

On problematisoitava se, että käytännössä on mahdotonta arvioida, mitkä meemit ovat olleet Marinin hallituskauden tunnetuimpia tai levinneimpiä. Tunnettuutta itsessään on lähes mahdotonta todeta, mutta jos pohditaan hallituskauden näkyvimmistä meemeistä, ne saattaisivat löytyä todennäköisimmin esimerkiksi Googlen haun avulla. Google ei kuitenkaan sovellu luotettavaksi tai tosinnettavaksi aineistolähteeksi, sillä hakukone suosii hauissaan ajankohtaisia osumia. Uudemmat osumat nousevat todennäköisimmin hakutuloksissa kuin vanhemmat, ja osumat voivat olla erilaisia eri ajankohtina.²⁰ Tämän lisäksi Googlen haku hyödyntää geolokaatiota, eli haun tekijän sijainti vaikuttaa hänelle näytettyihin tuloksiin.²¹

Tutkimusta tehdessäni, löysin Redditistä uuden tavan kategorisoida langalta löytyviä kuvia: kategorian 'Meemit ja Huumori'. En kuitenkaan käytä kyseistä kategoriaa ehdottomana aineiston ominaisuutena kahdesta syystä. Ensinnäkin, kategorisointi voisi mahdollisesti piilottaa hausta tulokset, jotka ovat aiheen aikarajauksen kannalta olennaisia. Toiseksi, ei ole selvää, tapahtuuko kategorisointi automaattisesti alustan kautta, vai päättävätkö yksittäiset käyttäjät postauksia tehdessään, minkä kategorian alle postaukset liitetään. Päätös postauksen rajaamisesta voi tapahtua siis tulkinnanvaraisesti, ja täten jättää otannasta pois tutkimuskysymyksen kannalta olennaista aineistoa.

Redditin haussa oletusasetuksena on *'Relevance'*, joka näyttää osumia, jotka ovat hakuaihana jollain tapaa ajankohtaisia. Hakutulosten järjestykseen voi vaikuttaa myös listaamalla tulokset relevanssin sijaan *'Hot'*, *'Top'*, *'New'* ja *'Comment count'*. Näiden suodattimien lisäksi haussa voi hyödyntää yksinkertaista aikarajausta, jonka vaihtoehdot ovat *'All time'*, *'Past year'*, *'Past month'*, *'Past week'*, *'Today'* ja *'Past Hour'*. Oletusarvot haussa ovat *'Relevance'* ja *'All time'*, joita käytän myös aineistonkeruussa. *'Relevance'* korvaaminen toisella hakukriteerillä ei kokemuksestani vaikuttanut juurikaan tuloksiin, minkä lisäksi olen käynyt läpi tulosten järjestyksestä huolimatta kaikki haun kautta löytyvät kuvat.

Todettakoon, että poliittisten meemien toimijuuden esityksistä tekemieni johtopäätösten yleistettävyyden varmistaminen edellyttäisi laajempaa aineistoa. Yleistettävyydellä tarkoitan yleisesti ajan meemeissä vallitsevaa käsitystä ja suhtautumista niissä kuvattujen henkilöiden poliittiseen toimijuuteen. Tämän lisäksi yksityiskohtainen ja tarkkuutta vaativa menetelmä on työläs. Näiden seikkojen valossa yleistettävyys jää tulevan tutkimuksen tehtäväksi.

²⁰ Hannak, Sapiezynski, Kakhki et al., 2013.

²¹ Steiner, Kostiaainen & Kruisselbrink, 2019.

Koen tärkeäksi, että tieteenala kiinnittää katseensa verkkolähteisiin. Internetin lähteet, jos jotkin, ovat vaarassa kadota. Eri aineistot ja tieto ovat helpommin saavutettavissa kuin koskaan, mutta samalla verkossa olevan tiedon luonne ei ole yhtä pysyvää tai luotettavaa. Kuka tahansa voi luoda verkossa mitä tahansa, mikä pätee myös tietoon ja väärään tai vääristettyyn tietoon, minkä lisäksi internet-lähteiden pysyvyyteen ei voi luottaa. Internet-aineistot tarvitsevatkin historioitsijoita.

2 Tutkimusmenetelmät ja toimijuuden käsite

Tutkimusmenetelmäni on visuaalisen sisällönanalyysi, jonka avulla olen koodannut aineiston. Teos, jota hyödynnän tutkimuksessani, on Janne Seppäsen *Visuaalinen kulttuuri – Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*.²² Aineiston analyysin kohteena oleva muuttuja on toimijuus, jonka arvot ovat positiivinen, negatiivinen, neutraali, muu tai haitallinen. Positiivinen meemi tarkoittaa, että meemi kuvaa politiikoilla olevan toimijuutta, siinä missä negatiivinen kieltää sen. Neutraali meemi tarkoittaa ambivalenttia tai vastaavaa suhtautumista toimijuuteen. Muu puolestaan tarkoittaa esimerkiksi toimijuuden poisjättämistä meemin keskiöstä tai vaikeasti tulkittavaa suhtautumista toimijuuteen. Haitallinen on kategoria, jonka olen kehittänyt aineiston analyysivaiheessa. Useampi aineiston meemi vaikutti näennäisesti positiiviselta, eli meemi ei kiellä toimijuutta. Pelkkä toimijuuden hyväksyminen ei kuitenkaan tarkoita, että kuvattujen poliitikkojen toimijuus koettaisiin hyvänä asiana. Tästä syntyi haitallisen toimijuuden kategoria, joka tarkoittaa toimijuuden hyväksymistä, mutta samalla kielteistä suhtautumista esimerkiksi poliitikkoon itseensä tai edistämäänsä politiikkaan. Haitallinen meemi esittää toimijuudesta seuraavan politiikan olevan esimerkiksi vahingollista tai banaalia.

Toimijuuden tai tarkemmin poliittisen toimijuuden käsite ei ole yksioikoinen. Toimijuutta ja erityisesti naisten poliittista toimijuutta on tutkittu runsaasti sukupuolentutkimuksen kentällä. Ammannan kyseisestä tutkimusperinteestä, ja tarkemmin Naila Kabeerin määritelmästä, jossa toimijuus nähdään osana laajempaa vallan rakennetta.²³ Kabeerin määritelmästä selostan tarkemmin alaluvussa 2.2. Toimijuuden lisäksi pyrin kiinnittämään huomiota, nouseeko poliitikkojen sukupuoli jollain tapaa esiin aineistosta, kommentoidaanko sitä jotenkin selkeästi, jätetäänkö se tietoisesti tai tiedostamatta taka-alalle, ja ennen kaikkea, koetaanko sukupuoli poliittiseen toimijuuteen olennaisesti linkittyvänä elementtinä.

²² Seppänen, 2005, 142-176.

²³ Kabeer, 1999, 438.

2.1 Visuaalisen sisällön aineistonalyysi

Muuttujan ja sen arvojen luokittelu muodostavat seuraavanlaisen koodausrunгон:

Muuttuja	Arvo
Toimijuus	Positiivinen
	Negatiivinen
	Neutraali
	Muu
	Haitallinen

Muuttuja viittaa kaikkeen meemeissä esitettyyn kuvastoon ja tekstiin, jotka voidaan mieltää toimijuuden esityksiksi tai siihen liittyväksi kommentoinniksi. Muuttuja on melko laajasti määritelty, mutta toimijuuden konseptin laveuden vuoksi pidän laajaa määritelmää perustellumpana kuin suppeaa tai yksityiskohtaista. Toimijuus muuttujana on näkökulmani aineistoon; miten naispoliitikkojen toimijuutta ilmennetään, esitetään ja kommentoidaan. Näiden kysymysten kautta pyrin hahmottamaan, minkälainen arvo naispoliitikkojen toimijuudelle annetaan. Muuttujan arvo voi kertoa jotakin siitä, miten meemin luoja suhtautuu meemissä esitetyn naispoliitikon toimijuuteen. Visuaalisen sisällönanalyysin lisäksi huomioin meemien sisältämiä sanavalintoja, viittauksia, visuaalisia elementtejä ja muita mahdollisesti aineistosta kumpuavia ominaisuuksia, jotka voivat vaikuttaa meemin saamaan arvoon.

Näennäisen vähäpätöisetkin ominaisuudet voivat lisätä meemin intertekstuaalisuutta. Meemi voi viitata edeltävään mediaan, ilmiöön, henkilöön tai joskus jopa yhteen tai useampaan meemiin, kuten kokoelmameemin tapauksessa. Intertekstuaalisuus tuo meemin analyysin sen ulottuvuuden, että tietyt ominaisuudet voivat olla ratkaisevia meemin kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta.

Huomionarvoista on se, että vaikka tutkija voi ymmärtää meemin kokonaisuuden syvällisemmin, se ei tarkoita, että yleisön edustaja on tehnyt samoin. Intertekstuaalisuus voi myös saada aikaan sen, että meemin merkitys ei aukea katsojalle, ellei katsoja tunne esimerkiksi yksittäisen ryhmän kulttuuria ja kieltä. Tulee huomioida sekin, että tutkijankin on perehtyneisyydestään huolimatta mahdollista sivuuttaa sellainen elementti meemissä, joka toisi siihen uusia merkityksiä. Täten täysin tyhjentävä analyysi on haastavaa. Intertekstuaalisuuden lisäksi meemi on mediamuotona myös tulkinnallissubjektiiivinen, eli se voi saada osakseen hyvinkin erilaisia tulkintoja tai reaktioita eri yleisöissä.

Meemin ristiriitaisuus on mielenkiintoista, sillä meemit mielletään nopeaksi mediaksi, mutta ne ovat lopulta yllättävän kerrosteisiä. On myös mahdollista ylitulkita meemiä tai löytää sieltä merkityksiä, joita meemin tekijä ei ole tuotukseensa asettanut. Rajanvedot meemien tulkinnassa muodostavat omanlaisen haasteellisuuden analyysiin. Kirjoitan meemeistä tarkemmin luvussa kolme.

2.2 Poliittinen toimijuus

Olen vapaasti suomentanut Naila Kabeerin määritelmän toimijuudelle, mikä yksinkertaisimmillaan käsittää toimijuuden olevan yksilön tai ryhmän tavoitteita ja kykyä toimia kyseisten tavoitteiden edistämiseksi.²⁴ Huomionarvoista on, että Kabeerin määritelmä toimii pääasiassa aiemmin tekstissä kuvattua tutkimusrunkoa tukevana elementtinä. Kabeerin määritelmä tukee tutkimuksessani sitä, miten toimijuutta ja siihen liittyviä seikkoja voidaan meemien tarkastelussa lähestyä.

Toimijuus pitää Kabeerin näkökulmasta sisällään itse toiminnan lisäksi merkityksen antamista toiminnalle (*meaning*), motivaatiota toiminnalle (*motivation*) ja toiminnan niin kutsuttua suurempaa tarkoitusta (*purpose*). Nämä osatekijät ovat osa toimijuuden määrittelemää prosessia, jonka kautta yksilö tai ryhmä pyrkivät edistämään tavoitteitaan. Kabeer korostaa, miten toimijuutta ei voi operationalisoida vain poliittisen päätöksenteon, vaan myös neuvottelun, hämäyksen, manipulaation, kumouksellisuuden, vastarinnan, itsereflektion, analyysin tai muiden kognitiivisten toimintojen kautta. Toimijuudella voi olla positiivisia tai negatiivisia merkityksiä suhteessa valtaan. Myönteisessä mielessä toimijuus tarkoittaa yksilön tai ryhmän valtaa tehdä itsenäisiä valintoja ja kykyä toimia niiden mukaan, vaikka niitä saatettaisiin vastustaa. Kielteisessä mielessä toimijuus voi tarkoittaa vallankäyttöä suhteessa toiseen toimijaan, eli toisen tahon toimijuuden rajoittamista tai kieltämistä eri keinoin, omien poliittisten tavoitteiden edistämiseksi.²⁵

Kabeerin määritelmää soveltaen, kohdennan tutkimustani varten toimijuuden käsittämään poliittista toimijuutta, eli sitä, miten meemit kommentoivat naispoliitikkojen poliittista toimijuutta ja heitä poliitikkoina. Kabeerin määritelmästä nousevat seuraavanlaiset alakohdat, jotka tukevat meemeissä kuvattua toimijuuden analyysiä.

²⁴ Kabeer, 1999, 438.

²⁵ Kabeer, 1999, 438.

- Yksilön ja ryhmän poliittiset tavoitteet
 - Poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittiset tavoitteet
- Kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi
- Toiminnan merkitys, motivaatio ja tarkoitus
- Muut kognitiiviset toiminnot
- Positiivinen vallankäyttö
- Negatiivinen vallankäyttö

Alakohtien mahdollistama analyysi konkretisoituu luvussa viisi. Yhdistäessä Kabeerin määritelmän toimijuudesta visuaaliseen sisällönanalyysiin, esimerkiksi positiivinen meemi tarkoittaisi yksinkertaisimmillaan sitä, että meemi ilmentäisi yhtä tai useampaa Kabeerin määritelmän alakohtaa myönteisessä valossa. Toisin sanoen, positiivisen arvon saanut meemi esittäisi, että meemissä kuvatulla naispoliitikolla on toimijuutta, ja toimijuus koetaan myönteisenä asiana. Negatiivinen meemi tätä vasten kieltää toimijuuden tai vähättelee sitä. Neutraali meemi ei kommentoi toimijuutta, kiertää sen tai esittää sen ambivalentisti. Muu on kategoria, jonka halusin sisällyttää analyysiin siltä varalta, että aineistoista löytyisi meemejä, jotka eivät istuisi muihin kategorioihin tai toisivat esiin jotain odottamattomia tulkintoja. Haitallinen meemi puolestaan ei kiellä toimijuutta, mutta esittää sen tai siitä seuraavan toiminnan kielteisenä. Muuttajan arvot – positiivinen, negatiivinen, neutraali muu ja haitallinen – nähdäkseni toimivat parhaiten juuri sen kysymyksen selvittämisessä, minkälaisena naispoliitikkojen toimijuus pohjimmiltaan koetaan, eli pidetäänkö naispoliitikkojen toimintaa yksinkertaisimmillaan hyvänä vai huonona asiana.

3 Meemit historiantutkimuksen aiheena

Käsitteenä meemi juontaa juurensa Richard Dawkinsin 1976 julkaistusta kirjasta *The Selfish Gene*, jossa meemi on käsitteenä mainittu ensimmäisen kerran. Dawkins, joka oli evoluutiobiologi, käyttää meemin käsitettä kuvaamaan kulttuurin tuotetta, joka geenin tavoin leviää ihmisten keskuudessa, jakaen ajatuksia, tyyllisuuntauksia ja ilmaisuja.²⁶ Keskeistä Dawkinsin käsitteessä on se, että meemit leviävät imitaation eli kopioinnin ja matkimisen keinoin, jokseenkin samalla tavalla kuin geenit. Siinä missä geenit toisintavat ja muokkaavat erilaisia ominaisuuksia eliöissä, meemit tekevät sitä kulttuurissa ja ihmisten välisessä kanssakäymisessä.

Myöhemmin Dawkinsin käsitettä on jalostanut esimerkiksi viestinnän tutkija Limor Shifman. Shifman esittää meemin kulttuurisena tietona, joka leviää yksilöiden jakamana, ja sen myötä kehittyy jaetuksi sosiaalisiksi ilmiöiksi tai yksittäiseksi populaarikulttuurin elementiksi.²⁷ Nähdäkseni meemien osa populaarikulttuurissa, sekä toimijana että tuotteena, on kriittinen osa sitä, miten ymmärrämme meemit nykypäivänä. Historiantutkimuksellisesta näkökulmasta, nykyisen, internetissä elävän meemikulttuurin synty voidaan ajoittaa 1990- ja 2000-lukujen taitteeseen, erinäisten internetyhteisöjen yleistyessä.²⁸ Viestinnän tutkija Anastasia Denisovan määritelmän mukaan meemit ovat merkityksen ja viestin välittäjiä, jotka liittyvät tietoon, kulttuuriin ja tunteisiin. Tämän lisäksi ne voivat toimia poliittisen keskustelun välineinä tai alustoina.²⁹

Edellä eriteltyihin määritelmiin lisäisin sen, että meemi pyrkii aina herättämään katsojassaan jonkin tunteen tai ajatuksen. Tämän lisäksi meemit on yleisesti mielletty digitaalisiksi, eli niitä luodaan, jaetaan ja muokataan verkkoyhteisöissä. Meemin muoto voi vaihdella kuvan, videon, tekstin tai äänileikkeen välillä eli se ei ole sidottu mihinkään tiettyyn mediamuotoon. Meemien huumorin on mediamuodosta riippumatta oltava nopeasti ymmärrettävää ja ”helppolukuista”, niiden kukoistaessa verkkoympäristöissä, jotka suosivat nopeaa vuorovaikutusta klikkausten, tykkäysten ja jakojen muodossa. Helppolukuisuus ei kuitenkaan vie pois meemien kerrostuneisuudelta, ja siltä, että niiden syvälinen purkaminen edellyttää katsojalta vilkausta pidempää hetkeä.

Jotta meemi voi toimia, sen aiheen tai muodon tulee olla jossain tapauksissa entuudestaan tuttu. Tällainen tapaus olisi sellainen, jossa meemi pyrkii puhuttelemaan rajattua yleisöä. Kaikki meemit eivät välttämättä pyri edes olemaan ymmärrettäviä tai hauskoja laajemmalle yleisölle. Olennaisempaa on, että yleisö, jolle meemi suunnataan, ymmärtää sen vitsin. Esimerkiksi eräänlaiset *niche*-meemit,

²⁶ Dawkins, 2016, 249.

²⁷ Shifman, 2013, 2.

²⁸ Miltner, 2018, 638.

²⁹ Denisova, 2019, 6.

jotka on suunnattu tiettyjä mielenkiinnonkohteita, kuten muotia tai musiikkia jakaville yleisölle, eivät välttämättä edes pyri laajemman yleisön tietoisuuteen.³⁰ Mahdollinen siirtymä alakulttuurista julkisemmaksi voidaan kokea ilmiönä, joka tekee meemistä vähemmän mielenkiintoisen sen alkuperäisen kohdeyleisön silmissä. ”Olla *niche*” voi siis olla oma itseisarvonsa jossain tapauksissa. Lähtökohtaisesti, mitä pienempi verkkoyhteisö, sitä *nichempi* sen vitsit voivat olla. Redditin ja r/Suomen kaltaisilla sivuilla osa meemeistä voi hyvin olla sellaisia, että ne aukeavat vain tietyille yleisölle, jotka jakavat esimerkiksi tietynlaisia mielenkiinnonkohteita tai harrastuksia.

Haluan nostaa tutkimuksessani esiin juuri poliittiset meemit ja vielä tarkemmin meemit poliitikoista. Nimensä mukaisesti poliittiset meemit keskittyvät erityisesti politiikan, sen tapahtumien tai toimijoiden kommentointiin, kritisoimiseen, tukemiseen tai vastustamiseen.³¹ Ajatukseen poliitikkojen kritisoimisesta tai vastustamisesta nähdäkseni sisältyy poliitikoille nauraminen tai naurunalaiseksi saattaminen, mitkä mielletään poliittisten meemien kenties yleisemmäksi tehtäväksi. Useimmiten poliittiset meemit kritisoivat, ja kritiikki kohdistuu yleensä vallanpitäjiin, pääasiassa poliitikkoihin.³²

Nähdäkseni henkilöitä kritisoivat meemit ovat poliittisista meemeistä yleisimpiä, koska politiikkaan tai sen tilaan kohdistuva kritiikki on helpompi osoittaa yksittäiselle toimijalle kuin kohti yleistä poliittista ilmapiiriä tai jotakin tiettyä instituutiota. Toisaalta politiikan tapahtumat ja muutokset tapahtuvat juuri poliitikkojen ja edustamiensa puolueiden toiminnan kautta; eri poliittiset toimijat luovat omanlaisen leimansa aikansa politiikkaan, saaden sen näyttäytymään kansalaisille tietynlaisena. Tästä näkökulmasta katsottaessa poliitikkoihin kohdistuva kritiikki on loogista, vaikkakin se saattaa välillä mennä ”väärään” osoitteeseen.

3.1 Meemit jatkumona karikatyyreille

Jotta tutkimukseni nivoutuisi juuri historiantutkimuksen alaan, pyrin osoittamaan meemien aseman pilakuvien, sarjakuvien, epäedullisten kuvien, käsiteltyjen kuvien ja karikatyyrien jatkumon tuoreena osana. Näistä merkittävimpanä pidän karikatyyriä, erityisesti poliittista karikatyyriä, sen ja poliittisen meemin välisen samankaltaisuuden vuoksi. Historiallisen jatkumon tarkastelussa hyödynnän Lawrence Streicherin artikkelia *On a Theory of Political Caricature*. Streicherin määritelmän mukaan karikatyyri on sarjakuvastripin ja piirretyn ohella osa parataiteellisten [ymmärrän tämän tarkoittavan taidesuuntausten rajoja rikkovaa taidetta, niin sanottua ”monitieteistä” taidetta] luomusten sarjaa.

³⁰ *Niche*-käsitteelle ei löydy tarkkaa suomennusta, mutta kulttuurisesti ja sosiaalisesti termi usein mielletään käsittämään alakulttuureja, ryhmiä ja mielenkiinnonkohteita, joiden yleisöt ovat rajallisia. Joskus *niche*-mielenkiinnonkohteet pyritään pitämään pienemmän yleisön piirissä, eli niiden leviäminen ei ole tarkoituksenmukaista kyseiseen ryhmään kuulumattomille.

³¹ Lalancette & Small, 2020, 308.

³² Lalancette & Small, 2020, 210.

Vaikka karikatyyri, sarjakuvastriippi ja piirretty ovat kehittyneet edellä kuvatussa järjestyksessä, ne ovat kaikki kuitenkin yhtä aikaa olemassa, eikä seuraaja ole korvannut edeltäjänsä. Meemienkään tapauksessa ne eivät ole korvanneet niitä edeltäviä parataiteellisia teoksia, vaan osaltaan täydentäneet ja muokanneet edellistä, harmoniassa Dawkinsin määrittelemän meemin kanssa. Huomionarvoista on, että vaikka kaikki kolme meemiä edeltävää parataiteen muotoa hyödyntävät taiteen keinoja ja välineitä, vain karikatyyri on kaikkien kolmen taustalla vaikuttavana voimana ja niistä jokaisessa läsnä.³³

Streicher esittää karikatyyrin kuvana, joka liioittelevalla ja satiirisella tavalla esittää kuvassa olevan henkilön tai asian piirteitä. Karikatyyri voi olla jopa groteski tai mieleton sen suhteen, miten siinä kuvataan ihmistä tai ihmisyyden älyttömyyttä.³⁴ Samoja piirteitä voidaan liittää meemeihin; ne saattavat olla absurdeja niillä tavoilla, joilla ne kritisoivat kuvaamiansa ihmisiä tai asioita. Tilanteessa, jossa kritiikki kohdentuu ihmiseen, häneen liitettäviä piirteitä saatetaan liioitella, mutta ne harvemmin ovat muokattuja hänestä itsestään. Toisin sanoen, tällaisissa meemeissä esimerkiksi kasvojen piirteitä ei juuri liioitella, vaan inkongruenssi syntyy kuvan ja tekstin yhdistelmästä ja niiden paljastamasta järjettömyydestä. Karikatyyrien alalajeista erityisesti poliittinen karikatyyri vastaa hämmästyttävän paljon meemin olennaisimpia piirteitä. Poliittinen karikatyyri pilkkaa tai tuo julki ominaisuuksia ihmisissä, ryhmissä ja organisaatioissa, joilla on osansa yhteiskunnan erinäisissä valtataisteluissa.³⁵

Kuten edellisessä kappaleessa totesin, sarjakuvilla ja karikatyyreillä on ollut tunnettuja tekijöitä, mutta samaa ei voida sanoa meemeistä. Streicher määritelmässäänkin nojaa suurella määrällä siihen, miten hän käsittää karikatyyrien olevan ammattimaisia tai virallisesti julkaistuja. Tämä tarkoittaa esimerkiksi lehden toimitusta, muttei kuitenkaan valtiollista tai muuta vastaava toimijaa. Artikkelissa ei oteta huomioon alakulttuurien yksityisesti tuottamaa kuvastoa, lehtisiä tai seinille piirrettyjä kuvia.³⁶ Huomion kiinnittäminen julkaisualustaan on erityisen mielenkiintoinen, sillä vaikka meemit jakavat paljon samanlaisia piirteitä karikatyyrien kanssa, ne ovat kuitenkin juuri sen kaltaisia kuvia, jotka Streicher sulkee ulos määritelmästä, meemien levitessä lähes yksinomaan epävirallisissa konteksteissa.

Poliittisten tahojen tekemissä ja jakamissa meemeissä on tapahtumassa kulttuurinen muutos. Tulevaisuudessa meemit muuttunevat epävirallisista tuotoksista, ainakin osittain virallisiksi. Esimerkiksi virallisen tahon tuottamasta meemikuvastosta on Donald Trumpin kuluvan presidenttikauden aikana erinäisillä sosiaalisen median kanavilla julkaistut kuvat. Osa kuvista esittää

³³ Streicher, 1967, 431.

³⁴ Streicher, 1967, 431.

³⁵ Streicher, 1967, 432.

³⁶ Streicher, 1967, 431.

Trumpin peräti messiaanisenä hahmoja, siinä missä osa kuvista selkeästi pyrkii olemaan memeettisiä. Trump on kuvattu tekoälyllä muokatuissa kuvissa sekä Jeesuksena³⁷ että Tähtien Sota -maailman taistelijana³⁸. Huomionarvoista on se, että tekoälyllä tehdyt kuvat on julkaistu joko presidentin X-tilillä tai hänen itsensä perustamalla Truth Social -alustalla. Esimerkiksi presidentin tai Valkoisen talon Instagram- tai Facebook-tilillä vastaavia julkaisuja ei ole. Sisällön kohdentaminen tietyille yleisölle kertoo siitä, että julkaisut on tietoisesti julkaistu alustoilla, joissa vastaanoton voidaan ennakoida olevan tietynlainen. Ennakoin politiikan kulttuurin menevän enenevissä siihen, että poliitikot itse osallistuvat meemien tekoon ja jakamiseen, kannatuksen kasvattamisen toivossa. Se, miten äänestäjät ottavat meemit vastaan on asia erikseen.

Meemin erottaa karikatyyristä useampi tekijä, mutta nähdäkseni merkittävin ero näiden kahden välillä on se, että karikatyyreihin verrattuna meemit ovat ruohonjuuritason ilmiö. Meemejä luovat lähtökohtaisesti yksittäiset, pääosin anonyymit internet-käyttäjät.³⁹ Eroavaisuuksistaan huolimatta, meemejä ja karikatyyrejä yhdistää yksi huomattava seikka. Erottelu alkuperäisen ja kopioiden välillä ei ole olennaista karikatyyrien osalta, verrattuna esimerkiksi taidemaalauksiin ja niistä tehtyihin väärennöksiin.⁴⁰ Tulkitsen Streicherin tarkoittavan niin sanotuilla kopioidulla karikatyyreillä sitä, miten esimerkiksi lehteen painettu karikatyyri on yksi usean sadan tai tuhannen sarjasta. Tietysti karikatyyrin alkuperäinen versio on olemassa jossakin muodossa, mutta kyseinen versio ei ole se, joka olisi ylipäätään tarkoitettu jakeluun. Nähdäkseni karikatyyri on täten läsnä meemeissä, jopa huomattavammin kuin meemiä edeltävät sarjakuva tai piirretty. ”Onnistunut” tai paremmin viraali⁴¹ meemi onkin kopioitu ja jaettu eteenpäin.

Huomionarvoista on myös se, että meemikulttuuri on huomattavan sirpaloitunut. Kuten aiemmassa alaluvussa kuvasin, tietyt meemit pyrkivät leviämään rajatun yleisön piirissä. Tämä kehityskulku heijastuu myös poliittisiin meemeihin ja siten myös tutkielmaani valikoituneihin meemeihin. Meemikulttuuri on enenevissä määrin muuttunut pienempien yhteisöjen jakamaksi ilmiöksi 2010-lukua edeltävästä meemikulttuurista, jolloin tietyt meemipohjat olivat yleisesti tunnettuja verkon käyttäjien keskuudessa. Nähdäkseni internetissä eivät enää niinkään leviä yhteiset isot kuvat, vaan omissa yhteisöissään on omanlaiset meemikulttuurinsa. Jos karikatyyrin on tarkoitus olla yleistajuinen kuva, meemit eivät sitä välttämättä ole. Tällainen ero voi osaltaan heijastella laajempaa poliittisen keskustelun kulttuurin muutosta, ja edistää osaltaan internetin kuplautumista.⁴²

³⁷ BBC, 2026. <https://www.bbc.com/>

³⁸ X, 2026. <https://x.com/>

³⁹ Denisova, 2019, 38.

⁴⁰ Streicher, 1967, 433.

⁴¹ Viraali tarkoittaa internetissä nopeasti ja laajalle levinnyttä ilmiötä, kuten kuvaa, videota tai meemiä.

⁴² Kuplautuminen tarkoittaa kehityskulkua, jossa ihmisen käyttämät sosiaalisen median yhteisöt vahvistavat ja toistavat hänen mielipiteitään, niitä juurikaan haastamatta.

3.2 Meemien tutkimus ja poliittisuus

Meemejä on lukemattomia ja niiden levinneisyys vaihtelee suuresti aina tiettyjen alakulttuurien kesken tunnetuista kuvista kansainvälisiin otsikoihin asti nouseviin meemeihin. Jotta humoristisesta, digitaalisesti jaettavaksi tehdystä kuvasta voi tulla meemi, yleisön pitää muokata sitä. Muokkaus on se, mikä erottaa meemin muusta viraalista verkkosisällöstä.⁴³ Meemi on kuva, johon voi viitata keskustelussa, mikä edellyttää sen tunnettavuutta. Meemi on siis intertekstuaalinen kokonaisuus, jonka merkitys paljastuu katsojan kuvasta tekemien tulkintojen kautta. Jos meemi on katsojan silmässä, voisi meemien historiallisia esikuvia lähteä hakemaan karikatyyrejäkin kauempaa. Keskiajan kuvituksista esihistoriallisen ajan seinämaalauksiin, huumori on ollut läsnä ihmisten tuottamissa kuvissa, ja niitä tulkitaan henkilökohtaisista lähtökohdista käsin.

Henkilökohtaisen tulkinnan merkitys korostuu erityisesti meemien kohdalla siinä, miten ne leviävät usein omanlaisissa kulttuuripesäkkeissään. Erilaisilla verkkoalustoilla kukoistavat hyvinkin erilaiset meemit ja meemikulttuurit. Esimerkiksi Suomen kontekstissa Redditin ja Instagramin meemitilit, -ryhmät ja -keskustelut ovat kaikki omanlaisiaan ympäristöjä, joissa menestyvät tietynlaiset meemit, välttämättä leviämättä niiden ulkopuolelle. Meemikulttuurit ovat heijastuksia erilaisista verkkoyhteisöistä, niiden keskinäisestä kommunikaatiosta ja arvoista. Meemien tekijöiksi on myös voitu tietoisesti profiloitua. Esimerkiksi erilaisten alakulttuurien ja poliittisten suuntausten ympärille rakentuvia meemejä tekevät meemitaiteilijat voivat tulla kuuluisiksi omissa viiteryhmissään. Pikakahvimemegirl-meemitilistään tunnettu Alma Tuuva ponnisti Helsingin kaupunginvaltuustoon pitkälti verkossa tapahtuneen vaikuttamisensa myötä.⁴⁴ Itsensä tituleeraaminen meemitiliksi tai -taitelijaksi on mielenkiintoinen kehityskulku meemien tekemisen maailmassa, ja selkeä suunnanmuutos anonyymien internet-kulttuurin saralla. Jos internet olisi kaiken kaikkiaan suppeampi, voisin pitää mahdollisena jopa sitä, että meemitaiteilijoista voisi tulla omanlainen ammattiryhmänsä, tunnettujen karikatyyripiirtäjien tapaan. En pidä tätä kuitenkaan todennäköisenä internetin lähes äärettömältä vaikuttavan datamäärän vuoksi. Todennäköisempää onkin, että tunnettu meemien tekijä olisi tunnettu omassa internet-kuplassaan.

⁴³ Miltner, 2018, 414.

⁴⁴ Helsingin Sanomat, 2025. <https://www.hs.fi/>

4 Naispoliitikon visuaaliset esitykset historiantutkimuksen aiheena

Poliittisen toimijuuden lisäksi tarkastelen murroksessa olevaa naispoliitikon kuvaa. Huomioin sen, miten merkittävässä osassa naispoliitikkojen ulkonäköä meemeissä pidetään, sillä varsin usein naispoliitikon kohdalla kiinnitetään erityistä huomiota ulkonäköön: hiukset, vaatteet ja kengät muodostavat kokonaisuuden, joka on usein huomattavasti ankaramman arvostelun kohteena kuin miesehdokkaita arvioitaessa.⁴⁵ Naisehdokkaiden ulkonäköön kiinnitetään myös enemmän huomiota kuin poliittisten päätösten asiasisältöön, verrattuna miesehdokkaisiin.⁴⁶

Marinin hallituksen nuoret naispoliitikot ovat nähdäkseni se syy, miksi kyseisestä hallituksesta on runsasta meemikuvastoa. Alkuperäisen hallituskokoonpanon jäsenet olivat SDP:n Sanna Marin, keskustan Katri Kulmuni, vihreiden Maria Ohisalo, vasemmistoliiton Li Andersson ja RKP:n Anna-Maija Henriksson. Poliitikkojen iät hallituskauden alussa olivat seuraavat: Marin, 34, Kulmuni, 32, Andersson, 32, Ohisalo 34 ja Henriksson, 55. Marin oli pääministerikautensa alkaessa maailman nuorin pääministeri ja Suomen kolmas naispääministeri. Poliitikkojen keski-ikä oli huomattavan nuori, 37,4 vuotta, verrattuna esimerkiksi Marinin hallitusta seuranneeseen, Petteri Orpon vuoden 2023 hallitukseen. Orpon hallituksen puolueiden puheenjohtajien iät hallituskauden alussa olivat seuraavat: kokoomuksen Orpo, 53, perussuomalaisten Riikka Purra, 46, RKP:n Henriksson, 59 ja KD:n Sari Essayah, 56. Kyseisten poliitikkojen keski-ikä on 53,5 vuotta, eli noin 16 vuotta korkeampi kuin edeltävän hallituskauden.

Murroksessa olevasta naispoliitikon kuvasta tutkimusta on Suomessa tehnyt muun muassa Mari K. Niemi väitöskirjassaan *Kaksi tietä huipulle – Media ja puoluejohtajuus Suomessa naisten noususta populismin aaltoon*. Niemi kirjoittaa, kuinka naisiin liitetty vahva symboliarvo politiikassa on puoltanut tulkintaa, jossa naispoliitikot on nähty ennen kaikkea sukupuolensa edustajina sen sijaan, että heidät nähtäisiin yksilöinä.⁴⁷ Tämä näkemys heijastunee myös meemeissä, mikä tarkoittaisi, että naisia ja heidän poliittista toimijuuttaan kommentoidaan ensisijaisesti sukupuolen kautta. Sukupuoli nähdään siis yksiselitteisesti naispoliitikon olennaisimpana ominaisuutena, jolloin sen kautta peilataan toimijuutta ja muita poliittikkoihin liitettyjä ominaisuuksia.

Sanna Marinin ja Jutta Urpilaisen kommentit *Politiikka-Suomi* -dokumenttisarjassa kiteyttävät naispoliitikkojen ulkonäköön liittyvien kokemusten summaa 2000-luvulla. Marin kertoo sarjassa

⁴⁵ Dolan, 2014, 9.

⁴⁶ Sangvhi & Hodges, 2015, 1677.

⁴⁷ Niemi, 2014, 113.

pukeutuvansa mustiin vaatteisiin ja pitävänsä hiuksiaan usein samalla tavalla julkisuudessa, jotta ihmiset kiinnittäisivät huomiota siihen, mitä hän sanoo eikä siihen, miltä hän näyttää. Urpilainen puolestaan kuvaa, miten naispoliitikkoja ohjeistetaan kiinnittämään huomiota ilmeisiin, äänensävyyn, vaatteisiin, kynsilakkaan ja tekoriipsiin.⁴⁸ Marinin ja Urpilaisen kommentit ovat paljastavia sen suhteen, miten paljon naispoliitikkojen odotetaan kiinnittävän huomiota ulkonäköönsä, jotta heidät otettaisiin vakavasti.

Sanottakoon, että miespoliitikkojen ulkonäköönkin kiinnitetään huomiota julkisessa keskustelussa. Lähivuosien esimerkkejä tästä ovat Alexander Stubbin shortsit⁴⁹, Sebastian Tynkkysen ruutupuserot⁵⁰ ja Teemu Keskisarjan huolittelemattomasti napitettu paita⁵¹. Kriittinen ero nais- ja miespoliitikkoihin kohdistuvissa ulkonäkökommenteissa on kuitenkin se, että naispoliitikkojen jollain tapaa sopimaton ulkonäkö tarkoittaa usein seksuaalista. Miehillä sopimattomuus puolestaan tulkitaan huolittelemattomuudeksi. Seksuaalisuuteen liitetään voimakkaampia tunteita herättäviä attribuutteja kuin huolittelemattomuuteen. Poliitikkojen tapauksessa seksuaaliseksi mielletty ulkonäkö onkin nähdäkseni rankempi tuomio kuin arkisuus tai huolittelemattomuus. Miespoliitikkojen ulkonäköön kriittisesti suhtautuvat lausunnot ovat siis vähemmän ankaria kuin naispoliitikkojen kohdalla. Poliitikkojen on toki mahdollista hallita jossain määrin julkisuuskuvaansa, ja pyrkiä vaikuttamaan julkiseen mielipiteeseen omalla imagollaan. Pidän kuitenkin perusteettomana sitä, että naispoliitikot esimerkiksi tietoisesti seksualisoisivat itseään julkisuudessa, ottaen huomioon, miten voimakasta kritiikkiä he ovat osakseen saaneet, jos heidän ulkonäköään on pidetty jotenkin liian seksuaalisena tai sopimattomana.

Populaarikulttuurissa, jonka piiriin meemitkin lukeutuvat, naispoliitikkojen kuvaus on ollut vaihtelevaa. Tarkasteltaessa Suomen naispoliitikkojen kuvaa populaarikulttuurissa 2000-luvulla, ja aikaa, jolloin meemit ovat vakiinnuttaneet asemansa populaarikulttuurin tuotteena, voidaan esityksistä löytää joitakin yhteneväisyyksiä. Yksi 2000-luvun alun tunnetuimmista suomalaisista poliittisista tv-sarjoista, jossa keskityttiin juuri ajan poliitikkoihin henkilöinä, on *Itse valtiaat*. *Itse valtiaat* on poliittinen satiirianimaatio, jota näytettiin Yle TV1:llä vuosina 2001–2008. Marjo Kolehmainen kirjoittaa artikkelissaan *Populaariksi piirretty politiikka: Itse valtiaat ja poliittinen huumori* siitä, miten *Itse valtiaat* uusintaa ymmärrystä politiikasta mieskeskeisenä toimintana. Sarjassa sekä puolueiden sisäinen kanssakäyminen että puolueiden keskinäiset kohtaamiset tapahtuvat useimmiten miespoliitikkojen vuorovaikutuksen kautta ja ovat korosteisen mieskeskeisiä.⁵² Ainoan selkeän

⁴⁸ Yle Areena, 2021. <https://areena.yle.fi/tv>

⁴⁹ *Ilta-Sanomat*, 2014. <https://www.is.fi/>

⁵⁰ *Iltalehti*, 2019. <https://www.iltalehti.fi/>

⁵¹ *Ilta-Sanomat*, 2024. <https://www.is.fi/>

⁵² Kolehmainen, 258, 2006.

poikkeuksen tähän muodostaa Tarja Halonen.⁵³ Halosen näkyvyyttä selittänee sarjan aikana ollut Halosen presidenttikausi. Sarjan naispoliitikkojen näkyvyyden taustalla oleviin motiiveihin kantaa ottamatta on todennäköistä, että Halosen presidenttiys oli juuri se tekijä, jonka vuoksi hänet esitettiin sarjassa tavalla, jonka mukaan hänellä on toimijuutta ja valtaa. Halosen valtaa kuitenkin kuvattiin sarjassa myös tavalla, joka liitettiin hänen parisuhteeseensa ja kodin tapahtumiin, eli sukupuolentutkimuksellisesti, perinteikkäämmässä mielessä naisten vallan piiriin. Poliittisen toimijuuden kannalta Halosen toiminta kytkeytyykin sarjassa varsinaisen politiikan teon ulkopuolelle.

Marinin hallituksen meemikuvasto muodostui nähdäkseni ennen näkemättömän runsaaksi, verrattuna esimerkiksi aiempiin hallituksiin. Kuten todettu, Marinin hallitus oli monella tapaa poikkeuksellinen ja ensimmäinen laatuaan, sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Hallituksen kokoonpano yhdistettynä hallituksen kohtaamiin erinäisiin kansainvälisiin kriiseihin, kuten koronapandemiaan ja Ukrainan sotaan, oli omiaan toimimaan materiaalina poliittisille meemeille. Marinin hallitusta kuvaavat meemit osoittavatkin konkreettisesti poliittisen kulttuurin ja politiikan seuraamisen ja kansalais kommentoinnin muutosta. Marinin hallitus ei kuitenkaan ole ensimmäinen hallitus tai naispoliitikot, joista on tehty meemejä. Naispoliitikot, jotka ovat olleet näkyvästi meemien aiheena ennen Marinin hallitusta, ovat esimerkiksi kristillisdemokraattien Päivi Räsänen ja perussuomalaisten Laura Huhtasaari. Koitin etsiä esimerkkejä kyseisistä henkilöistä tehdyistä meemeistä heidän ajoiltaan hallituksessa.⁵⁴ Vuosirajaus teki kuitenkin sisällön löytämisestä haastavaa. Tämä kertoo meemien häilyvyydestä ja verrattain lyhyestä elinkaaresta. Tulosten määrä oli tämän lisäksi huomattavasti pienempi verrattuna Marinin hallitukseen. Kyseinen seikka puhuu sen puolesta, että poliittiset meemit ovat nähdäkseni vakiintuneet Suomeen eritoten 2010-luvun loppupuolella.

⁵³ Sarjassa oli myös muita naispoliitikkoja, mutta Halonen oli selkeästi heistä eniten esillä, puoluejohtajien ollessa suurilta osin sarjan aikana miehiä.

⁵⁴ Huhtasaari: 2015-2017 ja Räsänen: 2011-2014 sekä 2014-2015.

5 Naispuheenjohtajien toimijuuden kuvaaminen poliittisissa meemeissä

Olen jakanut analyysin kohteena olevat meemit kahteen alakategoriaan, joilla löytyi eniten osumia, aineistonkeruuta käsittelevässä luvussa kuvailemallani tavalla. Alaluvun nimet vastaavat hakusanoja, joilla meemit ovat löytyneet. Alaluvuissa yksitellen erotellut meemit puolestaan ovat meemien nimiä, eli ikään kuin otsikot, jotka meemien lisääjät ovat kirjanneet meemien yhteyteen. Otsikot voivat olla yksinkertaisesti tapa kuvata meemiä tai ovat itse olennaisesti osa meemiä. Huomioin kyseisen seikan erikseen kunkin meemin kohdalla.

5.1 ”Sanna”, ”Marin” ja ”Sanna Marin” -hakusanoilla löydetty meemit

5.1.1 #aamupalagate

Kuva 1: #aamupalagate

Meemi ”#aamupalagate”, on osa aineistossa laajemmin esiin nousutta meemimuotoa, jossa vitsailtaan Sanna Marinin nimestä tehdyillä väännöksillä. Kyseisen meemin tapauksessa vitsailtaan Marinin nimen samankaltaisuudella Oivariini-levitteen kanssa, tai paremmin Oivariinin entisen nimen, Voimariinin kanssa. Meemi on julkaistu 1.6. 2021, ja sillä on noin 2100 *upvotea*.⁵⁵ Kartuttamani aineiston meemien *upvotet* vaihtelivat joistakin sadoista noin kahteen tuhanteen, joten #aamupalagate-meemi on aineistoin suosituimpia.

Ensi silmäyksellä meemi näyttää yksinkertaisesti Oivariini-paketilta, johon on levitteen nimen tilalle kirjoitettu ”Voi Marin”. Tämä itsessäänkin riittäisi kuvan määrittelemiseksi meemiksi. Tarkemmin katsottuna kuvasta löytyy muutakin huomionarvoista. Paketissa lukee ”100% veronmaksajien kukkarosta lypsetty”, ”Aito Kesärannan maku” ja tarran, jossa levitepaketissa muuten lukisi ”HYLA” tilalle on muokattu teksti ”Hyvä veli”. Itse levitteen nimen alle on kirjoitettu ”ihan normaalia”. Pakettiin on lisätty myös SDP:n logo. Meemi vitsailee, kuten nimestäkin voi päätellä, aamiaiskohuna tunnetulla tapauksella. Kohu sijoittuu Marinin hallituskauden kevääseen 2021, jolloin uutisoitiin pääministerin aamiaiskustannuksista, joiden todettiin olevan jo huomiota herättäneen 300 euroa kuukaudessa sijaan 850 euroa kuukaudessa.⁵⁶

Mitä tulee poliittiseen toimijuuteen, meemi kommentoi poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisia tavoitteita, kykyä toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, toiminnan tarkoitusta sekä positiivista että negatiivista vallankäyttöä. Meemi yksinkertaisesti esittää Marinin ja SDP:n toimivan tavalla, jonka mukaan kummallakin toimijalla on mahdollisuus edistää haluamaansa poliittista toimintaa. Toiminnan tarkoituksen kannalta meemi esittää, että Marin ja SDP pitävät tavoiteltavana pääministerin aamiaiskustannuksia ja eritoten niiden maksamista veroista. Edistäessään tätä toimintaa, meemi luontevasti näyttää vihreää valoa kyvyille toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi. Mielenkiintoista on, että meemi ilmentää yhtä aikaa positiivista ja negatiivista vallankäyttöä. Positiivisen vallankäytön osalta meemi esittää, että Marinilla ja SDP:llä on mahdollisuus tehdä itsenäisiä valintoja ja toimia niiden mukaan, vaikka niitä vastustettaisiin. Negatiivisessa vallankäytön näkökulman meemiin tuo se, että valtaa esitetään käytettävän suhteessa myös toiseen toimijaan, eli tässä tapauksessa veronmaksajiin.

Kuva naispolitiikosta ei ole meemin keskiössä. Meemi voisi olla kenen tahansa poliitikon sukunimestä, sukupuoli ei ole yhtä kriittinen. Meemi suhtautuu toimijuuteen kriittisesti: vaikkei se kyseenalaista toimijuutta tai sen mahdollistamaa vallankäyttöä, se suhtautuu kumpaankin seikkaan ilmeisen kielteisesti, saaden arvon haitallinen. Meemi ei esitä aamiaiskohun keskiössä olevaa

⁵⁵ *Upvotejen* määrä tarkistettu 6.10.2025.

⁵⁶ Yle Uutiset, 2021. <https://yle.fi/uutiset>

toimintaa myönteisenä, vaan päinvastoin kuvaa sitä negatiivisessa valossa. Poliittisen toimijuuden tiivistyminen margariinipakettiin ei myöskään anna erityisen myönteistä kuvaa suhtautumisesta toimijuuteen; meemin banaalius voi osaltaan alleviivata vähättelevää suhtautumista.

Mitä tulee poliittisten karikatyyrien ja poliittisten meemien jatkumolle, meemi asettuu osaksi sitä suurimmilta osin: poliittisen karikatyyrin tapaan, meemi pilkkaa tai tuo julki ominaisuuksia ihmisissä, ryhmissä ja organisaatioissa, joilla on osansa yhteiskunnan erinäisissä valtataisteluissa. Mikä erottaa kyseisen meemin karikatyyristä, on se, että meemissä itsessään ei ole kuvaa ihmisestä, johon pilkka kohdistuu. Karikatyyrit usein kuvaavat aiheinaan olevia ihmisiä selkeästi, liioitellen heidän piirteitään ja kohdistuen huomion välillä ulkonäön kautta henkilön muihin ominaisuuksiin, tai tässä tapauksessa politiikkaan. Kenties meemien tuoma uusi ulottuvuus jatkumolle on tietynlainen banaalius ja abstraktius. Meemissä voi olla kuvattuna aivan eri asia, kuin mikä meemin vitsin tai kritiikin varsinainen aihe on.

5.1.2 Shannargth

Kuva 2: Shannargth

Shannargth-meemi on julkaistu 14.4.2022, ja sillä on noin 1800 *upvotea*.⁵⁷ Meemin alkuperäinen kuva on lehdistökuva Marinin ja silloisen Ruotsin pääministerin Magdalena Anderssonin tapaamisesta Tukholmassa. Lähinnä alkuperäistä julkaisua näyttää pääsevän Iltalehden artikkelin kautta, joka on julkaistu 13.4.2022.⁵⁸ Maiden pääministerien tapaaminen liittyi Ukrainan sotaa seuranneen Euroopan muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen, sekä sen myötä virinneisiin keskusteluihin maiden mahdollisista Nato-jäsenyyksistä.

Turvallisuuden ja Naton sijaan tapaamista seurannut keskustelu koski sosiaalisessa mediassa laajalti Marinin pukeutumista. Nahkatakki herätti voimakkaita reaktioita, sekä puolesta että vastaan, vaateen ollessa jokseenkin epätavanomainen valinta vastaavaa poliittista tapaamista ajatellen. Nahkatakkiin liittyy paljon erilaisia mielikuvia, mutta harvan niistä assosioi politiikkaan. Vastustajien mielestä nahkatakki oli liian kova tai rento asuvalinta, kun taas puolesta puhujat kokivat vaatevalinnan onnistuneeksi: vaate, johon mielikuvissa liitetään asennetta ja aktiivisuutta, oli onnistunut valinta turvallisuutta koskevaan tapaamiseen. Suomi ei ikään kuin ole passiivinen toimija turvallisuuteen liittyvän asian suhteen.

Yksi alakulttuuri, johon nahkavaatteet liitetään, on yleisesti raskaampi musiikki ja sen kuuntelijat. Tästä estetiikasta on myös meemin tekijä ammentanut. Nahkatakkin lisäksi Marinin muuten musta pukeutuminen ja pidempi, auki oleva tukka, istuvat myös raskaamman musiikin kuuntelijoiden tyyliin. Alkuperäistä lehdistökuvaa on meemissä muokattu juuri sen verran, että kyseinen estetiikka välittyy: Marinin kasvoille on muokattu corpse paint -meikki. Corpse paint on joidenkin raskaamman musiikin, erityisesti black metallin genreen lukeutuvien yhtyeiden jäsenten suosima kasvomaalaus. Corpse paintista on erilaisia variaatioita, ja meemissä Marinille loihdittu maalaus muistuttaa erityisesti norjalaisen *Immortal*-yhtyeen corpse paintia.⁵⁹ Meemin nimellä, ”Shannargth”, vitsaillaan Sannan nimen ja black metallille ominaisten taiteilijanimien, konsonanttipainotteisten tavujen yhdistelmällä.⁶⁰

Mitä tulee poliittiseen toimijuuteen, meemi kommentoi seuraavia kohtia: poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittiset tavoitteet, kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi ja muut kognitiiviset toiminnat. Poliittiset tavoitteet ja kyky niiden edistämiseksi eivät ole meemissä keskiössä, mutta kuitenkin osa meemiä. Meemi ei esimerkiksi kiellä Marinin mahdollisuuksia keskustella ja neuvotella Suomen turvallisuuteen liittyvistä asioista. Muiden kognitiivisten toimintojen osalta meemi ilmentää neuvottelua, kumouksellisuutta ja vastarintaa. Neuvottelu on selvä: meemissä Marin kuvataan yhtä lailla neuvottelemassa Ruotsin pääministerin kanssa, vaihtoehtoisesta ulkonäöstä

⁵⁷ *Upvotejen* määrä tarkistettu 26.9.2025.

⁵⁸ *Iltalehti*, 2022. <https://www.iltalehti.fi/>

⁵⁹ *Immortal*, Metal Wiki -verkkosivut.

⁶⁰ Esimerkkejä black metal -yhtyeiden nimistä ovat Gorgoroth ja Nargaroth.

huolimatta. Kumouksellisuus ja vastarinta liittyvät samaiseen vaihtoehtoiseen ulkonäköön. Raskas musiikki ja siihen liittyvä estetiikka on koettu monella tapaa valtavirtaisesta musiikista ja sen ympärille rakennetusta kulttuurista erillisenä musiikin ja kulttuurin ilmiönä. Moni raskaan musiikin genre on lähes poikkeuksetta osa omanlaista alakulttuuriaan, joten Marinin kuvaaminen vastaavaan alakulttuuriin kuuluvana poliitikkona ilmentää tietynlaista vaihtoehtoisuutta ja omintakeista otetta politiikan tekemiseen. Naispoliitikon kuvan osalta meemi on mielenkiintoinen. Meemi ei nosta sukupuolta asiaksi, joka tekee poliitikon kuvasta mielenkiintoisen, vaan tilanteeseen valittu asu. Samankaltainen reaktio voisi olla odotettavissa, mikäli nahkatakkiin pukeutunut pääministeri olisi mies.

Meemi saa arvon positiivinen. Marinin erilaisuudelle nauretaan, mutta samalla sitä juhlistetaan, eikä toimijuutta kiistetä. Nähdäkseni osa meemin huumorista nojaa siihen, miten Suomen maakuvaan saattaa kuulua ajatus kenties sosiaalisesti kömpelöstä kansasta, joka tunnetaan ajoittain jonkinlaisena kummajaisena kansainvälisellä näyttämöllä. Siisti naapurivaltion edustaja black metal -pääministerin vierellä ei välttämättä ole kovin kaukaakaan haettu kokemus suomalaisuudesta kansainvälisessä kontekstissa.

Meemissä on poliittisen karikatyyrin piirteitä. Meemi on selkeämmin poliittisen karikatyyrin kaltainen, verrattuna esimerkiksi aiempaan ”#aamupalagate”-meemiin. Meemin huumori rakentuu poliitikon ulkoisten olemusten muokkaamiseen ja korostamiseen. Sen sijaan, että liioittelu kohdistuisi Marinin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, on vitsin kohteena Marinin pukeutuminen ja sen herättämät mielikuvat. Meemi ei erityisesti pilkkaa Marinia tai hänen toimintaansa, vaan tuo esiin esteettiset samankaltaisuudet Marinin ja tietyn alakulttuurin välillä.

5.1.3 Submarin

Kuva 3: Submarin

Kolmas Marin -meemi edustaa ”#aamupalagate”-meemin tapaan meemiryhmää, jossa vitsaillaan Marinin nimestä tehdyillä väännöksillä, tässä tapauksessa Marinin nimen sijoittamisella englannin kielen sukellusvenettä kuvaavaan sanaan, *submarine*. Meemi on julkaistu 13.3.2020, ja *upvoteja* sillä on noin 1300.⁶¹

Meemissä Marin on muokattu sukeltavan sukellusveneen miehistön matkaan. Maaliskuu 2020 muistettaneen parhaiten maailmaa järjestyttäneestä koronapandemiasta. Julkaisujankohdan huomioiden, meemin voidaan ajatella kommentoivan poliitikon halua paeta ennennäkemätöntä kriisitilannetta. Todennäköisempää on kuitenkin se, että meemissä keskeisintä on Marinin nimen taipuminen moneksi. Alkuperäinen kuva, johon Marinin kasvot on muokattu, on otettu Venäjän presidentti Vladimir Putinista. Kuva on otettu sukelluksesta, jossa Putin oli mukana 2015, Krimin alueen anneksoinnin jälkeen. Sukelluksen kohteena oli Krimin lähettyviltä löytynyt hylky, jota pidettiin historiallisesti merkityksellisenä. Moni piti tempauksen tosiasiallisena tarkoituksena kuitenkin Putinin *action man* -kuvan ylläpitämistä. Asiasta uutisoi muun muassa France24.⁶²

Huomionarvoista on se, että meemin taustalla on kuva Putinista. Vaikka tämä seikka ei pikaisesti katsomalla kuvaa käy ilmi, on otoksen hyödyntäminen meemissä ollut kuitenkin tietoinen valinta. Kuva on vuodelta 2015, joten sen käyttämistä ei voida selittää ajankohtaisuudella. Ukrainan sotakaan

⁶¹ *Upvotejen* määrä tarkistettu 26.9.2025.

⁶² France24, 2015. <https://www.france24.com/en/>

ei ollut vielä puhjennut meemin julkaisuaikana, joten juuri Putinin kuvan käyttäminen voi olla tietynlainen piikki meemintekijältä Marinia kohtaan. Marin on voitu haluttu esittää Putinin kaltaisena hallitsijana, jonka prioriteetti on oma asema, eikä esimerkiksi kansalaisten hyvinvointi. Pandemian iskiessä sukeltava Marin voidaan mieltää pakenevana hallitsijana, joka ikään kuin jättää kansalaiset oman onnensa nojaan.

Naiseus ja naispoliitikkona toiminen eivät ilmene meemistä erityisen selkeästi. Putinin kasvoille olisi voinut editoida kenet tahansa miespoliitikon kasvon samalla periaatteella. Yksi seikka, jota en osaa selittää, on se, miksi Marin on meemissä kalju. Kenties pitkien hiusten poisjättäminen kuvasta teki kasvoista helpommin aseteltavat kuvaan. On kuitenkin myös mahdollista, että ajatuksella kaljulla naisesta halutaan jotenkin ivailia sillä, miltä perinteisesti naisen ajatellaan näyttävän. Pitkä tukka kuuluu tähän mielikuvaan. Pidän kuitenkin todennäköisempänä, että hiusten poisjättäminen liittyy kuvan editointiin tai siihen, että otos selkeästi yhdistettäisiin juuri Putiniin.

”Submarin” on oiva esimerkki meemistä, joka on jokseenkin poliittinen, vaikkei se juuri ilmennäkään toimijuuden alakohtia. Juuri Putinin kuvan, ja eritoten vanhan kuvan, käyttäminen meemissä tekee siitä poliittisen. Meemin voidaan kuitenkin katsoa kommentoivan poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisia tavoitteita ja kykyä toimia niiden edistämiseksi. Toiminnan merkitystäkin on mahdollista löytää. Vaikka kaikki nämä saavat arvonsa positiivinen, ne eivät silti ole se seikka, joka tekee poliittisesta meemistä mielenkiintoisen, vaan se, miten monesta osasta meemit voivat rakentua ja miten monitulkintaisia ne voivat olla. Positiiviset seikat eivät nähdäkseni ole riittäviä perustelemaan meemin suhtautumista Marinin poliittiseen toimijuuteen.

Samoin kuin ”Shannargth”-meemissä, ”Submarin”-meemissä on poliittisen karikatyyrin ominaisuuksia. Sen sijaan, että vitsailu liittyisi jotenkin Marinin ulkoisiin ominaisuuksiin, syntyy huumori Marinin nimen väännöksen lisäksi omanlaisella mielettömyydellään, että hän on sukellusveneessä, pää ajeltuna ja trenssitakki napitettuna. Sinänsä ulkonäkö on osa huumoria, mutta enemmän mielettömyyden kuin todellisuuden liioittelun myötä. Kuva Marinista ei vastaa mielikuvaa, joka hänestä julkisuudessa on, mikä osaltaan myötävaikuttaa meemin huumorin syntymiseen. Meemi saa arvonsa muu, poliittisen toimijuuden jäädessä huomattavan pieneen osaan meemin kommentaatiota. Todennäköisempää kuin politiikan tapahtumien kommentointi vaikuttaa meemin tapauksessa kuitenkin olevan se, että meemin tekijä on yksinkertaisesti halunnut tehdä meemin, joka leikittelee Marinin nimellä ja epämääräisesti rakentaa assosiaatiota hänen ja Putinin välille.

5.1.4 Kesäranta - GOV FLAKES

Kuva 4: Kesäranta - GOV FLAKES

Toinen aamupalakohusta tehty meemi, ”Kesäranta - GOV FLAKES”, on pitkälti saman tyylinen kuin aiemmin käsittelyssä ollut ”#aamupalagate”-meemi. Meemi on julkaistu 31.5.2021, ja sillä on 855 *upvota*.⁶³ Meemissä Marinin kuva on muokattu Kelloggs-maissihiutalepaketin kanteen. Paketin nimi on Kelloggsin sijaan Kesäranta ja maissihiutaleiden sijaan paketista löytyy *gov[ernment] flakes*:eja, eli hallitushiutaleita. Kuten Voi Marin -levitteessä, Kesäranta-paketin yläreunasta löytyy teksti *100% tax funds* eli näennäisesti verorahoilla tuotettu elintarvike tämänkin meemin keskiössä. Paketin alareunasta löytyy muutama logo. SDP:n vanha logo, Reilu kauppa -tunnus, Hyvää Suomesta -merkki ja Eduskunnan logo koristavat hiutalepakettia. Paketissa käytetty Marinin kuva on ilmeisen muokattu. Joitakin lehdistökuvia löytyy, joissa on paljon samankaltaisuutta paketin kuvan kanssa, mutta hiutalekulhoa ei oletettavasti alkuperäisestä otoksesta löydy.

⁶³ *Upvotejen* määrä tarkistettu 6.10.2025.

Poliittisen toimijuuden kannalta meemi kommentoi pitkälti samoja ominaisuuksia kuin ”#aamupalagate”-meemi. Selkeitten meemissä ilmenee poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittiset tavoitteet, kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, toiminnan tarkoitus ja positiivinen sekä negatiivinen vallankäyttö. Meemi esittää Marinilla olevan mahdollisuus toimia haluamiensa poliittisten tavoitteiden edistämiseksi. Yksinkertaisesti, meemi ei kyseenalaista, etteikö esitetyillä tahoilla olisi siis valtaa nostaa aamupalakustannuksia. Toiminnan luonteen osalta kuvassa ilmenee sama ajatus kuin ”#aamupalagate”-meemissä, eli meemi esittää Marinin ja SDP:n pitävän aamupalakustannusten korottamista tavoiteltavana asiana, eritoten jos korotus kuitataan veroilla. Täten meemi rakentaa SDP:tä koskevaan kriittisen kuvaston pohjalta, jossa verottaminen on keskeisessä osassa.

Tämäkin aamupalakohuun liittyvä meemi viestii sekä positiivisesta että negatiivisesta vallankäytöstä. Positiivinen vallankäyttö on selkeää: toimijoilla on mahdollisuus tehdä itsenäisiä valintoja ja toimia niiden mukaan, vaikka niitä vastustettaisiin. Negatiivisen vallankäytön osalta valtaa esitetään käytettävän suhteessa myös toiseen toimijaan, eli veronmaksajiin, omien poliittisten tavoitteiden edistämiseksi. Erona on se, ettei negatiivinen vallankäyttö ole yhtä selkeästi esillä kuin ”#aamupalagate”-meemissä. Maininta veroilla kuitatusta elintarvikkeesta on huomattavasti pienempi, ja on ikään kuin pieni osa meemin huumoria siinä missä Voi Marin -levitteessä kyseinen aspekti oli keskeisessä osassa. Samalla politiikan redusoituminen muropakettiin on banaali tapa kommentoida politiikan ilmiöitä.

Kaiken kaikkiaan meemi esittää kuvatulla toimijalla olevan poliittista toimijuutta, vaikkakin tavalla, joka koetaan kielteiseksi, eli meemi saa arvon haitallinen. Myöskään sukupuolta ei ole nostettu kuvassa erityiseen valoon. Marin tai hänen kasvonsa on muokattu hiutalepaketin kanteen ilman sen kummempia viittauksia hänen toimintaansa juuri naispoliitikkona. Pysyen saman aihepiirin parissa kuin aiemmin käsittelyssä ollut ”#aamupalagate”-meemi, tässäkin meemissä itsessään vitsi ei suoranaisesti kohdistu Mariniin henkilönä, vaan hänen toimintaan poliitikkona. Erona aiempaan aamupalakohua käsittelevään meemiin, Marin itse on kuvattuna meemissä. Vitsi kuitenkin ei synny Marinin kuvasta; se auttaa hahmottamaan meemin vitsin paremmin, mutta ei ole sisällöllisesti kriittinen. Olennaisinta vitsin välittymisessä on maissihiutalepaketti teksteineen. Poliittisen karikatyyrinkin osalta meemi on yhtenevä aiemmin käsittelyssä olleen aamupalakohuun liittyvän meemin kanssa. Tällä kertaa Marin itse on kuvattu meemissä, mutta hänen ulkonäköään ei huomattavasti ole muokattu, eikä mahdollinen muokkaus ole kriittistä meemin ymmärrettävyyden kannalta.

5.1.5 Närästääkö?

Kuva 5: Närästääkö?

”Närästääkö?”-meemi yhdistää Marinin hallituskauden meemeistä kaksi suosittua aihepiiriä. Ensinnäkin meemissä vitsaillaan Marinin nimestä tehdyllä väännöksellä, samaan tapaan kuin jo aiemmin käsittelyissä olleissa meemeissä. Kyseisen meemin tapauksessa vitsaillaan Marinin nimen samankaltaisuudella Samarin-merkkisen hedelmäsuolan kanssa, jota käytetään närästyksen hoitoon. Toiseksi, meemin aiheena on Marinin juhlintakohuna tunnettu tapaus, jossa julkisuuteen vuodettiin yksityisjuhlista otettuja videoita, joissa Marin oli mukana. Kohu herätti laajaa mediahuomiota, sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla, keskustelua median osallisuudesta ja toiminnasta vastaavissa

tapauksissa ja siitä, miten poliitikkojen odotetaan käyttäytyvän yksityiselämässään.⁶⁴ Meemi on julkaistu 18.8.2022. *Upvoteja* kuvalla on 946.⁶⁵ Meemissä Samarin-suola on aseteltu kokaiinin tapaan nuuskattaviksi annoksiksi. Suolan asettelu juuri kokaiinin tapaisesti viittaa kohun aiheuttaneessa videossa huomiota herättäneeseen huudahdukseen, jonka sisällöstä väiteltiin erityisesti sosiaalisessa mediassa. Kenties suosituimpien tulkintojen mukaan videolla huudettiin ”jallujengi”, viitaten jaloviinaan, kun taas joidenkin mukaan ”jauhojengi”, jonka ajateltiin viittaavaan huumausaineisiin. Erityisesti ”jauhojengi”-termi levisi laajalti sosiaalisessa mediassa, ja herätti vilkasta keskustelua.⁶⁶

Mitä tulee poliittiseen toimijuuteen, meemi ei juurikaan ilmennä toimijuuden alakohtia. Muut kognitiiviset toiminnot ovat kenties lähinnä poliittisen toimijuuden alakohdista, joita meemistä voidaan ammentaa. Varsinaista järjestelmällistä kumouksellisuutta meemistä ei voi löytää, mutta mahdollisesti henkilökohtaista kumouksellisuutta. Huumausaineiden käyttö on Suomessa kriminalisoitu. Jos poliitikon esitetään käyttävän huumausaineita, on se tätä taustaa vasten erityisen kielteistä, ja täten myös kansalaisten silmissä vakava asia. Meemi kuvaa osuvasti edustamaansa kohua: se kommentoi pitkälti Marinin henkilökohtaista toimintaa, eli tässä tapauksessa juhlintaa ja implikoitua huumausaineiden käyttöä. Meemi saa arvon muu, poliittisen toimijuuden jäädessä sivuosaan. Sukupuolikaan ei itse meemissä ole korostainen. Juhlintakohusta itsestään olisi varmasti analysoitavaa sukupuolittuneiden käsitysten osalta, mutta analyysin kohteena oleva meemi ei nosta sukupuolta erityisellä tavalla esiin. ”Närästääkö?”-meemi on uudenlainen avaus poliittisten karikatyyrien ja meemien välisessä jatkumossa. Kuten ”#aamupalagate”-meemissä, Samarin-hedelmäsuolasta rakennetussa kokonaisuudessa ei ole poliitikkoa itseään. Vaikka Marin puuttuu kuvasta, vitsi on ilmeisen selvä. Vitsailu poliitikon nimellä ja juhlintakohu käyvät selkeästi ilmi päivän politiikkaa seuraavalle katsojalle.

⁶⁴ *Ilta-Sanomat*, 2025. <https://www.is.fi/>

⁶⁵ *Upvotejen* määrä tarkistettu 6.10.2025.

⁶⁶ MTV Uutiset, 2022. <https://www.mtvuutiset.fi/>

5.1.6 Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.

Kuva 6: Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.

Huomionarvoista meemissä on, että kyseinen juhlamiseen viittaava meemi ei itse asiassa liity Marinin kenties tunnetuimpaan juhlintakohuun, joka oli ylempänä olevan meemin aiheena. Tällä kertaa analyysin kohteena oleva meemi on julkaistu 8.12.2021. *Upvoteja* meemillä on noin 2600.⁶⁷ Meemissä Marin avaa Karjala-oluen harjalla. Meemin kuva on otettu alun perin videolta, jossa Marin vieraillee puhumassa Columbian yliopiston *World Leaders* -tapahtumassa. Videolla Marin avaa kivennäisvesipullon, joka kuohahtaa hänen sylilleen.⁶⁸ Meemissä kivennäisvesi on vaihtunut olueen, ja Marin avaa pullon harjalla. Oluen avaaminen nimenomaan harjalla on viittaus TV-sarjan *Salatut Elämät* -jaksoon, jossa hahmo Kari Taalasmaa avaa oluen samantyyppisellä harjalla. Yksityiskohta saattaa vaikuttaa joutavalta, mutta toimii viittauksena laajemmin suomalaisen populaarikulttuurin kenttään. Harja on tekijä, joka tekee meemistä kokoelmameemin, meemin yhdistäessä sen laajempaan suomalaisen populaarikulttuurin kaanoniin. Siitä huolimatta, että Marinin kauden kohauttavien juhlintakohu oli vasta edessä, meemi viittaa tapaukseen, jossa Marin vietti iltaa ulkona koronalle

⁶⁷ *Upvotejen* määrä tarkistettu 6.10.2025.

⁶⁸ Youtube, 2020. <https://www.youtube.com/>

altistumisesta huolimatta aikana, jolloin kokoontumisrajoitukset ja vastaavat toimet olivat arkipäivää. Tapaukseen liittyi vaihtelevaa tietoa ja käsityksiä siitä, kenelle ja miten tieto altistumisesta oli kulkeutunut.⁶⁹

Poliittisen toimijuuden kannalta meemi kommentoi sekä positiivista että negatiivista vallankäyttöä, mutta vain, jos meemin julkaisuajankohdan osaa sijoittaa oikeaan kontekstiinsa. Ilman ajankohdan huomioimista meemin analyysi päättyisi samanlaiseen lopputulokseen kuin ylempänä käsitelty ”Närästääkö?”-meemi, jossa olennaisessa osassa on poliittisen toimijuuden sijaan käsitykset Marinista yksityishenkilönä. Positiivinen vallankäyttö ilmenee Marinin kykynä toimia haluamallaan tavalla, vaikka toimintaa vastustettaisiin. Meemissä irvailun ja kritiikin kohteena ovat Marinin toimet, jotka ovat olleet ristiriidassa valtioneuvoston koronaohjeistuksen kanssa. Negatiivisen vallankäytön osalta Marin on toiminnallaan voinut riskeerata muiden ihmisen turvallisuuden altistumisensa myötä, toimien samalla kuitenkin haluamallaan tavalla.

Meemi saa arvon positiivinen, koska toimijuutta ei kielletä, eikä suhtautuminen siihen ole erityisen kielteinen, korkeintaan ivaileva. Marinin sukupuoli ei nouse erityisellä tavalla meemissä esiin. Otoksessa voisi yhtä lailla olla miespoliitikko, avaamassa Karjala-olutta harjalla. Mitä tulee meemin suhteeseen karikatyyrien osalta, ei perinteisiä karikatyyrisiä piirteitä meemissä ole. Marinin ulkonäköä ei liioitella, eikä hänen itsensä kuvaa ole muutettu. Videolta otettu kuva on samanlainen kuin alkuperäisessä leikkeessä – pois lukien kuvaan lisätyt harja ja olut. Meemi on hyvä esimerkki siitä, miten karikatyyristiset piirteet saattavat muuttua meemien myötä. Sen sijaan, että ivailu kohdistettaisiin ulkoisiin ominaisuuksiin ja niiden liioitteluun, meemin vitsi voi rakentua kuvaan lisättyjen elementtien kautta. Karikatyyrienkin aiheena on kuitenkin usein politiikan tapahtumat, ei yksinomaan politiikon ulkonäkö. Siinä mielessä meemi on yhteneväinen poliittisen karikatyyrin kanssa: vitsi kohdistuu Marinin juhlinnasta aiheutuneeseen kohuun, ja sillä vitsaillaan meemissä esittämällä poliitikko absurdissa, juhlintaan liittyvässä tilanteessa.

⁶⁹ *Iltalehti*, 2021. <https://www.iltalehti.fi/>

5.1.7 Marsalkka Marin

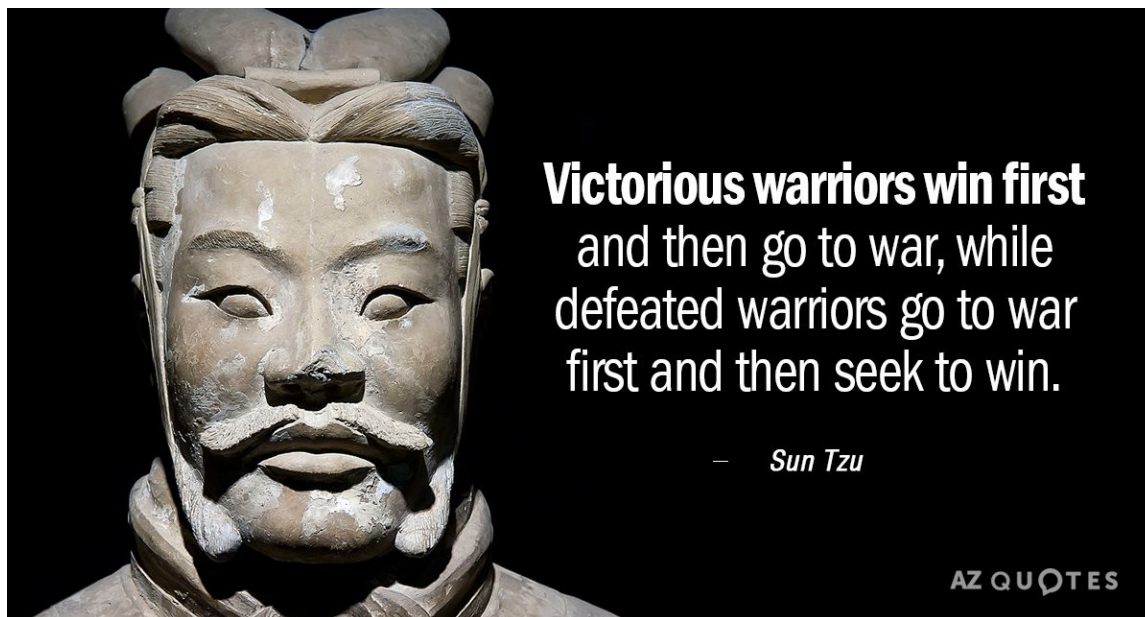
Kuva 7: Marsalkka Marin

”Marsalkka Marin” -meemin hahmo, jonka kasvojen tilalle on muokattu Marinin kasvot, ja sitaatti viittaavat tunnettuun sotastrategia-teokseen, Sun Tzun⁷⁰ *Sodankäynnin taito*. Meemin asettelu, värit, teksti ja hahmo ovat samankaltaisia kuin kirjasta nostetut, verkossa leviävät sitaattikuvat usein tapaavat olla. Meemi on julkaistu 21.1.2022, ja *upvoteja* sillä on noin 1900.⁷¹ Alla oleva kuva on esimerkki vastaavasta sitaattikuvasta.⁷² Meemi on kokoelmameemi, sen yhdistäessä Sun Tzun sitaattikuvan tyylin Mariniin ja hänen toimintaansa.

⁷⁰ Nimen kirjoitusasu vaihtelee, mutta meemin kontekstissa on käytetty kaksiosaista nimeä. Verrattaessa kirjoitusasuun Sun Tzu, voidaan meemin nimen San Tzun ajatella viittaavaan nimeen Sanna.

⁷¹ *Upvotejen* määrä tarkistetty 26.9.2025.

⁷² AZ Quotes, 2026. <https://www.azquotes.com>

Kuva 8: Esimerkki Sun Tzun sitaatista

Meemin julkaisuajankohta, alkuvuosi 2022, on yhteneväinen Ukrainan sodan syttymisen kanssa. Vaikka itse sotatoimet alkoivat hieman myöhemmin, Venäjän toimet Ukrainan rajalla olivat herättäneet huolta jo ennen varsinaisen sodan puhkeamista. Marin oli kommentoinut tilannetta vuoden alussa sanoen, että pitää epätodennäköisenä sitä, että Suomi hakisi silloisen hallituskauden aikana Nato-jäsenyyttä.⁷³ Keskustelu jäsenyyden osalta muuttui ratkaisevalla tavalla sodan puhjettua, ja Suomi hyväksyttiin Naton jäseneksi Marinin hallituskauden aikana.

Meemin sitaatti: ”Kerro kaikille, että et aio liittoutua, vaikka sinulla on optio liittoutua” vitsailee Mariniin personifioituvaan Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan linjalla. Yleisesti todettakoon, että Nato-keskustelu on ollut Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kestoaiheita Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen. Suomi on perinteisesti tasapainotellut tilassa, jossa valtio ei virallisesti ole kuulunut Natoon, mutta on ennen virallista jäsenyyttä ollut mukana esimerkiksi erinäisissä yhteistyösopimuksissa, kuten rauhankumppanuusohjelmassa tai isäntämaasopimuksessa. Meemin nimi, Marsalkka Marin, rakentaa samankaltaisuuksia Marinin ja entisen Suomen tasavallan presidentin, Marsalkka Mannerheimin välillä. Mannerheim toimi sotienaikaisena puolustusvoimien ylipäällikkönä, johon häneen liitetyt mielikuvat usein liittyvät. Mannerheim on Suomen poliittisen historian tunnetuimpia hahmoja, ja hänen kulttuurillinen perintö on tietynlainen isänmaallisuuden ja maanpuolustushengen henkilöitymä. Marinin vertaaminen juuri Mannerheimiin viittaa Nato-keskustelun olennaisen sotilaallisen ulottuvuuteen.

⁷³ Yle Uutiset, 2022. <https://yle.fi/uutiset>

Poliittisen toimijuuden kannalta meemi kommentoi seuraavia alakohtia: poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittiset tavoitteet, toiminnan tarkoitus ja merkitys sekä positiivinen vallankäyttö. Yksilön, ryhmän, poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittiset tavoitteet ilmenevät meemissä selkeästi. Marin esitetään itsenäisenä toimijana, jolla on poliittista kykyä ja valtaa vaikuttaa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Vaikka hänet esitetään poliittisena toimijana, toimijuus ei meemissä ole sidonnainen hänen puolueeseensa. Nähdäkseni tämä seikka ilmenee Marinin vertaamisella juuri Mannerheimiin. Mannerheim on omanlaisensa instituutio suomalaisille, osittain siksi, että hän nousi presidentiksi eduskunnan lakimuutoksen myötä, ilman affiliaatiota johonkin tiettyyn puolueeseen. Puolueeseen kuulumattomuus ei tarkoita, etteikö henkilöllä voisi olla poliittista kotia, mutta mielikuva itsenäisestä toimijasta voi merkittäväällä tavalla vaikuttaa kansalaisten käsityksiin kyseisestä politiikasta. On myös mahdollista, että vertauksella on haluttu alleviivata Marinin siviiliasemaa ja hänen esitettyä tietämättömyyttä suhteessa Mannerheimiin, turvallisuuteen ja sotilasasioihin liittyen. Vastaava tulkinta tekisi toimijuuden esityksestä kielteisemmän.

Toiminnan tarkoitus ja merkitys meemissä kuvaavat Marinin pyrkimyksiä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan suhteen. Meemi esittää, että Marin pyrkii linjaan, joka kuvaa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan jokseenkin tarkoituksella tulkinnanvaraisena tai häilyvänä. Meemi ei kuitenkaan ota kantaa, miksi vastaava linja olisi Marinin mukaan tavoiteltava. Meemi voidaan tulkita myös kritisoivana: onko puolueettomuuden tietäväksi tekeminen tarkoituksenmukaista, jos ajatuksena on pitää vaihtoehdot avoimina? Poliittisen tilan voisi ajatella maksimoivan siten, ettei asiaa kommentoisi tai sulkisi mitään vaihtoehtoja pois.

Vallankäytön aspekti on meemissä erityisen mielenkiintoinen. Osaltaan meemi ilmentää sekä positiivista että negatiivista vallankäyttöä. Positiivisen vallankäytön osalta Marinilla esitetään olevan valtaa vaikuttaa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Varsinaista vastustusta Marinin toiminnalle meemi ei esitä, mutta sen sävy on kriittinen. Marin toimintaa kuvataan jokseenkin epäluotettavana – hänen esitetään edustavan yhtä linjaa mutta tosiasiasa ajavan toista. Itsessään häilyvän politiikan teon voidaan ajatella olevan vallankäytön näkökulmasta kyseenlaista. Kansalaisille voidaan luoda vaikutelmaa tosiasiasa erilaisesta politiikan teosta, kuin mitä virallisesti annetaan ymmärtää. Täten meemin vallankäytön aspekti voidaan ymmärtää myös negatiivisena. Vaikeatulkintaisen politiikan linjan alle voidaan ajatella lukeutuvan poliittisia manööverejä, jotka tarkoituksella vievät valtaa pois esimerkiksi äänestäjiltä. Jos politiikan linja ei ole selkeä, eivät äänestäjät voi olla varmoja, minkälaisista politiikkaa edistävän henkilön he ovat valtaan valitsemassa. Olipa siis kyse positiivisesta tai negatiivisesta vallankäytöstä, siihen ei meemissä suhtauduta myönteisesti.

Naispolitiikon kuvan osalta meemi on mielenkiintoinen. Se ei sinänsä korota Marinin sukupuolta poliittisen toimijuuden keskiöön, mutta vertaaminen tunnettuun kiinalaiseen sotastregistiin, sekä

Suomen tunnetuimpaan sotilasjohtajaan, jotka ovat molemmat miehiä, on huomionarvoista. Vaikken usko, että meemin tekijä on ajatellut nostavansa Marinin historian suurmiesten seuraan, on silti huomattava, että hänet esitetään meemissä enemmän poliitikkona kuin naisena. Nähdäkseni vertaus juuri Sun Tzuhun liittyyne enemmän juuri turvallisuuteen ja sen kannalta strategisiin valintoihin. Meemin näkijät ymmärtävät kehen verrataan, ei vain meemin sisällön vaan kuvan asettelun, värin ja tekstin kannalta. Tuttu sitaattimuoto lienee ensimmäinen asia, johon katsoja kiinnittää huomiota.

Meemi saa arvon haitallinen. Kuvattuja ominaisuuksia ei esitetä tavalla, joka kiistäisi toimijuuden, mutta toimijuutta ei kuitenkaan nähdä myönteisenä asiana. Meemi on toistaiseksi analysoiduissa ensimmäinen laatuaan, joka selkeitten esittää Marinin poliittisen toiminnan jotenkin epäluotettavana. Jo aiemmin analyysin kohteena olevista meemeistä on löydettävissä samankaltaisia viittauksia, mutta Marsalkka Marin -meemi selkeästi esittää, että Marinin poliittinen toiminta olisi jotenkin kyseenalaista tai vaikeaselkoista.

Meemissä on joitain yhteneväisyyksiä poliittisen karikatyyrin kanssa. Vitsailu on osittain siinä, että Marin kasvot on muokattu muinaisen sotastaregisti-miehen kasvojen päälle. Muilta osin ulkonäöllä vitsailu jää meemissä vähäiseksi, ja vitsi rakentuu pääasiassa poliittisen toiminnan kritisointiin. Meemistä ilmenee ajatus, ikään kuin haluttaisiin tehdä näkymätön näkyväksi, tai ilmeisen piiloteltu poliittinen toiminta tiedettäväksi.

5.1.8 Sannan hakuhistoria

- > suomen armeija koko
- > iskender kantama
- > iskander kantama
- > nato hakemus verkossa
- > bayraktar drone hinta

Kuva 9: Sannan hakuhistoria

Meemi on julkaistu langalle 2.3.2022, ja sillä on noin 1200 *upvotea*.⁷⁴ Meemissä on lehdistökuva pääministerin haastattelutunnilta Kesärannassa.⁷⁵ Viereisessä tekstilaatikossa lukee vihreällä listaus: ”suomen armeija koko, iskender kantama, iskender kantama, natohakemus verkossa, bayraktar drone hinta”. Meemin julkaisuajan huomioon ottaen meemi vitsailee politiikan ilmapiirillä Suomessa, Ukrainan sodan syttymisen jälkeen. Kuten aiemmin analyysin kohteina olleista ”Shannargth”- ja ”Marsalkka Marin” -meemeissä ilmenee, Ukrainan sota ja sitä seuranneet ilmiöt, kuten Nato-jäsenyys, värittivät Marinin puheenjohtajakautta ja täten kaudesta syntyneitä meemejä.

Meemin muoto on kuin 4chan-keskustelupalstalta, tai sen kotimaiselta vastineelta, Ylilaudalta. Oranssinsävyinen viestilaatikko ja vihreä teksti ovat lähes identtisiä edellä mainittujen sivustojen kanssa. Kuvan rakeisuus viittaa siihen, että kyseessä saattaa olla kuvakaappaus kyseiseltä foorumilta, mutta mahdollista alkuperäistä julkaisua en löytänyt. Mikäli meemi ei ole kuvankaappaus, vaan muokattu näyttämään Ylilaudalta peräisin olevalta julkaisulta, meemi olisi kokoelmameemi. Tarkoituksellinen keskustelupalstalle ominainen ulkonäkö tässä tapauksessa viittaisi tietynlaisen keskustelukulttuurin, sen tuntemiseen ja tulkintaan meemiä lukiessa.

Ylilauta on anonyymi kotimainen keskustelupalsta, joka ovat tunnettu suodattamattomasta keskustelukulttuuristaan, joka ajoittain ilmenee peräti vihapuheena.⁷⁶ 4chan on Ylilaudan englanninkielinen vastine. Sivuston alttius vihapuheelle on nähdäkseni tärkeä huomioida, erityisesti kun kyse on naispoliitikoista. Aineistoon valikoitunut meemi ei ole naisvihamielinen, mutta se ei tarkoita, etteikö Ylilaudalta sellaisia löytyisi. Huomattava osa palstoilla käytävästä keskustelusta, jonka aiheena ovat naiset, parisuhde, seksi, seurustelu ja muut vastaavat sukupuolittuneet aiheet, on ilmeisen naisvihamielistä.⁷⁷

Meemissä listatut asiat esitetään Marinin Google-hakukoneen historiana. ”Suomen armeija koko” ja ”natohakemus verkossa” ovat ilmeisen yksiselitteisiä, ja niiden vitsi aukeaa helposti. ”Iskender kantama” ja ”iskander kantama” puolestaan vitsailevat venäläisen, lyhyenkantaman ballistisen ohjuksen, Iskanderin, samankaltaisuudella kebab-annos iskenderin nimen kanssa. ”Bayraktar drone hinta” puolestaan viittaa turkkilaiseen, miehittämättömään ilma-alukseen⁷⁸. Sotilaalliseen turvallisuuteen liittyvät seikat liittyvät olennaisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevaan keskusteluun Suomessa meemin julkaisuajankohtana.

⁷⁴ *Upvotejen* määrä tarkistettu 24.3.2026.

⁷⁵ Yle Uutiset, 2021. <https://yle.fi/>

⁷⁶ Kettunen & Paukkeri, 2021.

⁷⁷ Vainikka, 2019.

⁷⁸ Miehittämätön ilma-alus ja drone tarkoittavat samaa asiaa.

Poliittisen toimijuuden osalta meemi kommentoi poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisia tavoitteita sekä kykyä toimia samaisten tavoitteiden edistämiseksi. Meemi esittää, että Marinin tavoitteena on edistää turvallisuutta epävarmana aikana, joskin hieman kaoottisesti. Epävarmuus ja sekavuus käyvät ilmi ensinnäkin sen kautta, että meemissä valtionpää on ratkomassa turvallisuuteen liittyviä asioita Googlen haussa, eikä muilla relevantimmilla kanavilla, kuten hallituksen kokouksessa. Iskenderin ja Iskanderin sekoittaminen toisiinsa viittaa myös tilanteen sekavuuteen ja epävarmuuteen. Meemistä on vaikea arvioida, kyseenalaistaako se Marinin toimijuutta. Sinänsä kaoottinen tapa kuvata Marinin toimintaa voi olla tapa asettaa hänen edistämänsä politiikka, toiminta ja tietämyksensä sekä asiantuntemuksena sotilaallisista asioista kyseenalaiseksi. Toisaalta meemi ei sinänsä kiellä, etteikö Marin pystyisi edistämään haluamaansa politiikkaa, esitetystä epävarmuudesta huolimatta.

Sukupuoli ei erityisellä tavalla nouse meemissä esille, muuten kuin sotilasasioiden osalta. Ylilautatyylisen julkaisun hyödyntäminen meemissä ja kiistanalaisen toimijuuskäsityksen osalta meemin voi tulkita olevan kriittinen Marinaa kohtaan, juuri sukupuolen kannalta. On mahdollista, että meemin vitsi rakentuu siihen, että meemin tekijä on halunnut vahvistaa stereotyyppistä käsitystä puolustuksesta ja sotilaallisuudesta maskuliinisena asiana, mutta sitä on sinänsä mahdotonta pelkän meemin perusteella todentaa. Väitän, että meemi toimisi yhtä lailla, jos siinä kuvattu poliitikko olisi mies. Ylilautatyylinen ulkoasu on nähdäkseni painavin syy, joka puhuu kriittisemmän katsannon puolesta, juuri poliitikon sukupuolta koskien, alustan keskusteluiden sävyn huomioon ottaen.

Meemi saa arvon neutraali, sillä toimijuuden kommentointi ei ole selkeästi puolesta tai vastaan. Meemi ei myöskään muutoin kuin ulkoasunsa osalta ole tulkittavissa erityisen kriittiseksi juuri Marinaa kohtaan. Vitsi tuntuu rakentuvan pitkälti juuri ajan poliittiseen ilmapiiriin, ei niinkään pääministeriin itseensä. Osa vitsiä on se, että pääministeri kuvataan meemissä toimijana, joka ei ole aivan perillä ajankohtaisista turvallisuuspoliittisista kysymyksistä. Nähdäkseni tätä olennaisempaa on kuitenkin konteksti ajan poliittisesta kulttuurista, jota väritti tietynlainen epävarmuus ja hätä Suomen turvallisuudesta. Mitä tulee meemin karikatyyrimäisiin piirteisiin, löytyy tässäkin tapauksessa vitsi ennemmin itse politiikan tilasta poliitikon sijaan. Marinin kuvaaminen meemissä jotenkin itsepetoksellisen rentoutuneena ja hyväntuulisena voidaan nähdä ironisena vastakkainasetteluna vakaville turvallisuuspoliittisille kysymyksille.

5.1.9 Hallitusneuvottelut 2023

Kuva 10: Hallitusneuvottelut 2023

Meemi on julkaistu 3.4.2023, ja sillä on noin 1800 *upvotea*.⁷⁹ Meemi hyödyntää valmista meemipohjaa, jossa mies kävelee käsi kädessä naisen kanssa, ja kääntyy katsomaan heidät ohittavaa naista. Alkuperäinen meemipohja tunnetaan nimellä *Distracted Boyfriend* tai *Man Looking at Other Woman*.⁸⁰ Meemipohjaa on muokattu lisäämällä Marinin kasvot pariskunnan ohittavan naisen kasvoille, Petteri Orpon kasvot miehelle ja Riikka Purran kasvot pariskunnan naiselle. Marinin kasvot on editoitu taidokkaasti, siinä missä Purran ja Orpon kasvot ovat koomisen suuret ja päälle liimatun näköiset. Erityisesti Orpon ilme on humoristinen, siinä missä Purran katse on tiukka, ikään kuin hän meemipohjan naisen tapaan paheksuisi Orpon katseita Marinin suuntaan. Sattumalta naisten paidat täsmäävät edustamiensa puolueiden värien kanssa. Vaikka meemi sijoittuukin pääasiassa Marinin hallituskautta seuraavaan aikaan, pidän sitä mielenkiintoisena Marinin poliittisen perinnön kannalta. Meemi vitsailee ajatuksella, jonka mukaan Orpo haikailisi Marinin ja SDP:n perään, vaikka hallitusyhteistyö oli epätodennäköistä.

⁷⁹ *Upvotejen* määrä tarkistettu 16.2.2026

⁸⁰ KnowYourMeme, 2017. <https://knowyourmeme.com/>

Kuva 11: Distracted Boyfriend

Meemin vitsi rakentuu Marinin hallitusta seuraavien vaalien aikaan, jolloin vaalivoittaja kokoomus alkoi rakentaa seuraavaa hallitusta. Meemin voi tulkita kommentoivan useampaa hallitusneuvotteluihin liittyvää, Suomen lähihistorian politiikan ilmiötä. Hallitusneuvottelujen aikaan vuonna 2023 esitettiin spekulatioita mahdollisesta SDP:n ja kokoomuksen muodostamasta sinipunahallituksesta.⁸¹ Tätä vasten meemin viesti on tulkittavissa siten, että Orpo ikään kuin vertailee vaihtoehtojaan kahden todennäköisimmän hallituskumppanin välillä.

Mitä tulee lähihistorian poliittisiin tapahtumiin, Orpon katset Mariniin voivat kommentoida myös kokoomuksen ja perussuomalaisten jokseenkin myrskyisää menneisyyttä. Huomattavimpia esimerkkejä kokoomuksen ja perussuomalaisten keskinäisistä konflikteista on vuodelta 2017, kokoomuksen ja keskustan sulkiessa perussuomalaiset ulos hallitusyhteistyöstä, uuden puheenjohtajan Jussi Halla-ahon valinnan myötä. Halla-aho oltiin valittu perussuomalaisten puheenjohtajaksi edeltäjänsä Timo Soinin tilalle. Suuri syy yhteistyöstä kieltäytymiselle Halla-ahon johtaman puolueen kanssa olivat Halla-ahon saamat tuomiot kiihottamisesta kansanryhmää vastaan ja uskonrauhan rikkomisesta.⁸² Perussuomalaisten poliitikkojen kohtaamat rasismikohut eivät suinkaan päättyneet Halla-ahoon, vaan rasisistia ulostuloja – sekä menneisyyden että nykyisyyden – on ilmennyt muiltakin perussuomalaisilta poliitikoilta, kuten nykyiseltä puheenjohtajalta Riikka Purralta⁸³, Vilhelm Junnilalta⁸⁴, ja tutkielmaa kirjoittaessani viimeisimpänä Juho Eerolalta, Sebastian Tynkkyseltä ja Kaisa Garedewilta⁸⁵. Kolme edellä mainittua kohua ovat tapahtuneet kuluneen hallituskauden aikana, ja joista Orpolle on koitunut jos jonkinlaista vaivaa.

⁸¹ Yle Uutiset, 2023. <https://yle.fi/>

⁸² Yle Uutiset, 2012. <https://yle.fi/>

⁸³ *Ilta-Sanomat*, 2023. <https://www.is.fi/>

⁸⁴ Yle Uutiset, 2023. <https://yle.fi/>

⁸⁵ Yle Uutiset, 2025. <https://yle.fi/>

On myös mahdollista, että vitsi rakentuu sen varaan, että Marin esitetään nuorena naisena, ja täten jotenkin mielenkiintoisempaanpa tai haluttavampana hallituskumppanina verrattuna häntä iäkkäämpään Purraan, joka edustaa kokoomuksen päähallituskumppania perussuomalaisia. Meemi voi myös ottaa kantaa Marinin suosioon ja eräänlaiseen media-kasvojenkohotukseen, jonka hän teki SDP:lle kannatuksellaan ja laajalla kansallisella sekä kansainvälisellä mediahuomiolla. Meemi ei juurikaan ilmennä poliittisen toimijuuden alakohtia, mutta siitä huolimatta meemi esittää Marinin poliittisena toimijana. Meemin tekijän tausta-ajatuksista ei tiedetä sitä, miksi Marin esitetään jotenkin haluttavana hallituskumppani. Meemistä ei voi saada varmuutta, onko tavoitellun poliittisen yhteistyön kannalta olennaista Marinin ulkonäkö ja ikä, tekemä politiikka vaiko se, että hän ei ole perussuomalainen.

Sukupuoli ilmenee meemissä mielenkiintoisella tavalla. Purra ja Marin esitetään ikään kuin kilpailevina osapuolina, tai ainakin Purra suhteessa Mariniin. Marin voidaan nähdä myös hahmona, joka poistuu politiikan parrasvaloista, ja nauttii uudesta vapaudestaan, huoleton ilme kasvoillaan. Onko kilpailun taustalla sukupuolittunut käsitys, jossa kilpaillaan miehen, eli meemin tapauksessa Orpon huomiosta? Kenties meemillä viitataan todennäköisenä pidettyyn oikeistohallitukseen ja kyseisen hallituksen toimien varmentumiseen suhteessa siihen, mikä olisi voinut olla mahdollinen sinipunainen hallituskokoonpano.

Meemi saa arvon muu, poliittisen toimijuuden jäädessä verrattain pieneen osaan meemiä. Mitä tulee meemin karikatyyrimäisiin piirteisiin, on mielenkiintoista, miten Orpo ja Purra esitetään karikatyyrimäisempinä verrattuna muokkaukseen Marinin kasvoista. On mahdotonta sanoa, miten tietoista kasvojen muokkaus on meemin tekijältä ollut. Onko Marinin kasvot yksinkertaisesti ollut helpompi muokata ohikulkevan naisen jokseenkin sumeille kasvoille? Vai onko Orpon ja Purran koomisilla kasvoilla haluttu jotenkin tuoda meemiin huumoria vastakkainasettelun kautta? Mahdolliset tulkinnat voivat valottaa meemin tekijän taustalla olevia ajatuksia.

5.2 ”hallitus”, ”politiikka” ja ”tytöt” -hakusanoilla sekä puolueen ja muiden poliitikkojen nimillä löydetyt meemit

5.2.1 Hidasta Dressman kävelyä

It's so badass when people stand in front of shit they destroyed

Kuva 12: Hidasta Dressman kävelyä

Meemi rakentuu neljästä yksittäisestä kuvasta ja tekstistä. Meemi on julkaistu langalle 3.5.2021. *Upvoteja* kuvalla on 211.⁸⁶ Ensimmäisessä ruudussa ylhäällä vasemmalla on supersankari Iron Man, viereisessä ruudussa näyttelijä Keanu Reeves, tunnetussa John Wick -hahmon roolissaan. Alhaalla vasemmalla puolestaan Annika Saarikko, Maria Ohisalo, Sanna Marin, Anna-Maija Henriksson ja Jussi Saramo kävelevät kadulla. Suomen lippu -emoji on liitetty kuvan päälle. Heidän vieressä vasemmalla on Batmanin maailmasta tuttu, supersankarin arkkivihollinen Jokeri. Hallituksen kuvaa lukuun ottamatta otokset ovat toimintaelokuvista. Kuvien yläpuolella on teksti, joka on vapaasti suomennettuna: ”On niin mahtavaa, kun ihmiset seisovat sen paskan edessä, jonka ovat tuhonneet.”

⁸⁶ *Upvotejen* määrä tarkistettu 23.3.2026.

Tekstillä ja meemiin valikoituneilla fiktiivisten hahmojen kuvilla viitataan elokuvista tuttuihin kohtauksiin, joiden taustalla näkyy usein räjähdyksiä, hahmon kävellessä viileän itsevarmasti kameraa kohti. Tällaiset kohtaukset ovat usein meemin tekstin mukaisia, eli hahmo kävelee pois tuhosta, jonka on itse aiheuttanut. Kun tällaisiin otoksiin yhdistää kuvan hallituksesta, meemillä pyritään luomaan kuvaa, että hallituksen tuhoama asia olisi Suomi. Tähän viittaa aiemmin mainittu Suomen lippu, joka onkin kuvassa ikään kuin hallituksen takana. sisältöä. Meemin ideana on luona rinnastus toimijan ja hänen tuhoamansa asian välille.⁸⁷ Meemi hyödyntää valmista meemipohjaa, jonka muokattu osa on kuva hallituksesta.

Meemistä nousevat esiin seuraavat toimijuuden alakohdat: kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi ja positiivinen vallankäyttö. Meemi kommentoi kykyä toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, siten, että se esittää hallituksen toiminnallaan jotenkin tuhonneen tai vähintäänkin rapauttaneen Suomea. Meemi ei ota kantaa, ovatko esitetyt hallituksen kielteiset toimet esimerkiksi poliittisia tai taloudellisia, mutta se antaa ymmärtää, että hallituksen toiminta on kuitenkin jollain tavalla heikentänyt Suomea, vaikkakaan tuskin tarkoituksellisesti. Positiivisen vallankäytön osalta meemi antaa ymmärtää, että hallituksella on valtaa tehdä itsenäisiä valintoja ja kykyä toimia niiden mukaan, vaikka niitä saatettaisiin vastustaa. Meemin kontekstissa meemin tekijä tuntuu vastustavan hallituksen toimia, muttei kiellä, etteikö hallitus voisi toimia tavoitteidensa toteuttamiseksi. Poliittisten karikatyyrien näkökulmasta meemi ei perinteisellä tavalla pilkkaa tai tuo julki poliitikkojen tai edustamiensa ryhmien ominaisuuksia ihmisissä, vaan paremmin edustamiensa ryhmien toimintaa politiikan kentällä.

Sukupuoleen meemi ei ota erityisesti kantaa. Lukuun ottamatta sitä, että Jussi Saramo on Li Anderssonin tilalla, kokoonpano on muuten se jonkalaiseksi Marinin hallitus yleisesti mielletään. Meemi ei nosta poliitikkoja esiin tavalla, joka jotenkin korostaisi tai kommentoisi heidän sukupuoltaan. Kaiken kaikkiaan meemi saa arvon haitallinen, sen antaessa poliitikkojen toimijuudesta kielteisen kuvan: vallankäytön nähdään johtavan kansalaisten kannalta kielteiseen lopputulemaan, eli meemin esittämällä tavalla yksinkertaisesti tuhoon.

⁸⁷ KnowYourMeme, 2020. <https://knowyourmeme.com/>

5.2.2 "Aktiivimalli, aktiivimalli on tullut takaisin!"

Kuva 13: "Aktiivimalli, aktiivimalli on tullut takaisin!"

Meemi on julkaistu 17.9.2020, ja *upvoteja* sillä on 351.⁸⁸ Meemi viittaa *The Ballad of Buster Scruggs* -elokuvaan ja aktiivimallin läpikäymiin muutoksiin sekä Sipilän että Marinin hallituskausien aikana.

⁸⁸ *Upvotejen* määrä tarkistettu 23.3.2026.

Aktiivimalli on nimi Sipilän hallituskauden aikana kehitetylle työnhakumallille, joka edellyttää työttömältä työnhakijalta työntekoa tai työllistymistä edistävää toimintaa, työttömyysetuuden pienentämisen uhalla. Sipilän hallituskauden aikana valmisteltiin myös aktiivimallin toinen versio, jonka mukaan työttömien olisi työttömyyskorvausta saadakseen haettava työpaikkoja ja raportoitava työnhakua edistävästään toiminnasta viikoittain. Molemmat mallit saivat osakseen voimakasta kritiikkiä niin työmarkkinajärjestöiltä, oppositiolta kuin kansalaisiltakin. Marinin hallituskauden aikana kritisoi malli otettiin kuitenkin käyttöön, tosin nimellä ”yksilöllisen työnhaun malli”. Malli oli käytännössä muuten samanlainen kuin Sipilän hallituskaudella kehitelty malli, mutta karenssiaika, joka seuraisi mahdollisesta rikkeestä, oli lyhyempi. Malli oli käytössä vuosina 2018 ja 2019 kunnes se purettiin vuonna 2020. Meemi on aineiston kolmas, joka hyödyntää meemipohjaa. Kenties valmiiden meemipohjien hyödyntäminen ei sovellu Suomen kaltaisen pienen valtion, kaikkien politiikan pyöriteiden nyanssien kuvaamiseen?

Aktiivimallin kuolleista herättäminen on meemissä rinnastettu elokuvaan, *The Ballad of Buster Scruggs*. Elokuvaan on kohtaus, jossa nimetön cowboy-hahmo seisoo hirsipuussa. Hahmo kysyy toiselta kuolemaan tuomitulta, onko tämä hänen ensimmäinen kertansa, viitaten hirsipuussa roikkumiseen. Kyseistä kohtausta on käytetty runsaasti meeminä, jolla usein vitsaillaan naurettavalle tai uskomattomalle tapahtumalle, jota pidetään kuitenkin normaalina jossain tietyssä yhteisössä.⁸⁹ Marinin hallituksen politiikalle ilveilevän meemin tapauksessa vitsi on siinä, miten aktiivimallin voimakas kritisointi kohtasi ensin Sipilää ja myöhemmin Marinia. Sipilä on ikään kuin kokenut aktiivimallin herättämän närkästyksen, eli meemin hirsipuun, siinä missä Marin on samassa tilanteessa ensimmäistä kertaa. Elokuvan kohtauksen tapaan, Marin on ”hirsipuuhun” joutumisesta kysyttäessä ilmeisen hämmentynyt.

Jokseenkin vähäpätöinen, mutta sinänsä mielenkiintoinen seikka on meemin nimi. Lausahdus ”aktiivimalli, aktiivimalli on tullut takaisin” viittaa Muumipeikko ja Pyrstötähti -elokuvaan, jossa Muumipeikko huudahtaa elokuvan lopulla ”Meri, meri on tullut takaisin!”. Elokuvan aikana vetäytynyt meri palaa Muumilaakson rannoille, mikä saa aikaan Muumipeikossa ilahtuneen reaktion. Nimen alkuperä puhuu meemien intertekstuaalisuuden puolesta, ja sen, että pienetkin yksityiskohdat voivat olla tarkoin valikoituja osia meemissä. Analyysiä tehdessä tutkijankin tulee pohdittua, minkälaisia viittauksia ja pintaa syvemmällä olevia elementtejä meemeistä löytyykään. On hyvin mahdollista, että osa vastaan tulleista meemeistä eivät yhtä lailla aukea minulle, siinä missä joku toinen saattaa yhdellä katseella purkaa meemin vitsin.

⁸⁹ KnowYourMeme, 2018. <https://knowyourmeme.com/>

Toimijuuden alakohdista meemi kommentoi poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisia tavoitteita, kykyä toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, toiminnan merkitystä ja positiivista vallankäyttöä. Meemissä tunnustetaan selkeästi, että Marinilla on hallituksensa edustajana kyky edistää hallituksen poliittisia tavoitteita, vaikkakin hän tästä hyvästä joutuu meemissä hirsipuuhun. Toiminnan merkitystä meemi kommentoi ilmeisen raskauttavasti: aktiivimallin edistämisestä on meemissä joutunut hirsipuuhun, jolla viitataan aktiivimalliin saamaan voimakkaaseen kritiikkiin. Kuvatut poliitikot on ikään kuin kuvaannollisesti tuomittu mallin edistämisestä kuolemaan. Sipilän esiintyminen viittaa kuitenkin siihen, että kuoleman sijasta todellinen tuomio on mediamylly ja kritiikki. Meemissä hän selvisi samaisesta kritiikistä tokaisemalla ”*First time?*”, implikoiden, ettei tämä ole hänen ensimmäinen kertansa meemin kuvaamassa tilanteessa. Positiivinen vallankäyttö on selkeästi esillä. Vaikkakin lopputulos ei varmastikaan ole se, jota Sipilä tai Marin kumpikaan olisivat halunneet, heidät kuvataan toimijoina, joilla on lähtökohdat edistää poliittisia tavoitteitaan.

Toimijuus saa täten meemissä negatiivisen arvon. Meemissä kuvattu toimijuus nähdään negatiivisina asiana, sillä edistetyn politiikan seurauksena on meemissä hirsipuuhun joutuminen. Toimijuus ikään kuin hyväksytään, mutta vain tiettyyn pisteeseen asti tai tietyllä tapaa harjoitettuna. Naispolitiikon kuvan osalta Marinia ei poliitikkona verrata Sipilään sukupuoleen liittyvien ominaisuuksien kannalta. Marinin politiikka esitetään epäonnistuneena, mutta sitä ei meemissä selitetä hänen sukupuolelleen. Vitsi piilee isommassa poliittisessa projektissa ja sen läpiviemiseen liittyvissä haasteissa kahden eri hallituskauden aikana.

5.2.3 Space Marin tarvitsi tuekseen Sisters of Hallituksen!

Kuva 14: Space Marin tarvitsi tuekseen Sisters of Hallituksen!

Meemissä hallituksessa mukana olevista puolueista on silloisine puheenjohtajineen edustettuna vasemmistoliiton Li Andersson, RKP:n Anna-Maija Henriksson, keskustan Katri Kulmuni ja vihreiden Maria Ohisalo. Meemi on julkaistu 13.3.2020. *Upvoteja* meemillä on 162.⁹⁰ Taustalla aivan pienenä on kuvattuna KD:n Päivi Räsänen, vaikkei edustamansa puolue hallituksessa ollutkaan. Marin itse ei ole meemissä mukana, mutta meemin nimi, ”Space Marin tarvitsi tuekseen Sisters of Hallituksen!”, mahdollisesti implikoi enemmän Marinin mahdollisia hallituskumppaneita ja hallituskokoonpanoa lopullisen hallituksen sijaan.

Poliitikkojen kasvot on muokattu tunnetun videopelin, *Warhammer 40 000*, hahmojen päälle. Kuvassa esiintyvät taisteluhahmot ovat osa pelissä esiintyvää kirkkoa, ja tarkemmin sen alla toimivaa tahoja nimeltä *Adepta Sororitas* tai taistelusiiveltään tunnettu *Sisters of Battle*. *Adepta Sororitas* muodostuu yksinomaan naisista, mikä on oletettavasti syy sen taustalla, että juuri kyseinen joukko on valittu edustamaan naispuheenjohtajien muodostamaa hallitusta. Kuvassa taistelununnat taistelevat pelisarjasta tuttua *Tyraniid*-otusta vastaan, joka ei meemissä ole saanut tarkempaa vertauskuvaa esimerkiksi jostain toisesta tai toisenlaista politiikkaa edustavasta henkilöstä.

Eriytyisen mielenkiintoisen meemistä tekee Päivi Räsänen läsnäolo, sekä vertaus juuri *Sister of Battle* -ryhmään. KD ei ollut mukana Marinin hallituksessa, mutta sitä taustaa vasten, että *Sisters of Battle* on pelimaailmassa esiintyvä uskonnollinen toimija, voi Päivin mukana olo eräänlaisena ”taustapiruna”, hänen hahmonsa ollessa kuvattuna myös todella pienenä, peräti ristiinnaulittuna, taustalla verrattuna muihin kuvan henkilöihin, olla lähinnä humoristinen valinta meemin tekijältä. Meemin nimessä esiintyvä Space Marin vitsailee Marinin nimen yhdistämisellä samaisessa pelisarjassa esiintyvään toiseen taistelujoukkoon, *Space Marines*.

Toimijuuden kriteeristöstä meemi kommentoi kykyä toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi ja positiivista vallankäyttöä. Kyky poliittisten tavoitteiden edistämiseksi on selvä. Poliitikot kuvataan keskellä taistelua, panssareihin pukeutuneina ja aseet olillaan. Naisilla on tässä suhteessa selkeää toimijuutta. Huomionarvoista on myös se, että he ovat taistelukentällä keskenään, muodostaen taisteluosaston. Paremminkin, heitä ole suojaamassa miehiä tai muita vastaavia poliittisiä hahmoja, jotka voisivat läsnäolollaan mahdollisesti nakertaa naisten selkeänä kuvattua toimijuutta. Positiivisen vallankäytön osalta, poliitikkoja kuvassa vastassa oleva *Tyraniid*-alien esitetään selkeänä vastustajana, jota vastaan Andersson ja kumppanit käyvät taistoa. Poliitikoilla on siis valtaa toimia, vaikka heitä vastustettaisiin, meemin tapauksessa peräti ulkoavaruudesta käsin.

⁹⁰ *Upvotejen* määrä tarkistettu 6.10.2025.

Edellä esitettyjen kriteerien valossa meemi saa arvon positiivinen. Haluan nostaa esiin meemin nimen ”Space Marin tarvitsi tuekseen Sisters of Hallituksen!”, sillä nimi voidaan tulkita joko toteavana tai ivaavana. Toteavaa tai neutraalia näkökantaa tukee se, että hallitus tosiaan koostui yksinomaan naispuheenjohtajista, *Sisters of Battlen* tapaan ryhmässä oli siis pelkästään naisia. Tällöin vertaus taistelevaan nunnajoukkoon lähinnä korostaa sukupuolen merkitystä sellaisenaan – on mielenkiintoista ja poliittisesti huomionarvoista, että hallituspuolueiden puheenjohtajat ovat kaikki naisia. Tässä mielessä nimi voi olla jopa positiivinen; naispoliitikot nähdään vahvoina ja voimakkaina, täten jopa ihailtavina hahmoina.

Meemin nimi voi olla myös ivallinen. *Sisters of Battle* voidaan esittää fanaattisena ryhmänä, joka pelimaailmassa kukistaa armotta edustamansa kirkon vastustajat. Ryhmää ei käy vastustaminen, jolloin toimijuus voidaan kokea vaarallisena ja täten negatiivisena asiana. Katsanto voi olla myös vähättelevä suhtautuminen; nunnataistelijat pelastavat Suomen? Eritoten Päivi Räsäsen läsnäolo ja se, että hänet usein esitetään poliittisissa meemeissä kriittisessä valossa, erityisesti mitä tulee kristinuskon etiikkaan liittyviin kysymyksiin, tukisi jälkimmäistä tulkintaa. Tästä huolimatta, kuvan sisältämät toimijuuden seikat voittavat numeerisesti meemin mahdollisen kriittisen sävyn, joten meemin voidaan todeta saavan arvon haitallinen paremmin kuin negatiivinen. Katsauksessa suhteessa poliittisiin karikatyyreihin, meemi istuu tähän jatkumoon mitä sopivimmin. Jos poliittinen karikatyyri on kuva tai teos, joka pilkkaa tai tuo julki ominaisuuksia ihmisissä, ryhmissä ja organisaatioissa, joilla on osansa yhteiskunnan erinäisissä valtataisteluissa, on meemissä poliitikot kuvattuna juuri tällaisina valtataistelun osapuolina, hyvinkin konkreettisesti.

5.2.4 Tytöt leikkii hallitusta ja Disney hallitus

Kuva 15: Tytöt leikkii hallitusta

Kuva 16: Disney hallitus

Kaksin yllä kuvattua meemiä ovat variaatioita toisistaan. Ne ovat niin samankaltaisia, että analysoin ne yhdessä alaluvussa. Meemeissä Li Anderssonin, Katri Kulmunin, Sanna Marinin ja Maria Ohisalon kasvojen päälle on laitettu kuvasuodatin, yleisemmin tunnettuna *filter* tai filtteri. Ylemmässä kuvassa suodatin tekee poliitikoista lapsien ja alemmassa Disney-hahmojen näköisiä. ”Tytöt leikkii hallitusta” -meemi on julkaistu 28.9.2020, ja *upvoteja* se on saanut noin 2900.⁹¹ Huomionarvoista on, että meemi on *upvotejen* määrän perusteella aineiston suosituin. Disney hallitus -meemi on julkaistu 19.10.2020, ja *upvoteja* sillä on noin 1900.⁹²

Tytöttely vähättelee naisten vaikuttamismahdollisuuksia, kykyä toimia poliittisessa virassa ja kieltäytyä ottamasta poliitikkoja vakavissaan, luoden vaikutelmaa siitä, etteivät meemin naiset olisi oikeita poliitikkoja.⁹³ Disney hallitus -meemi tuo prinsessamaisuudellaan mieleen ”huulipunahallitus”-käsitteen, jota yhtä lailla käytettiin Marinin pääministerikauden hallituspuolueiden puheenjohtajista sukupuolta korostavaan ja vähättelevään sävyyn.⁹⁴ Toimijuuden käsitteen alakohdista meemit ottavat kantaa käytännössä ainoastaan kykyyn toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, ja kyseisenkin alakohdan tapauksessa tarkemmin siihen, ettei meemien mukaan poliitikoilla ole kykyä toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi. Tämä on merkittävää, sillä meemit nostavat keskiöön poliitikkojen sukupuolen pätevyyden puutetta selittäväksi tekijäksi. Naiset ikään kuin leikkivät poliitikkoja, mutta heillä ei ole todellista valtaa toimia kansanedustajina. ”Leikkiminen” ja lapsellisuus ilmenevät molemmissa meemeissä poliitikkoja leimaavina ominaisuuksina.

Kumpikin meemi saa arvon negatiivinen. Sekä toimijuus, että reaalin kuvaus naisista poliitikkoina ovat negatiivisia. Vähättelevät kuvaukset puolueiden puheenjohtajista eivät millään tavalla esitä naisia pätevinä tai kyvykkäinä toimijoina. Nämä meemit ovat merkittäviä myös naispolitiikon kuvan luomisessa. Meemit nostavat esiin näkemyksen naisten kyvyttömyydestä virantoimittajina. Tämän lisäksi meemit korostavat ulkonäköä ja ikää ominaisuuksina, jotka vaikuttavat naispoliitikkojen pätevyyteen. Meemissä esiintyvät nuorimmat hallituspuolueiden puheenjohtajat. RKP:n Anna-Maija Henriksson loistaa kuvassa poissaolollaan. Voi olla, että hänen esiintyminen kuvassa olisi voinut vaikuttaa siitä tehtyihin meemeihin.

Meemien asettuminen historialliselle jatkumolle karikatyyrien ohelle on selkää. Kenties juuri nämä aineiston meemit ovat lähinnä perinteistä karikatyyriä, jossa vitsaillaan ulkoisilla ominaisuuksilla. Ulkoiset ominaisuudet ovat korosteisesti esille kummassakin meemissä, ensimmäisessä lapsina, toisessa Disney-hahmoina. Vaikka ulkoisten ominaisuuksien muokkaamisesta syntyvä huumori on

⁹¹ *Upvotejen* määrä tarkistettu 23.3.2026.

⁹² *Upvotejen* määrä tarkistettu 26.9.2025.

⁹³ Saresma, Pöyhtäri et al., 2020.

⁹⁴ Kotimaisten kielten keskus, 2026. <https://kotus.fi/>

meemissä keskeistä, se ei kuitenkaan ole meemin ydin. Ulkonäköä muokkaamalla tuodaan esiin se, mitä meemin tekijät pitävät naurettavina: poliitikkojen ikää, sukupuolta ja sen kautta myös ulkonäköä.

5.2.5 Meillä tais olla sama suunta

Kuva 17: Meillä tais olla sama suunta

”Meillä tais olla sama suunta” on julkaistu sivulle 4.10.2023. *Upvoteja* meemillä on 866.⁹⁵ Meemissä käytetty kuva on alun perin Marinin Instagram-tililtä.⁹⁶ Kuvan päälle on lisätty teksti ”Meillä taitaa olla sama suunta” ja kuvan alareunaan SDP:n logo. Teksti on SDP:n vuoden 2019 eduskuntavaalimainoksesta. Alkuperäistä videota en valitettavasti internetin syövereistä enää löytänyt. Sen sijaan Youtube-alustalta löytyy kiitettävästi erinäisiä parodiavideoita, joiden avulla voi saada käsityksen alkuperäisestä kampanjavideosta. Videolla Antti Rinne ajaa linja-auton pysäkillä, jonka

⁹⁵ *Upvotejen* määrä tarkistettu 6.10.2025.

⁹⁶ Instagram, 2026. <https://www.instagram.com/>

luona odottavat matkustajat pohtivat erinäisiä yhteiskunnallisia teemoja, kuten turvallisuutta, koulutusta ja terveydenhuoltoa. Linja-auton ovet aukeavat ja ratin takana istuva Rinne tokaisee matkustajille: ”Meillä taitaa olla sama suunta.” Videosta muodostui omanlainen meeminsä jo julkaisuaikanaan, kuten siitä tehdyt erinäiset parodiat osoittavat.

Vuoden 2019 vaalimainoksissa ollut teksti on muuten sama kuin meemissä, mutta meemin nimi kuuluu ”Meillä tais olla sama suunta”, implikoiden Marinin suunnan muuttuneen suhteessa edustamaansa puolueeseen. Marinin itse julkaisema alkuperäinen kuva on vuoden 2023 Pariisin muotiviikoilta, eli hänen pääministerikautensa jälkeen. Julkaisu aiheutti kuohuntaa muun muassa kuvasarjan kommenttikentässä, sillä sen koettiin edustavan Marinin yleisempää suunnanmuutosta suhteessa SDP:n linjaan ja Marin pääministerikauden aikana edistämään politiikkaan. Huomionarvoista on myös se, että puolueen sisällä Marin edusti vasemmistolaisempaa linjaa.⁹⁷ Marinin meemissä esitetty imago porvarillisena henkilönä ei siis ole yhteneväinen sen mielikuvan kanssa, joka hänestä on poliitikkona.

Poliittisen toimijuuden osalta meemi kommentoi poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisia tavoitteita, kykyä toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, toiminnan merkitystä ja motivaatiota sekä muista kognitiivisista toiminnoista hämäystä. Yksilön ja ryhmän poliittiset tavoitteet esitetään keskenään ristiriitaisina. Marinin edustama puolue ja sen tavoitteet sekä arvot esitetään meemissä vastakkaisina Marinin toiminnalle pääministerikautensa jälkeen. Meemi ei kuitenkaan kyseenalaista, etteikö Marin voisi toimia näennäisesti puolueensa linjan vastaisesti. Toiminnan merkitys ja motivaatio korostuvat esittämällä Marinin arvot ja politiikan jokseenkin kyseenalaisina tai epäluotettavina. Poliitikko, joka itse ja jonka edustamansa puolue on voitu kokea omanlaisena vastavoimana ylelliselle elämäntyyliille, josta puolestaan kielivät aikanaan tyris Mercedes-Benz E-sarjan W213 -auto, Victoria Beckhamin suunnittelema 990 euron mekko, ja oletettavasti vastaavissa luksusmuodin summissa pyörivät avokkaat sekä aurinkolasit. Rohkenen väittää, että harvalle suomalaiselle vastaava elämäntyyli on tuttua tai tavoiteltavaa, erityisesti jos kyse on perinteisestä työväenpuolue SDP:stä tai heidän äänestäjistään.

Meemi asettaa Marinin politiikan merkityksen ja motivaation hänen poliittisen toiminnan takana kyseenalaisiksi. Muista kognitiivisista toiminnoista hämäys liittyy juuri edellä esitettyihin mielikuviin Marinin poliittisesta motivaatiosta. Meemin tekijä esittää, että Marin on jotenkin muuttanut suuntaansa elämäntyyliinsä osalta niin voimakkaasti ja nopeasti, että hänen äänestäjät saattavat kokea hänet jotenkin epäluotettavana. Sukupuolen läsnäolo meemissä on mielenkiintoinen. Sinänsä vitsi toimii, vaikka autosta astuva poliitikko olisi mies. Huumorin ydin on vaalisloganin uudelleenkäytössä ja

⁹⁷ *Helsingin Sanomat*, 2019. <https://www.hs.fi/>

Rinteen bussin vertautumisella Marinin Mersuun. Toisaalta, sukupuolittuneet käsitykset siitä, minkälainen elämäntyylillä on soveliaista juuri naiselle, voi vaikuttaa tulkintoihin meemistä. Meemin katsoja saattaa ajatella, että ylellinen elämäntyylillä ei sovi naiselle, jonka pitäisi kantaa itseään hillitysti, sillä tietynlainen vaatimattomuus koetaan arvokkaana ja ennen kaikkea naiselle sopivana; naisen ei pidä kiinnittää liikaa huomiota itseensä tai korostaa itseään. Toisaalta, julkisessa keskustelussa esiintyy myös Marinin imagon läpikäymään muutokseen liittyy myös ihailua. Näyttävää elämäntyylillä pidetään myös tavoiteltavana asiana.

Ajatus ylenpalttisuuden paheksunnasta voi perustua kankeisiin ajatuksiin sukupuolirooleista, mutta se voi yhtä lailla ponnistaa suomalaisesta kulttuurista ja siitä ajatuksesta, että itsensä korostaminen ei ole sosiaalisesti soveliaista, sukupuoleen katsomatta. Kuten luvussa naispolitiikan kuvasta kirjoitin, naispolitiikkojen ulkonäköön kuitenkin kiinnitetään enemmän huomiota, kuin miesten ja suhtautuminen siihen on yleisesti kriittisempi. Naispolitiikot käyvät läpi tiukemman seulan julkisessa keskustelussa, ja heidän ulkoista olemustaan vahditaan tiukemmin. Miesten pukujen hinnat voivat liikkua tuhansissa euroissa, mutta rohkenen väittää, että hintavaan mittatilauspukuun miespolitiikon päällä ei olisi kiinnitetty yhtä lailla huomiota.

Meemi osoittaa, miten haastavaa on sanoa varmaksi, minkälaisia tulkintoja eri katsojat siitä tekevät ja minkälaisiin asioihin he tulkintansa pohjaavat. Myös meemin näkeminen ja siitä syntyneet reaktiot voivat ohjata ihmisten ajatuksia. Yksi saattaa saada vahvistusta omille ajatuksilleen siitä, että Marinin koreilu kiellii hänen turhamaisuudesta juuri naisena, vahvistaen sisäistämäänsä stereotyyppioita. Toinen voi puolestaan nähdä saman meemin, ja suuttua näkemästään ajatellessaan, miten seksistinen ja vähättelevä suhtautuminen meemillä on Marinin arkeen ja toimintaan politiikan ulkopuolella. Meemin arvottaminen on haastava tapaus. Poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisten tavoitteiden osalta meemi on haitallinen: se ei kiellä toimijuutta tässä suhteessa, vaan Marin esitetään kyvykkäänä toimimaan haluamallaan tavalla, vaikkakin toimintaan suhtaudutaan kriittisesti. Toiminnan merkitys ja motivaatio sekä muut kognitiiviset toiminnot on vaikeampi arvottaa. Sinänsä arvot voisivat olla haitallisen kannalla siinä mielessä, että niitä ei pyritä kieltämään, vaikkakaan ne eivät näyttäytyy erityisen myönteisinä. Toisaalta, koen meemin suhtautuvan niin negatiivisesti kumpaankin alakohtaan, että väitän meemin saavan arvoksi negatiivinen. Sekä poliittisen toiminnan merkitys ja motivaatio asetetaan kyseenalaisiksi. Marinin aiempaa politiikkaa arvioidaan meemissä uudella tavalla – voiko häneen luottaa, hänen elämäntyylinsä muuttuessa näin nopeasti ja huomattavasti?

Mitä tulee karikatyyreihin, meemi ei varsinaisesti istu periteiseen jatkumoon, jossa politiikon ulkoisille ominaisuuksille naureskeltaisiin. Toisaalta, eikö Marinin ulkonäkö ole juuri meemin kannalta kriittinen? Vaikka varsinaista kuvaa ei ole muokattu, se on valittu tietoisesti toimimaan

kontrastille mielikuville Marinista ja edustamastaan puolueesta. Pääasiallinen kritiikki meemissä vaikuttaa kuitenkin rakentuvan Marinin imagoon ja sen muutokseen. Marinin pääministerikausi oli päättynyt, joten hänellä ei kuvan oton hetkellä ollut samanlaista poliittista valtaa kuin esimerkiksi vuotta aiemmin.

5.2.6 T-2022

Kuva 18: T-2022

Meemi on julkaistu sivulle 21.11.2022. Kuvalla on 304 *upvota*.⁹⁸ Meemin keskiössä on Marinin muotokuva, johon on oikean silmän kohdalle muokattu Terminator-elokuvasarjan tyylinen punainen, hohtava linssi. Alkuperäinen muotokuva on Meeri Koutaniemen ottama valokuva, joka on otettu Marinin toimiessa Tampereen kaupunginvaltuuston puheenjohtajana.⁹⁹ Punaisen linssin lisäksi meemin nimi viittaa Terminator-elokuviin, joissa eri terminaattorimallit on nimetty esimerkiksi T-800 tai T-1000. T-2022 viittaa meemin julkaisuvuoteen, jolloin muotokuva on julkistettu.

⁹⁸ *Upvotejen* määrä tarkistettu 27.10.2025.

⁹⁹ Yle, 2022. <https://yle.fi/>

Alkuperäisen Terminator-elokuvan juoni on yksinkertaistettuna seuraavanlainen. Terminaattori on tulevaisuudesta lähetetty kyborgi¹⁰⁰ salamurhaaja, joka edustaa Skynet-verkosta. Verkosto on tietokonejärjestelmä, joka romahduttaa tulevaisuuden ihmiskunnan. Terminaattori on lähetetty takaisin ajassa tappamaan nainen, joka synnyttää pojan, joka johtaa tulevaisuuden vastarintaa, pelastaen ihmiskunnan tuholta. Muotokuvan punainen väri lienee ollut innoittajana terminaattoria mukailevan meemin taustalla. Terminaattorin punainen linssi on elokuvasarjan tunnistettavimpia populaarikulttuurin elementtejä.

Poliittisen toimijuuden osalta meemissä ilmenevät poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittiset tavoitteet, kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, toiminnan tarkoitus, muut kognitiiviset toiminnot sekä negatiivinen vallankäyttö. Marinin ja SDP:n poliittiset tavoitteet kuvataan meemissä epäsuorasti, mutta kyseenalaisina. Terminaattori on elokuvasarjan ensimmäisessä osassa antagonistina, joten Marinin esittäminen kyborgina ei pidä sisällään erityisen myönteisiä implikaatioita, vaikkakin elokuvan jatko-osassa terminaattori toimii hyvän puolella. Sama pätee toiminnan tarkoitukseen. Kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi on sisäänrakennettu meemiin. Terminaattori, vaikkakaan ei alussa hyvän puolella, toimii elokuvassa tavoitteellisesti Skynet-verkoston asian edistämiseksi.

Muiden kognitiivisten toimintojen osalta meemi heijastelee vastarintaa. Onko meemin tarkoitus esittää Marin kyseenalaisena toimijana, joka piilottelee jotain synkempiä tarkoituseriä kuin mitä hän julkisuudessa antaa ymmärtää? Toisin sanoen, edistääkö Marin jonkinlaista poliittista vastarintaa suhteessa status quo'hon? Negatiivinen vallankäyttö liittyy olennaisesti Marinin vertaamisella terminaattoriin. Mikäli Marinin tekemä politiikka vertautuu terminaattorin kaltaiseen toimijaan, kuuluisi siihen kriittisesti muiden toimijuuden rajoittaminen. Huomionarvoista on myös se, että terminaattorista ei ensisilmäyksellä huomaisi kyseessä olevan kyborgi. Punainen linssi on elokuvassa usein piilossa aurinkolasien takana. Tällainen yksityiskohta saattaa puhua sen puolesta, että meemin ytimessä on jotenkin Marinin todellisen luonteen valoon tuominen.

Sukupuoli ei ole meemissä erityisen korostettu. Toisaalta, on mahdotonta sanoa, miksi juuri naispoliitikko on päätetty esittää terminaattorina. Varmuudella ei voida sanoa, johtuuko kritiikki poliitikon sukupuolesta. Olisiko pääministeristä tehty vastaavaa meemiä, jos hän olisi ollut mies? Terminaattorin toimintaan kuuluu ajatus ihmisten joukkoon soluttautumisesta ja piiloutumisesta sekä epäinhimillisyydestä ja konemaisuudesta. Mariniä on julkisessa keskustelussa luonnehdittu kylmäksi ja vaikeaksi lähestyttäväksi, joten meemi voi myös uudistaa vastaavaa kuvastoa hänestä poliitikkona.

¹⁰⁰ Kyborgi on entiteetti, joka on osittain eloperäinen ja osittain teknologinen.

Meemissä jokseenkin salamyhkäisenä esitetty toiminta on osa sitä kuvastoa, jonka mukaan naiset puhuvat pahaa selän takana, surmaavat myrkyttämällä ja toimivat kaikin puolin toimivat varjoissa, julkisuuden katseelta piilossa.¹⁰¹ Tällaisia tulkintoja on mahdollista esittää, mutta sinänsä meemin ei voida sanovan nostavan Marinia juuri naisena tikunnokkaan.

Meemi saa arvon haitallinen, vaikkakaan toimijuutta ei siinä erityisemmin haasteta. Mitä tulee meemin asemaan jatkumossa karikatyyreille, on mielenkiintoista huomata, kuten suurin osa aineiston meemeistä, kyseinenkin meemi asettuu omanlaiseen kategoriaansa, jossa kuvatun poliitikon ulkoisia olemuksia on muokattu, mutta kuitenkin tavalla, joka ei erityisellä tavalla esimerkiksi pilkkaa ulkonäköä. Ulkonäön muokkaus paremminkin toimii elementtinä, jonka avulla poliitikosta tai hänen toiminnastaan voidaan tuoda julki uudenlaisia näkemyksiä.

¹⁰¹ Giallongo, 2018

5.2.7 Mjäy :3

Kuva 19: Mjäy :3

Meemi on julkaistu 17.6.2022, ja upvoteja sillä on 438.¹⁰² Kuva parodioi vanhaa vasemmistolaista poliittisten ja propagandististen julisteiden kuvastoa. Kuvassa Marinille on laitettu kissankorvat ja käpälän kuvalla somistettu kaulapanta. Marinin kuvasta lähtevät, ikään kuin valonsäteet, osuvat ensin lippua heiluttavaan siluettiin ja lopulta kuvan alareunassa lukevaan tekstiin Chairman Meow. Meemi on osa laajempaa Kissatyttö Marin -meemikuvastoa. Kissatyttö-meemeissä Marin kuvataan antropomorfisena hahmona, joihin liitetään usein ihailua, seksualisointia tai ivaa. Perustan kyseisen havainnon katsaukseen laajempaan kissatyttö-meemikuvastoon ja siihen, miten Marinia on kyseisissä meemeissä kuvattu. Meemin huumori rakentuu laajempaan keskustelualustojen kulttuuriin,

¹⁰² Upvotejen määrä tarkistettu 23.3.2026.

vasemmistolaisen populaarikulttuurin visuaalisen kuvastoon, Suomen puoluekenttään ja näiden kolmen yhdistelyyn.

Lippua heiluttava hahmo on tunnetuimpia suomalaisen meemikaanonin hahmoja. Alkuperäinen kuva on otettu vuonna 2011, Suomen voitettua jääkiekon MM-kultaa. Kuva on otettu Helsingistä, Havis Amandan -suihkulähteen luota, voitonjuhlinnan hulinoista.¹⁰³ Meemiä käytetään usein kuvaamaan esimerkiksi Suomen tai suomalaisten onnistumisiin liittyviä kokemuksia ja tapahtumia. Kuvaan tiivistyy olennaisesti torilla tapaamisen ja siellä juhlinnan mentaliteetti. Analyysin kohteena olevan meemin kannalta kyseisen kuvan sisällyttäminen meemiin voi kertoa meemin tekijän tuesta Marinille tai vaihtoehtoisesti olla osa kissatyttö-Marinin ympärille rakentunutta fanikulttuuria tai sille naureskelua.

Kuva 20: Torille!

Eetu Perno kirjoittaa pro gradu -tutkielmassaan *"Mjääydy Oon Kissa: 3": Sanna Marin -meemit Ylilauta-keskustelupalustalla* siitä, miten kissatyttömeemillä on yhteys laajempaan verkkojen keskustelupalstojen kulttuuriin, johon kuuluu antropomorfiset hahmot.¹⁰⁴ Esimerkkeinä Perno antaa turrikulttuurin ja erinäiset japanilaiset piirroshahmot, sekä niihin ajoittain sävyiltään seksuaalis- tai romanttiset -alakulttuurit. Vaikka analyysin kohteena olevassa meemissä ei suoranaisesti ole kuvattu seksuaalis- tai romanttissävytteisiä piirteitä, on kyseisen taustalla vaikuttavan alakulttuurin huomioinen tärkeää juuri Marinin sukupuolen vuoksi. Marinin kuva kauniina ja nuorena

¹⁰³ *Ilta-Sanomat*, 2016. <https://www.is.fi/>

¹⁰⁴ Perno, 2021.

naispoliitikkona on omiaan synnyttämään eräänlaista fanikulttuuria, vaikkei välttämättä erityisen koherenttia. Jokseenkin implisiittinen Marinin seksuaalisointi onkin nähdäkseni sisäänrakennettu kissatyttö-meemeihin, vaikkei yksittäinen meemi olisi suoranaisesti seksuaalisoinva.

Meemin värimaailma, kontrasti, asettelu sekä tekstin fontti ilmentävät vanhoja vasemmistolaisia, poliittisia ja propagandistisia julisteita. Tyyli tuo mieleen muun muassa suosittut Che Guevara - julisteet. Irlantilainen taiteilija Jim Fitzpatrick muunsi Alberto Cordan kuuluisan Che Guevarasta otetun kuvan, *Guerrillero Heroico*, tunnetuksi populaarikulttuurin ilmiökseen.¹⁰⁵ Meemin asettelu ja orientalistinen fontti puolestaan muistuttavat Mao Zedongia kuvaavia julisteita. Meemin teksti, Chairman Meow, myös parodioi Mao'a. Mao Zedongin julisteiden osalta meemin asettelu ja tyyli tuovat mieleen muun muassa Kiinan kulttuurivallankumouksen aikaisen julisteen.¹⁰⁶

Kuva 21: Kiinan kulttuurivallankumouksen aikainen juliste

¹⁰⁵ Graham, 2008.

¹⁰⁶ The National Archives, 2026. <https://www.nationalarchives.gov.uk/>

Samoin kuin meemissä, julisteessa Mao on johtajana kuvattu kuvan yläreunaan. Hänestä lähtevät valonsäteet osuvat punaisten lippujen kulkueeseen ja niiden alla marssiviin ihmisiin. Asettelyn ja tyylin samankaltaisuus ovat kiistattomia, mutta meemin teksti, Chairman Meow, tuo meemin mielenkiintoisen ulottuvuuden. Marinin nimittäminen Chairman Meow:ksi liittyy olennaisesti kissatyttömeemeihin, mutta sen lisäksi se on humoristinen nimi Mao Zedongille. Nimi Chairman Meow esiintyy populaarikulttuurissa muun muassa Neko Atsume: Kitty Collector -pelissä ja kirjasarjassa Shadowhunters, joissa Chairman Meow on kissa.¹⁰⁷ Meemin sisältämät laajat populaarikulttuurin viittaukset tekevät siitä oivan esimerkin kokoelmameemistä: meemissä yhdisty moni ja näennäisesti toisistaan hyvin erilaisissa kulttuuripesäkkeissä syntyneet ilmiöt. Missäpä muualla Mao Zedongia muistuttava estetiikka, Sanna Marin kissatyttönä ja ”Torilla tavataan!” -meemi kohtaisivat yhtä orgaanisesti.

Poliittisen toimijuuden osalta meemi kommentoi lähes kaikkia toimijuuden alakohtia: meemissä ilmenevät poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittiset tavoitteet, kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi, toiminnan tarkoitus, muista kognitiivisista toiminnoista kumouksellisuus ja negatiivinen vallankäyttö. Poliitikot, heidän edustamansa puolueet ja poliittiset tavoitteet esitetään meemissä historiallisen ja vasemmistolaisen kumouksellisuuden näkökulmasta. Marinin edustaman SDP:n vertautuminen Kuuban tai Kiinan kommunistisiin puolueisiin on tietysti omanlainen vitsinsä. SDP:n politiikkaa ei juuri voi verrata edellä mainittuihin puolueisiin, mutta meemin tekijä kuitenkin esittää puolueet niin sanotusti samalla viivalla, mahdollisesti jokseenkin jaetun vasemmistolaisen aatehistorian nojalla, vaikkakin SDP kategorisesti irtautui vallankumoukselliselta linjalta vuoden 1918 jälkeen. Kyky toimia poliittisten tavoitteiden edistämiseksi on meemissä selkeää. Marinin esitetään joko tavoittelevan Guevaran tai Zedongin kaltaista hallitsijan asemaa propagandistisella julisteellaan, tai on sen jo saavuttanut. Toiminnan tarkoitus heijastelee samanlaisia seikkoja: meemi esittää Marinin pyrkimykset vasemmistolaisena johtajana, ja vitsailee asialla yhdistelemällä erinäistä vasemmistolaisiin johtajiin viittaavaa kuvastoa.

Muista kognitiivisista toiminnoista kumouksellisuus liittyy olennaisesti myös meemissä esitettyyn vasemmistolaisten kumouksellisten historiaan. Toisaalta, meemi vertautuu todella herkullisella tavalla ”Meillä tais olla sama suunta” -meemiin, jossa Marin esitettiin ikään kuin puolueensa arvot hyljänneenä, kansainvälisenä seurapiirihenkilönä. Meemien julkaisuajankohdista näkee, että ”Mjäy :3” -meemi on julkaistu vuotta aiemmin kuin ”Meillä tais olla sama suunta”, eli vielä Marinin pääministerikauden aikana. Mielikuvat Marinista ovatkin suurilta osin julkisuudessa muuttuneet hänen hallituskautensa jälkeen.

¹⁰⁷ Neko Atsume Wiki, 2026. https://nekoatsume.fandom.com/wiki/Neko_Atsume_Wiki
The Shadowhunters' Wiki, 2026. https://shadowhunters.fandom.com/wiki/The_Shadowhunters%27_Wiki

Meemin intertekstuaalisuus tuo esiin sen, että edes meemin tekijä itse ei välttämättä ole tietoinen, mitä kaikkia viittauksia meemi saattaa sisältää. Meemien ammentaessa ajoittain hyvinkin laajasta populaarikulttuurin altaasta, voivat viittaukset sekoittua keskenään tai niiden merkitykset muuttua ja elää omaa elämäänsä. En tiedä, ajatteliko meemin tekijä viittaavansa nimellä Chairman Meow muun muassa peliin tai kirjasarjaan, mutta sellaiset tulkinnat on mahdollista meemistä tehdä.

Meemi saa arvon positiivinen, kaikkien toimijuuden alakohtien näyttäessä vihreää valoa meemille. Mitä tulee poliittisiin karikatyyreihin, meemi tuntuu kaikista ajankohtaisista viittauksista huolimatta poikkeuksellisen perinteiseltä. Marinin ulkoista olemusta on muutettu tavalla, joka herättää tietynlaisia mielikuvia, minkä lisäksi hänet on kuvattu perinteisen vasemmistolaisen julisteen kanssa. Kuvitukseltaan meemissä liikutaan perinteisen vasemmistolaisella kentällä, ja ilman seikkaperäistä analyysiäkin, kyseinen viesti välittyy meemistä.

5.2.8 Never stop the madness

Kuva 22: *Never stop the madness*

Meemi on julkaistu 8.12.2021, ja *upvoteja* sillä on noin 1600.¹⁰⁸ Meemin taustalla on tunnettu meemipohja, joka tunnetaan samaisella nimellä: ”Never stop the madness” tai ”Never stop the madness ja kohta vedetään taas”. Kuva on muokattu alun perin Aku Anka -sarjakuvaruudun pohjalta, jossa esiintyvät Aku ja puussa oleileva Roope Anka. Kyseisen meemin tapauksessa Marinin kasvot on muokattu Roope Ankan tilalle. Meemi on tunnettu kotimaisessa meemikuvastossa, vaikkakin sen

¹⁰⁸ *Upvotejen* määrä tarkistettu 26.9.2025.

alkuperä on jokseenkin hämärän peitossa. Meemin lienee alkujaan kotimaisten verkkokeskustelujen kentältä.

Kuva 23: Alkuperäinen sarjakuvaruutu

Alkuperäisen sarjakuvan jäljille oli vaikea päästä, mutta lähimmäksi tulee Aku Ankan kotimaisilta Facebook-sivuilta löytynyt julkaisu.¹⁰⁹ Julkaisussa on kuva, jonka ohella lukee: ”Mikä on kaikkien aikojen legendaarisin kuplateksti? Kommentoi suosikkisi alle! ☁️”. Itse alkuperäisen sarjakuvaruudun teksti ei ole erityisen ihmeellinen, mikä puhuu osaltaan sen puolesta, että julkaisun tekijä on tietoinen meemistä.

Meemin sanomaa ”Never stop the madness ja kohta vedetään taas!” käytetään usein tilanteissa, joissa viitataan pidempikestoiseen alkoholin tai muiden päihteiden käyttöön. Meemi toimii myös kontekstissa, jossa viitataan jollain tapaa muuten kestävämmän tai sopimattoman toiminnan jatkamiseen, myös politiikan kontekstissa. Meemin ajankohdan huomioon ottaen, meemi viitanee Marinin ensimmäiseen juhlintakohuun, joka oli myös ylempänä käsitellyn meemin ”Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.” aiheena. Meemissä Marinin riehakas katse yhdistettynä juhlintakohun kontekstiin viittaa siihen, että Marinin juhlintaa ihmetellään, mutta Marinin reaktio on jatkaa toimintaa sellaisenaan.

Poliittisen toimijuuden osalta meemi kommentoi vallankäyttöä, sekä positiivista että negatiivista, positiosta riippuen. Samaan tapaan kuin meemissä ”Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.” meemi esittää Marinilla olevan positiivista valtaa siinä mielessä, että hän voi toimia haluamallaan tavalla mahdollisesta vastuksesta huolimatta. Meemin tapauksessa

¹⁰⁹ Facebook, 2025. <https://www.facebook.com/>

juhlinnasta aiheutunut kohu voidaan tulkita vastustuksena toiminnan jatkamiselle, johon Marin tokaisee, että kohta vedetään taas. Negatiivisen vallankäytön osalta meemin voidaan ajatella asettavan muut ulkona kävijät vaaraan. Mikäli Marin käy ulkona altistumisesta huolimatta, hän käyttää valtaansa negatiivisessa suhteessa muihin. Toiminnan voidaan ajatella vievän valtaa pois sellaisilta juhlijoilta, jotka pyrkivät varovaisuuteen ulkona käymisen suhteen.

Meemi vitsailee politiikan tapahtumalla, varsinaisesti ottamatta kantaa poliittiseen toimijuuteen. Tämä seikka on tutkimuksen kannalta olennainen, sillä se voi kertoa siitä, miten poliittisten meemien tekijät lähestyvät meemiensä aiheina olevia henkilöitä ja tapahtumia. Mitkä seikat ovat onnistuneen meemin kannalta olennaisia, mistä meemin huumori rakentuu ja mikä vaikuttaa onnistuneeseen vastaanottoon meemin yleisön kannalta. Sukupuoli ei meemissä ilmene silmäänpistäväällä tavalla. Marinin kuva, joka on meemin valikoitunut, voidaan ajatella edistävän ajatusta Marinista jotenkin hysteerisenä toimijana, mikä olisi perinteisen seksistinen katsanto naisten toimintaan yleisesti. Tätä todennäköisempää kuitenkin on, että kuvan valinnan taustalla on ajatus siitä, että Marinin villiintynyt katse viittaa hänen juhlimiseen ja siihen liittyvään intoon. Alkuperäinen lehdistökuva ei välitä yhtä levotonta tunnelmaa, mutta meemissä se ilmenee todellista otosta vauhdikkaampana.¹¹⁰

Meemi saa arvon haitallinen. Meemi ei kiellä poliittista toimijuutta, mutta se ei näe sitä myönteisenä asiana. Verrattuna samaista juhlintakohua kuvaavaan meemiin, ”Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.”, ”Never stop the madness” on kokonaisuutena tuomitsevämpi Marinin toimintaa kohtaan. Meemin teksti ja Marinin esitetty riehakkuus ovat kriittisempiä kuin oluen avaaminen harjalla. ”Never stop the madness” vie ilmiön kommentoinnin vitsailusta ivaan ja kritiikkiin, mikä puhuu haitallisen arvon puolesta. Karikatyyrimäisyyden osalta meemi istuu luontevasti poliittisen, humoristisen ja visuaalisen materiaalin jatkumolle. Meemi liioittelee Marinin toimintaa yhdistämällä vauhdikkaan lehdistökuvan yleisesti alkoholin käyttöön liitetyn meemin kanssa, luoden karikatyyrimäisen vaikutelman hänen toiminnastaan poliitikkona.

¹¹⁰ *Uusi-Suomi*, 2019. <https://www.uusisuomi.fi/>

5.2.9 Yllä oleva kuva on kovaa vauhtia muuttumassa meemiksi ainakin Twitter-kuplani mukaan

Kuva 24: Yllä oleva kuva on kovaa vauhtia muuttumassa meemiksi ainakin Twitter-kuplani mukaan

Meemi on julkaistu 28.4.2021, ja *upvoteja* sillä on noin 2300.¹¹¹ Meemissä yhdistyvät kuva hallituksen lehdistötilaisuudesta keväältä 2021 ja meemipohja, jossa on kolme sutta. Kuva on muokattu kuva susista, joista kaksi nauraa, kun taas keskimäinen näyttää tympääntyneeltä.¹¹² Alkuperäinen kuva poliitikoista on kuvankaappaus videolta, joka on otettu hallituksen tiedotustilaisuudesta koskien kehysriihtä.¹¹³ Meemipohjaa susista käytetään usein luomaan vertauksia kolmen asian tai henkilön välillä. Kyseisessä meemissä Saarikon ja Marinin myönteiset ilmeet vertautuvat Ohisalonnäennäisen vakavaan katseeseen. Kuvien asettelu vastaa meemipohjaa täsmällisesti, vakavan suden tai meemin tapauksessa Ohisalonnä, ollessa kuvan keskellä. Meemin vitsi rakentuu poliitikkojen reaktioiden lisäksi tiedotustilaisuuden sisältöön. Kehysriihen keskeisimpiä haasteita oli vihreiden ja keskustan väliset näkemuserot turpeen tuotantoa koskien. Vihreät ajoivat nopeampaa turpeen tuotannon alasajoa ilmastoystistä, siinä missä keskusta painotti hitaampaa siirtymää pitkälti taloudellisista syistä. Vaikka

¹¹¹ *Upvotejen* määrä tarkistettu 26.9.2025.

¹¹² KnowYourMeme, 2020. <https://knowyourmeme.com/>

¹¹³ Yle Uutiset, 2021. <https://yle.fi/>

näkemysero itsessään ei ole yllättävä, turpeenviljelyn keskittyessä keskustan kannatusalueille, se on omiaan alleviivaamaan hallituksen keskinäisiä haasteita.

Poliittisen toimijuuden osalta meemi ilmentää poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisia tavoitteita sekä positiivista että negatiivista vallankäyttöä. Poliitikot puolueineen ja tavoitteineen ovat meemissä selkeästi esillä, kunhan meemin osaa sijoittaa oikeaan ajalliseen ja poliittiseen kontekstiinsa. Turvekiista on olennaisessa osassa meemin vitsin kannalta. Sinänsä samankaltaisuuden näkeminen meemissä olevan kahden kuvan välillä on itsessään humoristinen, mutta poliittinen ulottuvuus aukeaa todella vasta, kun huomioidaan kysymys turpeesta. Ohisalon vakavuus verrattuna Saarikon ja Marinin iloiseen katseeseen rakentaa kuvan huumorin. Ohisalo on pettynyt, Saarikko tyytyväinen ja samaten Marin, kiistan vihdoinkin löytäessä jonkinlaisen loppuratkaisun. Saarikon tyytyväisyyttä selittää päätös turpeen energiaveron leikkaamisesta.¹¹⁴

Mitä tulee vallankäyttöön, sen negatiiviset ja positiiviset ulottuvuudet ilmenevät ikään kuin meemin sisällä, poliitikkojen suhteessa toisiinsa. Positiivinen vallankäyttö ilmenee Saarikon ja Ohisalon toiminnassa. Kummankin edustama puolue edustaa omaa näkemystä, jotka turpeen tapauksessa ovat jokseenkin kilpailevat toistensa kanssa. Yhden puolue siis vastustaa toisen näkemystä. Negatiivinen vallankäyttö ilmenee samalla tavalla. Poliittinen toimijuus ja valta vahvistetaan sen kautta, että toinen puolue voittaa poliittisen väännön. Tällöin toimijuus asian suhteen on poissa eriävää mielipidettä edustavan poliitikon puolueelta, meemin tapauksessa Ohisalon.

Meemi ei nosta sukupuolta kepinnoikkaan. Huumori syntyy poliitikkojen reaktioiden samankaltaisuudella kuvan susien kanssa. Meemi toimisi yhtä lailla, jos lehdistötilaisuuden puhujat olisivat olleet miehiä. Mikäli susia oltaisiin muokattu toisenlaisiksi eläimiksi, kuten kissoiksi, olisi sukupuolen rooli meemissä erilainen.¹¹⁵ Meemipohja susista vastaa kuitenkin alkuperäistä. Meemi saa arvon positiivinen. Poliittinen toimijuus on esitetty selkeästi ja ivailematta. Iva kohdistuu hallituksen keskinäiseen dynamiikkaan ja sen sisäisiin haasteisiin, ei poliitikkojen toimintaan naisina. Verrattuna karikatyyreihin meemi ilmentää joitain perinteisiä karikatyyrin piirteitä. Vaikka poliitikkoja itsessään ei ole meemissä verrattu susilta näyttäviksi, ilmeikkään liioitellut sudet ovat humoristinen tapa luoda vertauksia poliitikkojen ja meemissä esiintyvien eläinten välillä.

¹¹⁴ MTV Uutiset, 2021. <https://www.mtvuutiset.fi/>

¹¹⁵ Nordholt, 2024, 188-206.

5.2.10 Ensitunnelmat hallituksen budjettiriihen tuloksista

Kuva 25: Ensitunnelmat hallituksen budjettiriihen tuloksista

Meemi on julkaistu sivulle 1.9.2022, ja sillä on noin 1500 *upvoteta*.¹¹⁶ Meemi rakentuu muokatuista kuvankaappauksista Family Guy -sarjasta, joka on animoitu, aikuisille suunnattu komediasarja. Kyseisessä jaksossa eläimet marssivat Nooan arkkiin. Arkissa Nooa osoittaa pingviiniin ja norsun risteymää ja kysyy: ”Mikä helvetti tämä on olevinaan.”¹¹⁷ Otoksesta syntyi meemi, kun kuvankaappauksia käytettiin kuvaamaan kahden eri asian yhdistelmää, ja kyseisestä yhdistelmästä syntyvää vitsiä. Langalta löytyneessä meemissä on pingviiniin ja norsun yhdistelmän sijaan eläin, jossa on norsun ja pingviinin lisäksi kirahvi, krokotiili, majava, aasi ja leijona. Jokainen eläin on kuvattu meemissä Marinin pääministerikauden hallituspuolueena. Hybridieläin edustaa jokaisen puolueen tavoitteita hallitusohjelman suhteen, jonka meemin tekijä näkee vähintäänkin kyseenalaisena kokonaisuutena.

¹¹⁶ *Upvotujen* määrä tarkistettu 6.10.2025.

¹¹⁷ KnowYourMeme, 2019. <https://knowyourmeme.com/>

Kuva 26: *What the hell is this?*

”Ensitunnelmat hallituksen budjettiriihen tuloksista” -meemissä kummastelun kohteena oleva hybridi rakentuu jäteveron korotuksesta, työeläkkeiden nostamisesta, muutoksista matkustuksen tukiin, lapsilisien nostamisesta, opintolainahyvityksistä harvempaan asutuilta alueilta muuttavilta ja ruotsin opetuksesta. Jokainen hybridin osa edustaa budjettiriihen aikaisia keskusteluista erinäisistä puolueille tärkeistä asioista. Seikat on meemissä esitetty karrikoiden ja kärjistäen, mutta ne edustavat keskusteluissa esillä olleita asioita. Meemin tekijä esittää, että budjettiriihen tulos on jotenkin naurettava tai kyseenalainen, vähintäänkin poliittisesti toimimaton.

Poliittisen toimijuuden osalta meemi kommentoi poliitikkojen ja heidän edustamiensa puolueiden poliittisia tavoitteita ja negatiivista vallankäyttöä. Puolueiden tavoitteet on meemissä kuvattu selkeästi. Meemissä mainittujen asioiden todenmukaisuus on tietysti väiteltävissä, vähintäänkin sanamuotojen osalta. Meemistä ilmenee kuitenkin selkeästi se, että meemin tekijän mielestä puolueiden tavoitteet budjettiriihen suhteen muodostavat toimimattoman kokonaisuuden. Negatiivinen vallankäyttö ei ilmene yhtä yksioikoisesti, mutta on nähdäkseen luettavissa rivien välissä. Meemipohjan kysymys, *what the hell is this*, antaa ymmärtää, että hybridiä vastustetaan tai vähintäänkin ihmetellään jollain tapaa. Meemi suhtautuu budjettiriihessä esiin nostettuihin asioihin epäilyksellä, joten meemistä on luettavissa ajatus siitä, että riihen asioiden läpivieminen kokonaisuudessaan voi nakertaa kansalaisten poliittista toimijuutta, sillä meemissä kuvattuja asioita ei koeta mielekkäiksi. Meemin tapa kuvata poliitikon tekoa vitsailee koalitionhallitukseen assosioituvalla kaupankäynnillä, jossa poliittisia päätöksiä tehdään usein kompromissihakuisesti.

Meemi saa arvon muu, sillä toimijuuden tulos ikään kuin nollautuu. Puolueet esitetään meemissä tavalla, jonka mukaan he voivat esittää haluamiaan asioihin budjettiriihessä, mikä puhuu myönteisen suhtautumisen puolesta. Toisaalta, asiat esitetään meemissä naurettavina tai politiikan tavoitteina, joita ei oteta tosissaan. Negatiivisen vallankäytön näkökulmasta toimijuus koetaan vähintäänkin epätoivottavaksi asiaksi, joten kaikkiaan meemi saa arvon muu.

Sukupuoli ei meemissä näy juuri ollenkaan. Meemissä ei esiinny poliitikkoja, jonka lisäksi meemi pui laajemmin hallituksen tekemää politiikkaa esimerkiksi yksittäisen poliitikon toiminnan sijaan. Kuitenkin implisiittinen näkemys, jossa sukupuoli voi vaikuttaa, on mahdollinen. Meemin tekijä saattaa ajatella puolueiden edistämän politiikan olevan typerää, koska hallituksen puolueiden puheenjohtajat ovat naisia. Tällaisia mahdollisia seksistisiä näkemyksiä on tietenkään mahdotonta todistaa, joten sukupuolen vaikutus siihen, miten hallituksen edistämä politiikka koetaan jää spekulointitasolle. Mitä tulee karikatyyreihin, meemi on mielenkiintoinen tapaus. Poliitikan kritisointi vaikuttaa jotenkin perinteisen karikatyyrimäiseltä. Hallituksen budjettiriihestä nostetut yksittäiset esimerkit ja niistä käytetyt karrikoidut ilmaisut tuntuvat perinteisen karikatyyrimäisiltä. Kuitenkin, poliitikot itse puuttuvat kuvasti.

6 Johtopäätökset

Olen analysoinut tutkielmassani Sanna Marinin pääministerikauden hallituspuolueiden puheenjohtajista tehtyjä meemejä ja sitä, miten kyseiset meemit kommentoivat puheenjohtajien sukupuolen ja poliittisen toimijuuden välistä suhdetta. Tämän lisäksi olen pyrkinyt sijoittamaan meemit poliittisen visuaalisen aineiston jatkumolle, karikatyyrien ohelle. Tutkittuani meemejä visuaalisen sisällönanalyysin ja poliittiseen toimijuuteen liittyvien seikkojen avulla, aineistosta muodostuu seuraavanlainen tulos:

Muuttuja	Arvo
Toimijuus	Positiivinen (5)
	Negatiivinen (4)
	Neutraali (1)
	Muu (4)
	Haitallinen (6)

Muuttujan arvon sarakkeiden kohdalla olevat numerot kertovat analyysin kohteena olleiden meemien lukumäärän, jotka vastaavat kyseistä arvoa. Numeerisesti suurin osa meemeistä on toimijuuden kuvauksissaan haitallisia (6). Toiseksi eniten on positiivisia (5), ja kolmantena ovat negatiiviset meemit (4). Neljäntenä on muu-arvon saaneet meemit (4). Neutraalin arvon saaneita meemejä on vain yksi. Ainoa meemi, joka sai neutraalin arvon, oli ”Sannan hakuhistoria”. Kyseisenkin meemin kohdalla pohdin, kallistuuko meemi enemmän negatiivisen vai positiivisen kannalta. Päädyin kuitenkin neutraalin, koska nähdäkseni meemin huumori rakentuu politiikan tilanteen huomattavaan muutokseen sen sijaan, että se kommentoisi jotenkin suorasti juuri Marinin toimintaa poliittikkona. Paremminkin, meemi ei selkeästi esittänyt katsantoa, joka olisi suhtautunut toimijuuteen myönteisesti tai kielteisesti. Lähes jokainen aineiston meemi siis kommentoi kuvattujen naispoliitikkojen toimijuutta jostakin positiosta käsin. Tulos antaakin ymmärtää, ettei naispoliitikkoja tai heidän toimijuutta voi juuri kommentoida neutraalisti, jolloin näitä asioita esittävät meemit rakentavat osaltaan kuvastoa naispoliitikoista ja heidän toimijuudestaan.

Suurin osa meemeistä sai arvon haitallinen. Meemeissä, kuten ”Hidasta Dressman kävelyä” tai ”Meillä tais olla sama suunta” toimijuutta ei kielletä, mutta sitä esitetään käytettävän väärin tai jopa tuhoisasti. Osa haitallisen arvon saaneista meemeistä lähestyvät toimijuutta banaaliuden kautta. Meemit ”#aamupalagate” ja ”Kesäranta – GOV FLAKES” esittävät toimijuuden haitallisena, mutta politiikan toiminnan banaaliuden kannalta. Poliittisen toimijuuden kuvaaminen margariini- tai

maissihiutalepaketilla ei kerro erityisen vakavasta suhtautumisesta politiikan tekoon. Toimijuus siis tunnustetaan, mutta sen tarpeellisuus tai oikeutus kyseenalaistetaan. Useassa meemissä haitallinen suhtautuminen toimijuuteen liittyy Marinin kohtaamiin kohuihin, joissa kritiikin kohteena oli pääasiallisesti poliitikon toiminta, ei varsinaisesti naispolitiikan toiminta. Vaikkei voi saada varmuutta siitä, etteikö meemin taustalla voisi olla ajatuksia, jotka selittävät Marinin toimintaa sukupuolen kautta, pääasiallinen kritiikki vaikuttaa kohdistuvan jotenkin sopimattomaksi koettuun toimintaan sen sijaan, että toimintaa esimerkiksi selitettäisiin sukupuolella.

Valmista meemipohjaa hyödynnettiin kuudessa meemissä. Tällaisia meemejä olivat ”Ensitusnunnelmat hallituksen budjettiriihen tuloksista”, meemi, jossa poliitikkoja verrattiin kolmeen suteen, ”Never stop the madness”, ”Aktiivimalli, aktiivimalli on tullut takaisin!”, ”Hidasta Dressman kävelyä” ja ”Hallitusneuvottelut 2023”. Aineiston meemeistä alle puolet hyödynsivät valmista meemipohjaa. Kokoelmameemejä puolestaan olivat ”Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.”, ”Marsalkka Marin”, ”Sannan hakuhistoria” ja ”Mjäy :3”. Suurin osa meemeistä oli itsenäisiä tuotoksia, eli meemien tekijät olivat itse luoneet meemit. Visuaalisesti moni meemi rakentui oikeaan valokuvaan tai näyttökaappaukseen, joka oltiin muokattu meemiksi, esimerkiksi lisäämällä tiettyjä elementtejä niihin.

Meemeissä esiintyneistä henkilöistä Marin oli selkeästi eniten esillä. Aineisto jakautuikin hakusanojen ja niiden sisältämien osuimien mukaan aihepiireittäin alalukuihin Sanna Marin -meemit ja muut meemit. Muut-meemit kategoriassakin Marin oli selkeästi esillä, vaikkakin meemeissä oli myös Marinin hallituksen politiikkaan ja kokoonpanoon liittyvää kommentaatiota. Vaikka ennakoinkin aineiston painottuvan Mariniin ja hänestä tehtyihin meemeihin, odotin silti laajempaa kuvastoa muista poliitikoista. Marinin lisäksi samankaltaisia nuoria naispoliitikkoja oli hallituksessa kuitenkin useampia. Myöskään hallituksen kohtaamat kohut eivät koskettaneet ainoastaan Marinaa. Katri Kulmuni erosi tehtävästään käymänsä viestintä- ja esiintymiskoulutusten jälkeen, ja koulutuksista seuranneiden kohujen seurauksena, kun kävi ilmi, että hintavat koulutukset oltiin maksettu ministeriön varoista.¹¹⁸ Todettakoon, että Kulmunista ja viestintäkohusta varmasti löytyy meemejä, mutta ei aineistoni rajausten puitteissa. Kohut ja poliitikon nuori ikä eivät kuitenkaan ”riitä”, että päätyisi laajemman meemikuvaston aiheeksi. Ennakoin, että Anna-Maija Henriksson olisi iän puolesta saattanut jäädä vähemmälle huomiolle aineistossa, mutta niin jäivät Maria Ohisalo, Katri Kulmuni ja Li Andersson. Ikäkään ei nähtävästi ole kriteeri, jonka perusteella löytäisi itsensä meemistä.

Sinänsä Marinin ylliedustus aineistossa ei ole yllättävää, koska Marinin politiikan lisäksi hänen henkilökohtaiset ominaisuudet ja toiminta olivat hallituskauden aikana julkisen keskustelun

¹¹⁸ Yle Uutiset, 2020. <https://yle.fi/>

kestoaiheita. Myös pääministerin asema luonnollisesti asettaa Marinin toimijaksi, jonka kautta hänet nähdään vastuullisena tai johtajana suhteessa muiden puolueiden puheenjohtajiin. Pääministeri luonnollisesti saa myös eniten julkisuutta ja mediahuomiota, mikä lisää hänen näkyvyyttä. Olisi ollut mielenkiintoista nähdä, miten poliitikkojen kuvaukset eroaisivat toisistaan. Korostuisivatko erilaiset ominaisuudet eri poliitikoista tehdyissä meemissä, tai nähtäisiinkö joidenkin hallituspuolueiden poliitikot myönteisemmässä valossa kuin toiset. Vastaavaa tutkimusta varten aineiston otanta tulisi olla huomattavasti laajempi.

Merkittävimpiä löydöksiäni on se, ettei suurimmassa osassa meemejä sukupuoli itsessään ole meemin keskiössä, saati poliittisen toimijuuden kannalta olennainen tekijänä. Poliitikoille ja heidän toiminnalleen nauretaan, mutta ivan kohteena on useimmin juuri politiikan teko, ei poliitikot tai heidän henkilökohtaiset ominaisuudet, vaikka tietysti aineistosta ja laajemmin verkossa olevista lukemattomista meemeistä löytyy myös seksistisiä tai naispoliitikon toimijuutta vähätteleviä tuotoksia. Ennen tutkimusta olin ennakoanut vähättelevän sävyn olevan selkeämpi tai jotenkin tiukemmin sidoksissa Marinin hallituskauden puolueen puheenjohtajien sukupuoleen. On todettava, että sinänsä on mahdotonta arvioida, onko naispoliitikkoa kritisoivan meemin taustalla kielteinen suhtautuminen hänen edistämäänsä politiikkaan vai häneen juuri naisena, jolloin meemin motiivi olisi vähintäänkin seksistinen.

Sukupuolen kommentoinnilla on kuitenkin osansa meemeissä esitetyssä kritiikissä. Meemit ”Disney hallitus” ja ”Tytöt leikkii hallitusta” kyseenalaistavat toimijuuden selkeästi suhteessa poliitikkojen sukupuoleen. Molemmat meemit esittävät poliitikot ”tyttöinä”, jotka eivät oikeastaan tiedä mitä tekevät, kunhan ovat kuin sattumalta tulleet valituiksi johtamaan maata. Hallituksen politiikka on ikään kuin lasten leikkimisen kuvausta, jossa ”tytöt” koittavat johtaa Suomea. Huomionarvoista on, että ”Tytöt leikkii hallitusta” on aineistoin suosituin meemi *upvotejen* perusteella. Joko meemin huumori tai laajempi sanoma naisten poliittisen toimijuuden vähättelystä on siis saanut osakseen kannatusta. Sukupuoli on asia, joka vaikuttaa käsityksiin ja tulkintoihin vallanpitäjistä. Sekä meemien tekijöiden sukupuoli ja poliitikkojen sukupuoli ovat olennaisesti osa niitä tulkintoja, joita meemienkin taustalta löytyy, vaikkakaan meemien tekijöiden sukupuolesta ei voi saada varmuutta. Redditin käyttäjien tilastoinnin perusteella rohkenen väittää, että suurin osa aineiston meemeistä on miesten tekemiä. Vaikka monessa meemissä sukupuoli ei tuntunut korosteiselta, emme voi olla varmoja, mitkä intentiot meemin tekijän taustalla ovat. Onko Terminaattori-Marin kuvattu salaisesti pahana, koska hän on nainen? Hienovaraisempaan kritiikkiin ei ilman haastatteluaineistoa voi oikeastaan päästä käsiksi. Aina voi arvioida ja perustaa havaintoja erinäisiin seikkoihin, mutta tyhjentävää analyysiä tai varmuutta meemin tekijän kannasta ne eivät tarjoa.

Sinänsä on tietysti myönteinen ilmiö, että aineiston meemit käsittelevät suurilta osin muita asioita kuin sukupuoli ja ulkonäköä. Vitsit rakentuvat politiikkaan, ei poliittikkoon. Tähän liittyy toisaalta myös näkökulma, jonka mukaan naispoliitikoille ja naisten toiminnalle nauraminen vahvistaa yhteiskunnallisia valtarakenteita, ja vähättelee naisten toimijuutta. Ei olekaan yksioikoista tai turhanpäiväistä kenestä ja mistä meemejä tehdään. Aineiston meemeistä moni niistä toimisi kuitenkin yhtä lailla, jos vitsin kohteena olisi miespoliitikko. Sukupuolen vaikutus ja sen tulkinta suhteessa poliittiseen toimijuuteen on asia, jota on vaikea tutkia, varsinkin verrattain suppealla aineistolla. Pienestä aineistosta on vaikea tehdä yleistettäviä tuloksia. Koen kuitenkin, että sukupuolen huomioiminen verkkosisällössä on tästä huolimatta todella tärkeää. Internetin erinäisten poliittisten kuplien keskustelun kärjistyessä enenevässä määrin, on tärkeää huomioida, miten ihmiset lähestyvät sellaisia ominaisuuksia valtaapitävissä, joihin he eivät lopulta voi juurikaan vaikuttaa, kuten sukupuoleen.

Marinin hallitusta seurannut Petteri Orpon hallitus ja siitä tehdyt meemit olisivat myös mielenkiintoinen tutkimusaineisto. Kyseisestä hallituksesta tehtyjä meemejä tarkastellessa Orpon lisäksi meemeissä esiintyy usein valtiovarainministeri Riikka Purra. Kummastakin poliitikosta tehdyt meemit vaikuttavat lähtökohtaisesti kielteisiltä, mutta ero Purraa tehtyjen meemien ja perussuomalaisen aikaisemman puheenjohtaja Jussi Halla-ahon välillä on huomattava. Purraa tehdyistä meemeistä näkyy selkeästi nykyisen hallituksen talouspolitiikka ja tarkemmin siihen kohdistuva kritiikki. Halla-ahoa kuvaavissa meemeissä häntä tituleerataan usein ”Mestariksi”, joka puolestaan liittyy laajempaan tyyliin Halla-ahon kannattajien verkkokeskusteluissa. Mestari-meemeissä rakennetaan omanlaista fanikulttuuriaan, jossa ihailu naamioidaan ironiseen huumoriin. Vaikka talouspolitiikka vaikuttaa kiistatta Purraa tehtyihin meemeihin, olisi mielenkiintoista verrata näistä kahdesta poliitikosta tehtyjä meemejä.

Palatakseni Denisovan määritelmään poliittisista meemeistä, jonka mukaan meemit pääasiassa kohdistavat kritiikkiä vallanpitäjiin, olisi mielenkiintoista selvittää jatkotutkimuksessa, kuvataanko miespoliitikoista tehdyistä meemeistä heidän toimijuutta eri tavalla vai nähdäänkö se naispoliitikkojen tapaan jotenkin usein haitallisena asiana. Vaikka oletuksena saattaisi olla se, että meemin aiheeksi joutuminen jotenkin automaattisesti asettaisi poliitikon naurun alaiseksi, on myös meemejä, jotka selkeästi ihannoivat esittämänsä poliitikkoa, kuten ylempänä mainittu Halla-ahon lisänimi ”Mestari”, ja sen ympärillä pyörivä kuvasto. Meemejä käsittelevässä alaluvussa kirjoitin, kuinka Lalancette ja Small kuvailivat poliittisia meemejä siten, että ne joko kommentoivat, kritisoiivat, tukevat tai vastustavat poliitikkoja. Yksikään aineistossa olevista meemeistä ei kuitenkaan osoittanut tukea tai ihailua. Sellaisetkin meemit, kuten ”Mjäy :3”, joista löytyi ihailuksikin tulkittavaa kuvastoa, olivat lopulta niin ironisia tai liioiteltuja, ettei ihailu ollut suhtautuminen, joka ainakaan suorasti ilmenisi meemissä.

Meemit ovat selkeästi ajankohtaisimpia ja näkyvimpiä poliittisen huumorin ilmentymä. Meemit vaikuttavat olevien myös saavutettavimpia tapoja osallistua poliittiseen keskusteluun – keskustelun syvyyden tai tason huomioimatta. Erona edeltäjiinsä karikatyyreihin, meemit ovat demokraattisempia, niiden kuroessa umpeen poliitikkojen ja äänestäjien välistä hierarkiaa Kuka tahansa voi tehdä meemin verkosta löytämänsä kuvan perusteella, joko muokkaamalla itse kuvaa tai käyttämällä valmista meemipohjaa. Karikatyyrien teko on kuitenkin ammattimaista: osuva karikatyyri on taiteellisen kyvykkyyden ja politiikan osuvan kommentoimisen manifestaatio. Meemeiltä ei yhtä lailla voi odottaa välttämättä yhtä ”tasokasta” kommentaatiota, mutta nähdäkseni meemien saavutettava luonne on omiaan edistämään poliittiseen keskusteluun osallistumista. Myös omanlainen kömpelyys voi olla meemeille tarkoituksellista huumorin rakentamista. Toisaalta, jos meemit ovat ainoa tai pääasiallinen väylä, jonka kautta saa poliittisen tiedon, on vaarana, että käsitys politiikan tilasta välittyy yksinkertaistettuna tai poliittisesti väärittyneenä. Meemien poliittinen kommentointi rakentuu meemin tekijän käsitykseen politiikasta tai poliitikosta, joten tekijän näkemys kyseisestä aiheesta tai henkilöstä vaikuttaa suoraan siihen, miten se meemissä esitetään. Jotta meemin vitsi aukeaa, tulee katsojalla olla jonkinlainen käsitys meemin aiheesta jo entuudestaan, tai selvittää asia meemin näkemisen jälkeen. Jälkimmäisessä tapauksessa riski on se, että meemin implisiittiset näkemykset meemin aiheesta väärittävät katsojan tiedonhakua ja siten mahdollisesti hänen näkemystä aiheesta.

Meemien tulevaisuus näyttäytyy kenties aiempaa vaikutusvaltaisempana. Meemien luomisessa korostuukin vastaisuudessa turvallisuus ja vastuullisuus. Vallanpitäjätkin ovat, erityisesti Suomen kaltaisessa pienessä ja verrattain matalahierarkkisessa valtiossa, ihmisiä, joilla on oikeus yksityisyyteen, vaikkakaan ei samassa määrin kuin yksittäisillä kansalaisilla. Tekoälyn ja *deepfake*-teknologian¹¹⁹ hyödyntäminen erilaisessa verkkosisällöissä lienee yleistymään päin tulevaisuudessa. Uusia teknologioita on valitettavasti mahdollista käyttää tavalla, joka ei kunnioita kohteena olevan ihmisen yksityisyyttä. Teknologioiden riskit on tärkeä tiedostaa eritoten poliittisissa konteksteissa, ja miettiä, miksi joku haluaisi tehdä *deepfake*-videon jostain poliitikosta, ja mikä on videon tekijän mahdollinen tarkoituksperä. En pidä yksinomaan tekoälyllä tehtyjen meemien korvaavaan ruohonjuuritasolta ponnistavia, ihmisen tekemiä meemejä. Meemejä ympäröivää keskustelua väärittää se, että meemien tekemiseen ja niiden kotikutoisuuteen liitetään tietynlaista ylpeyttä. Tekoälyn tekemä meemi on sieluton.

Aineistoni, kehittelemäni metodi ja tutkimuskysymykseni edustavat poliittisen historian tutkimuskentässä uudenlaista avautusta. Tulevaisuudessa yhä suurempi osa poliittisen historiainkin

¹¹⁹ *Deepfake* on videoväärennös, joka vaikuttaa todelta. *Deepfake*-videoissa usein esitetään jokin henkilö sanomassa tai tekemässä jotakin, mitä todellisuudessa ei ole tapahtunut. Videoiden käyttö on huomionarvoista erityisesti henkilökohtaisessa ja politiikan konteksteissa, erilaisten väärinkäytösten riskien vuoksi.

lähdeaineistoista on verkossa julkaistua materiaalia. Toivon tutkimuksellani rohkaisevan muita alan opiskelijoita ja tutkijoita tarttumaan rohkeasti uudenlaisiin tutkimusaiheisiin ja -aineistoihin. Jotta historiantutkimus voi kontribuoida poliittisiin ja yhteiskunnallisiin keskusteluihin, on uskallettava tutkia asioita, jotka ovat ajankohtaisia. Meemit ja eritoten poliittiset meemit ovat mittava ja mielenkiintoinen aineisto. Rajaukset ja aihepiirit voivat olla mitä moninaisempia, ja meemien avulla voidaan tutkia monta poliittisen historian alan kannalta relevanttia asiaa. Toimijuus ja sukupuoli ovat vain yhdenlaisia rajoituksia. Meemeihin kohdistuva analyysi on mahdollista kohdentaa esimerkiksi johtajuuden esityksiin, kansalaisten ja poliitikkojen väliseen suhteeseen, kotimaan tai ulkomaiden päivän polttaviin poliittisiin keskusteluihin ja niin edelleen. Meemit ovat vahvasti tätä aikaa, eikä niiden tutkimuksen merkitystä käy kiistäminen. Omanlaisen viihteellisyyteensä tutkimuksen tekoon olennaisesti tuo se, kun kertoo omasta tutkimuksestaan muille. Itse tutkimustyö tuntuu välillä todella memeettiseltä. Tutkielmaa kirjoittaessa kaveri kysyy, missä vaiheessa menet, ja vastaat hänelle, että ihan pieni hetki, pitää nopeasti tarkistaa onko tämä Marinin corpse paint nyt enemmän Immortal- vai Mayhem-tyylinen. Meemien tutkiminen on palkitsevaa ja opettavaista. Tutkimus avaa uudenlaisia asioita populaarikulttuurin ilmiöistä.

Meemit ovat osa kehitystä, jossa verkossa tapahtuva poliittinen kehitys on enenevässä määrin se alusta, jonka kautta ihmiset osallistuvat poliittiseen keskusteluun ja vaikuttamiseen. Meemien ja poliittisten meemien tulevaisuus poliittisen vaikuttamisen ja osallistumisen kanavana lienee kasvamaan päin. Uskon meemien vaikutuksen näkyvän entisestään poliitikkojen julkisuus- ja henkilökuvan rakentamisessa. Kenties tulevaisuudessa poliitikon viestintäyksikössä työskentelee meemivastaava, jonka tehtävä on rakentaa memeettistä sisältöä poliitikosta tietyille yleisölle. Se, miten poliitikkojen vastaavat hankkeet otetaan vastaan, on asia erikseen. Meemit edustavat omanlaista poliittista vastarintaa: ei ole vähäpätöistä, että tutkimuskirjallisuus osoittaa meemien pääasiassa kritisoiivan poliitikkoja. Vaikken usko poliitikkojen itsensä lähtökohtaisesti ilahtuvan ajatuksista, että he tai heidän toimintansa on kriittisten meemien aiheena, on mielekästä huomata, että poliittisissa meemeissä vitsi tapaa kohdistua valtaan ja vallanpitäjiin. Tietysti meemit voidaan kokea myös imartelevina, mikäli ne ovat myönteisiä. Itsensä löytäminen meemistä kertoo myös tunnettavuudesta. Toivottavasti kansalaiset pitävät jatkossakin tärkeänä viihteellistä vallanpitäjiä. Kenties meemien luominen on omanlaista terapiaa vallassa oleviin tyytymättömille kansalaisille tai poliittista vaikuttamistyötä ja osallistumista päivän politiikan keskusteluihin.

Lähteet

6.1 Primääriaineisto

Reddit-verkkosivut, r/Suomi. <https://www.reddit.com/r/Suomi/>

1. Meemi: #aamupalagate
<https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/nq0wr9/aamupalagate/>
2. Meemi: Shannargth
<https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/u3amhp/shannargth/>
3. Meemi: Submarin
<https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/fhzz9x/submarin/>
4. Meemi: Kesäranta – GOV FLAKES
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/nozbcd/kes%C3%A4ranta_gov_flakes/
5. Meemi: Närästääkö?
<https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/wrlxff/n%C3%A4r%C3%A4st%C3%A4%C3%A4k%C3%B6/>
6. Meemi: Kansalaiset, medbörjare. Täten julistan pikkulauantain alkaneeksi.
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/rbifxy/kansalaiset_medb%C3%B6rjare_t%C3%A4ten_julistan/
7. Meemi: Marsalkka Marin
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/s92dgz/marsalkka_marin/
8. Meemi: Marinin hakuhistoria
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/t4w4mt/sannan_hakuhistoria/
9. Meemi: Hallitusneuvottelut 2023
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/12ajvic/hallitusneuvottelut_2023/
10. Meemi: Hidasta Dressman kävelyä
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/n3nwmk/hidasta_dressman_k%C3%A4vely%C3%A4/
11. Meemi: ”Aktiivimalli, aktiivimalli on tullut takaisin!”
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/iuo9k8/aktiivimalli_aktiivimalli_on_tullut_takaisin/
12. Meemi: Space Marin tarvitsi tuekseen Sisters of Hallituksen!
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/fhz7g4/space_marin_tarvitsi_tuekseen_sisters_of/
13. Meemi: Tytöt leikkii hallitusta
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/j177i1/tyt%C3%B6t_leikkii_hallitusta/
14. Meemi: Disney hallitus

- https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/jdvip1/disney_hallitus/
15. Meemi: Meillä tais olla sama suunta
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/16ze7xt/meill%C3%A4_tais_olla_sama_suunta/
16. Meemi: T-2022
<https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/z177rz/t2022/>
17. Meemi: Mjäy :3
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/veewqt/mj%C3%A4y_3/
18. Meemi: Never stop the madness
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/rbry4a/never_stop_the_madness/
19. Meemi: Yllä oleva kuva on kovaa vauhtia muuttumassa meemiksi ainakin Twitter-kuplani mukaan
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/n0d64y/yll%C3%A4_oleva_kuva_on_kovaa_vauhtia_muuttumassa/
20. Meemi: Ensitunnelmat hallituksen budjettiriihen tuloksista
https://www.reddit.com/r/Suomi/comments/x3delg/ensitunnelmat_hallituksen_budjettiriihen/

6.2 Kirjallisuus

1. Dawkins, R.: The Selfish Gene: 40th Anniversary Edition. Oxford, Oxford University Press, 245-260, 2016.
2. Denisova, A. Internet Memes and Society: Social, Cultural, and Political Contexts, Taylor & Francis Group, 2019.
<https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.4324/9780429469404>
3. Dolan, K. When Does Gender Matter: Women Candidates and Gender Stereotypes in American Elections, Oxford University Press, 2014.
<https://doi.org/10.1017/S1537592715000857>
4. Giallongo, A. The Historical Enigma of the Snake Woman from Antiquity to the 21st Century. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2018.
<https://doi.org/10.24908/encounters.v20i0.13898>
5. Graham, T. “Che Guevara, Jim Fitzpatrick and the Making of an Icon.” History Ireland 16, 4: 52–53, 2008.
<https://www.jstor.org/stable/27725840>
6. Hannak A., Sapiezynski P., Kakhki A. M., Krishnamurthy B., Lazer D., Mislove A., & Wilson C. “Measuring personalization of web search.” The 22nd international conference on World Wide Web, Association for Computing Machinery, 527–538.
<https://doi.org/10.1145/2488388.2488435>

7. Lalancette M., & Small T. “‘Justin Trudeau – I Don’t Know Her’: An Analysis of Leadership Memes of Justin Trudeau”. *Canadian Journal of Communication*, 45.2, 2020.
<https://doi.org/10.22230/cjc.2020v45n2a3445>
8. Miltner, K. “Internet memes.”, J. Burgess, A. Marwick, & T. Poell (Eds.), *The SAGE handbook of social media*, SAGE Publications Ltd, 412-428, 2018.
<https://doi.org/10.4135/9781473984066>
9. Niemi, M. K.: *Kaksi tietä huipulle – Media ja puoluejohtajuus Suomessa naisten noususta populismin aaltoon*. *Annales Universitatis Turkuensis*, 2014.
10. Nordholt, L. S.: “From Pussy Panic to a Fascination with Felines: The Gendered Representations of Cats in Suffrage Postcards.”, *Gender and Animals in History: Yearbook of Women’s History* 42, Amsterdam University Press, 2024.
<https://doi.org/10.2307/jj.13609901.14>.
11. Kabeer, N.: “Resources, Agency, Achievements: Reflections on the Measurement of Women's Empowerment”, *Development and Change*, 30: 438, 1999.
<https://doi.org/10.1111/1467-7660.00125>
12. Kettunen L. & Paukkeri M-S. ”Utilisation of Artificial Intelligence in Monitoring Hate Speech”. *Publications of the Ministry of Justice, Reports and guidelines*, 2021:19. Ministry of Justice Finland, Helsinki, 2021.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-811-0>
13. Kolehmainen, M.: ”Populaariksi piirretty politiikka: Itse valtiat ja poliittinen huumori”, *Politiikka*, (48.4), 250-261, 2006.
<https://doi.org/10.1111/1467-7660.00125>
14. Perno, E. ”Mjäyöy oon kissa: 3” : Sanna Marin -meemit Ylilauta-keskustelualustalla’. *Jyväskylän yliopisto*, 2021.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-202107014114>
15. Sanghvi M., & Hodges M. “Marketing the female politician: an exploration of gender and appearance”. *Journal of Marketing Management*, 15-16/2015. 1676-1692.
<https://doi.org/10.1080/0267257X.2015.1074093>
16. Saresma T., Pöyhtäri R., Kosonen H., Haara P. & Knuutila A., ”Poliittisten toimijoiden kokema vihapuhe sukupuolittuneena poliittisena väkivaltana”. *TUNICRIS-julkaisut*, 2020.
<https://doi.org/10.23994/lk.121897>
17. Seppänen J. *Visuaalinen kulttuuri – Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle*. Tampere, Vastapaino, 2005.
18. Shifman, L. *Memes in Digital Culture*. MIT Press, 2013.
<https://doi.org/10.7551/mitpress/9429.001.0001>

19. Sparby D. "Meming the Party Divide: Representations of Gender in Political Memes". *Enculturation – Journal of Rhetoric, Writing and Culture*, 2022.
https://enculturation.net/meming_misogyny
20. Steiner T., Kostainen A., ja Kruisselbrink M. "Geolocation in the Browser," 2019 World Wide Web Conference, Association for Computing Machinery: 913–918, 2019.
<https://doi.org/10.1145/3308560.3316538>
21. Streicher, L. H.: "On a Theory of Political Caricature", *Comparative Studies in Society and History*, 9(4): 427–445, 1967.
<https://doi.org/10.1017/S001041750000462X>
22. Vainikka, E. "Naisvihan tunneyhteisö – anonymisti esitettyä verkkovihaa Ylilaudan ihmishuuhdekeskusteluissa". *Media & Viestintä* 42: 1, 2019.
<https://doi.org/10.23983/mv.80179>

Muut lähteet

1. "Analyysi: Perussuomalaiset havahtui rasismiin vasta kansainvälisen huomion myötä". *Yle Uutiset*, 18.12.2025.
<https://yle.fi/a/74-20200641> [luettu 28.4.2026].
2. Breaking Down How Instagram Search Works. Instagram-verkkosivut, 2021.
<https://about.instagram.com/blog/announcements/break-down-how-instagram-search-works> [vierailtu 29.4.2026].
3. "Chairman Meow". Neko Atsume Wiki -verkkosivut.
https://nekoatsume.fandom.com/wiki/Chairman_Meow [vierailtu 26.3.2026].
4. "Chairman Meow". The Shadowhunter's Wiki -verkkosivut.
https://shadowhunters.fandom.com/wiki/Chairman_Meow [vierailtu 26.3.2026].
5. Distracted Boyfriend. KnowYourMeme-verkkosivut, 22.8.2017.
<https://knowyourmeme.com/memes/distracted-boyfriend> [vierailtu 2.4.2026].
6. Donald Trump - Trump retweets a rare Pepe AND an MLG video. KnowYourMeme-verkkosivut, 13.10.2015.
<https://knowyourmeme.com/photos/1028964-donald-trump> [vierailtu 27.3.2026].
7. Fell Out of a Coconut Tree. KnowYourMeme-verkkosivut, 10.2.2024.
<https://knowyourmeme.com/memes/fell-out-of-a-coconut-tree> [vierailtu 27.3.2026].
8. "'Finland is cool too': PM Sanna Marin responds to Elon Musk's joke on Twitter". *Euronews*, 14.12.2021.
<https://www.euronews.com/2021/12/14/finland-is-cool-too-pm-sanna-marin-responds-to-elon-musk-s-joke-on-twitter> [luettu 25.9.2025]
9. Few more pics from Paris with 🍷. Sanna Marinin Instagram-tili, 2.10.2023.

- <https://www.instagram.com/p/Cx7POwoNDuQ> [vierailtu 24.3.2026].
10. Free Che Guevara Poster print download. Jim Fitzpatrick Gallery -verkkosivut.
<https://jimfitzpatrick.com/product/che-guevara-poster-free-print-download/> [vierailtu 3.4.2026].
 11. Happy May the 4th to all, including the Radical Left Lunatics who are fighting so hard to bring Sith Lords, Murderers, Drug Lords, Dangerous Prisoners, & well known MS-13 Gang Members, back into our Galaxy. You're not the Rebellion—you're the Empire. May the 4th be with you. Valkoisen talon X-tili.
<https://x.com/WhiteHouse/status/1919053040734072844> [vierailtu 21.4.2026].
 12. "Harris: 'You think you just fell out of a coconut tree?'"'. *The Washington Post*, 22.7.2024.
https://www.washingtonpost.com/video/national/-you-think-you-just-fell-out-of-a-coconut-tree/2024/07/22/9c63cc47-2dd1-4056-9a83-f4ce63c369fe_video.html [vierailtu 24.3.2025].
 13. How Facebook Search Works, in Under Two Minutes. Meta-verkkosivut.
<https://about.fb.com/news/2018/11/inside-feed-how-search-works/> [vierailtu 21.4.2026].
 14. Immortal, Metal Wiki -verkkosivut.
<https://metal.fandom.com/wiki/Immortal?file=Immortal2009.jpg> [vierailtu 3.4.2026].
 15. "IS löysi legendaarisen 'Torilla tavataan' -kuvan miehen – näin Krister muistelee vuoden 2011 kultajuhlia". *Ilta-Sanomat*, 22.5.2016.
<https://www.is.fi/mmkiekko/art-2000001184576.html> [luettu 26.3.2026].
 16. "Kehyksistä syntyi sopu, mutta kuinka kauan se kestää? Nämä viisi vaikeaa kysymystä odottavat hallitusta syksyllä". Yle Uutiset, 4.5.2021.
<https://yle.fi/a/3-11913856> [luettu 1.4.2026].
 17. "Kuukauden sana joulukuussa 2019 on huulipunahallitus". Kotimaisten kielten keskus.
<https://kotus.fi/kuukauden-sana-joulukuussa-on-huulipunahallitus/> [vierailtu 23.3.2026].
 18. Laughing Wolves. KnowYourMeme-verkkosivut, 6.7.2020.
<https://knowyourmeme.com/memes/laughing-wolves> [vierailtu 1.4.2026].
 19. "Marin ehdottaa pakollista karanteenia Suomeen saapuville, negatiivinen testitulos ei riittäisi – Yle seurasi pääministerin haastattelutuntia". Yle Uutiset, 28.3.2021.
<https://yle.fi/a/3-11859964> [luettu 22.4.2026].
 20. "Marinilla historiallinen tiedotustilaisuus Tukholmassa – ruotsalainen kolumnisti kommentoi heti pääministerin ulkonäköä". *Ilta-lehti*, 13.4.2022.
<https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/0a3a0967-23f9-466b-9624-03dc97561c15> [luettu 26.1.2026].
 21. "Marinin ateriaetu onkin ollut noin 850 euroa kuussa." Yle Uutiset, 30.5.2021.
<https://yle.fi/a/3-11955478> [luettu 26.1.2026].
 22. "Marinin kohuvideo kiersi kännyköissä: 'Sanna, sinun täytyy tulla ulos'." *Ilta-Sanomat*, 3.11.2025.

- <https://www.is.fi/politiikka/art-2000011597962.html> [luettu 17.3.2026].
23. ”Mika Lintilän puhelimesta lähetettiin meemikuva Marinista – näin viestittely eteni”. Yle Uutiset, 27.2.2024.
<https://yle.fi/a/74-20076685> [luettu 25.9.2025].
24. ”Mikä on kaikkien aikojen legendaarisin kuplateksti? Kommentoi suosikkisi alle! 🐸.” Aku Ankka -Facebook-sivut, 15.9.2025.
<https://www.facebook.com/ankkalinna/posts/mik%C3%A4-on-kaikkien-aikojen-legendaarisin-kuplateksti-komentoi-suosikkisi-alle-/1310304363793641/> [vierailtu 1.4.2026].
25. ”Mitä Sanna Marinin bilevideolla huudetaan? Kohuttu ’jauhojengi’-ilmaus oli tulkintojen mukaan jotain aivan muuta – kuuntele itse.” MTV Uutiset, 18.08.2022.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mita-sanna-marinin-bilevideolla-oikeasti-huudetaan-kohuttu-jauhojengi-ilmaus-oli-tulkintojen-mukaan-jotain-aivan-muuta/8490576> [luettu 17.3.2026].
26. Ms. Sanna Marin, Prime Minister of the Republic of Finland. Youtube, 6.3.2020.
<https://www.youtube.com/watch?v=umzg8Keyybo> [katsottu 26.1.2026].
27. James Franco ”First Time?”. KnowYourMeme-verkkosivut, 30.10.2018.
<https://knowyourmeme.com/memes/james-franco-first-time> [vierailtu 23.3.2026].
28. Jutta Urpilaisen haastattelu Poliitiikka-Suomi -dokumenttisarjassa, jakso 4: Kohut ja selkkaukset, 25.10.2021. Yle Areena.
<https://areena.yle.fi/1-50957002> [katsottu 4.4.2025].
29. ”Katri Kulmuni eroaa valtiovarainministerin tehtävästä, jatkaa keskustan johdossa – puolue valitsee sunnuntaina uuden ministeriehdokkaan”. Yle Uutiset, 5.6.2020.
<https://yle.fi/a/3-11387715> [luettu 31.3.2026].
30. ”Keskisarjan ”nuhjuinen” tyyli täysistunnossa puhuttaa – näin hän kuittasi arvostelun.” *Ilta-Sanomat*, 7.11.2024.
31. ”KKO kovensi Halla-ahon tuomiota”. Yle Uutiset, 8.6.2012.
<https://yle.fi/a/3-6171365> [luettu 28.4.2026].
<https://www.is.fi/politiikka/art-2000010818860.html> [luettu 18.8.2025].
32. People Standing In Front Of Things They Destroyed. KnowYourMeme-verkkosivut, 24.3.2020.
<https://knowyourmeme.com/memes/people-standing-in-front-of-things-they-destroyed> [vierailtu 24.3.2026].
33. ”Pepe the Frog”. Anti-Defamation League -verkkosivut.
<https://www.adl.org/education/references/hate-symbols/pepe-the-frog> [vierailtu 23.9.2025].
34. ”Perinteinen sinipuna vai kokoomuksen ja perussuomalaisten hallitus? Näin vaihtoehtoja arvioivat EK ja Teollisuusliitto”. Yle Uutiset, 3.4.2023.

- <https://yle.fi/a/74-20025547> [luettu 28.4.2026].
35. ”Putin buffs up image while exploring shipwreck off Crimea.” France24.
<https://www.france24.com/en/20150819-putin-action-image-exploring-crimea-shipwreck-mini-sub-russia> [luettu 26.1.2026].
36. ”Putositko jo kärryiltä? Kertaa tästä, mitkä seikat johtivat Vilhelm Junnilan ministeripestin päättymiseen”. Yle Uutiset, 30.6.2023.
<https://yle.fi/a/74-20039234> [luettu 28.4.2026].
37. ”Pääministeri Marin Reutersille: Suomen liittyminen Natoon ’hyvin epätodennäköistä’ tällä hallituskaudella”. Yle Uutiset, 20.1.2022.
<https://yle.fi/a/3-12278447> [luettu 19.3.2026].
38. ”Pääministeri Marin rikkoi valtioneuvoston koronaohjeistusta - annettu 26. marraskuuta”. *Iltalehti*, 7.12.2021.
<https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/3d43f54f-cbc9-4cab-8f6f-2cb2bfa204b4> [luettu 17.3.2026].
39. ”Pääministeri Marin tuuletti estoitta Leijonien maalia fanipaita päällään Nokia Arenassa”. MTV Uutiset, 29.05.2022.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/paaministeri-marin-seuraa-fanipaita-paallaan-jaakiekkofinaalia-nokia-arenassa-ny-mennaa/8440222> [luettu 26.3.2026].
40. Sanna Marinin haastattelu Politiikka-Suomi -dokumenttisarjassa, jakso 4: Kohut ja selkkaukset, 25.10.2021. Yle Areena.
<https://areena.yle.fi/1-50957002> [katsottu 4.4.2025].
41. ”Sanna Marin villitsee maailmalla – 200 mediaa jonossa: ’Kansainvälinen media käy kuumana’”. *Uusi-Suomi*, 11.12.2019.
<https://www.uusisuomi.fi/uutiset/a/d58940ee-137a-4676-876c-3d4fd617ec8f> [luettu 1.4.2026].
42. ”Sebastian Tynkkynen pukeutui täysistunnossa flanellipaitaan - pääsihteeri ei lähde leikkiin mukaan: ’En usko, että pukeutumisen perusteella ketään kannetaan ulos salista.’” *Iltalehti*, 17.5.2019.
43. reddit.com Website Analysis for March 2026. Similarweb-verkkosivut.
<https://www.similarweb.com/website/reddit.com/#overview> [vierailtu 21.4.2026].
<https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/a4d69846-f4a8-4dea-b2e5-7a7333d49780> [luettu 18.8.2025].
44. ”Riikka Purran kiihas kujan-juoksu: Näin valtio-varain-ministerin rasismi-kohu eteni”. *Ilta-Sanomat*, 12.7.2023.
<https://www.is.fi/politiikka/art-2000009712818.html> [luettu 28.4.2026].
45. ”Stubbin pukeutumisohjeista nousi vilkas keskustelu - pääministeri löi itse leikiksi.” *Ilta-Sanomat*, 9.8.2014.

- <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000792323.html> [luettu 18.8.2025].
46. ”Suositun meemitilin pitäjä keräsi yllätyspaljon ääniä: ’Tämä ei ole mikään vitsi’”. *Helsingin Sanomat*, 13.4.2025.
<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000011166565.html> [luettu 26.9.2025].
47. “Trump deletes post depicting him as Jesus-like figure after backlash”. BBC, 13.4.2026.
<https://www.bbc.com/news/articles/c17v8y0z9z2o> [luettu 21.4.2026].
48. ”Tällainen on Sanna Marinin muotokuva – ’Todellinen taideteos’, kehuu pääministeri”. Yle Uutiset, 21.11.2022.
<https://yle.fi/a/3-12679495> [luettu 26.3.2026].
49. ”Tämä hallituksen sovusta nyt tiedetään – ensi vuonna menokehys ylittyy 900 miljoonalla, vihreät antoi periksi turpeen tukemisessa”. MTV Uutiset, 28.04.2021.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mtv-uutisten-tiedot-hallitus-sopinut-turpeen-verotuesta- vihreat-antoi-periksi/8128190> [luettu 1.4.2026].
50. Victorious warriors win first and then go to war, while defeated warriors go to war first and then seek to win. AZ Quotes -verkkosivut.
<https://www.azquotes.com/quote/530565> [vierailtu 19.3.2026].
51. What The Hell Is This?. KnowYourMeme-verkkosivut, 27.3.2019.
<https://knowyourmeme.com/memes/what-the-hell-is-this> [vierailtu 2.4.2026].
52. Yle Areena, dokumentti: Feels Good Man, 15.3.2021.
<https://areena.yle.fi/1-50702097> [vierailtu 10.3.2022].
53. ”Yksi grafiikka näyttää, mitkä ovat Sdp:n johdossa tuuraavan kolmikön erot Antti Rinteseen – Sanna Marin on johtajista vasemmistolaisin, Ville Skinnari konservatiivisin”. *Helsingin Sanomat*, 23.1.2019.
<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000005975499.html> [luettu 28.4.2026].